Five Rolls

חמש מגלות

שיר השירים. רות. קינות. קהלת. אסתר.

QUINQUE VOLUMINA.

CANTICUM CANTICORUM.
RUTH. THRENI. ECCLESIASTES. ESTHER.

TEXTUM MASORETICUM ACCURATISSIME
EXPRESSIT, E FONTIBUS MASORAE VARIE ILLUSTRAVIT,
NOTIS CRITICIS CONFIRMAVIT

S. BAER.

PRAEFATUS EST EDENDI OPERIS ADJUTOR

FRANCISCUS DELITZSCH.

EX OFFICINA BERNHARDI TAUCHNITZ.
LIPSIAE 1886.

PRAEFATIO.

Quamquam amico meo, quem abhinc amplius annis XXX ex angulo suo Rhenano in publicum protraxeram, identidem dixi, me aetate provectiorem esse, quam ut in adjuvandis studiis ejus masoreticis pergere possem: tamen orare me obtestarique non destitit, ut inceptum cum eo persequerer, atque exorari me passus satis habui animum ejus convertere ad textum eorum librorum, qui mihi in praesenti literarum biblicarum statu prae ceteris retractionem textus translaticii exigere videbantur. In his eminentiorem locum obtinent libri Ezechielis et Chronicorum. Illum ante duos annos edidit, hunc anno proximo se editurum esse sperat; interea omnem curam et operam posuit in castigando textu quinque Voluminum (מגלות), inter quae Koheleth et Esther plurimum valent ad quaestionem de conclusione canonis dijudicandam. Insuper liber Esther id cum libris Danielis, Ezrae Nehemiaeque, quos ao. 1882 edidimus, commune habet, quod vocabulis persicis scatet.

Quinque Megilloth in Codice Hebraico non occupant eum locum, qui singulis competit. In Codice Graeco juxta LXX interpretes liber Ruth libro Judicum adjunctus est, quemadmodum etiam apud Palaestinenses, testibus Melitone et Origene, qui ait: *Κριταὶ Ρούθ παρ᾽ αὐτοῖς ἐν ἑνὶ Σωφετίμ.* Idem testatur Epiphanius: *Συνάπτεται ἡ Ρούθ τοῖς Κριταῖς καὶ ἀριθμεῖται παρ᾽ Ἑβραίοις μία βίβλος.* Atque liber Threnorum in Codice Graeco inter Jeremiam et Ezechielem collocatus est, neque negari potest, hunc locum ei tanquam appendici libri Jeremiae deberi, uti Origenes ait et Epiphanius repetit, uterque male librum Baruch immiscens: *Ἱερεμίας σὺν Θρήνοις καὶ τῇ Ἐπιστολῇ ἐν ἑνὶ Ἱερεμίᾳ.* Sed in Codice Hebraico quinque illi libelli propter usum liturgicum ipsis communem consociati atque secundum ordinem dierum festorum anniversariorum, quibus publice praeleguntur, digesti sunt: 1) Canticum Canticorum,

quod praelegitur die octavo Paschae (mense Nisan, qui est primus; 2) Ruth, secundo die Pentecostes (mense Sivan, qui est secundus); 3) Threni, nono die mensis Ab (qui est quintus); 4) Koheleth, die tertio festi Tabernaculorum (mense Tišri, qui est septimus); 5) Esther, die tertio decimo mensis Adar (qui est duodecimus), quo festum Purim incipit. Hanc ipsam ob causam hi quinque libelli in unoquoque Machazôr, h. e. libro orbis annui precationum carminumque solemnium, continentur, ita ut ad subsidia, quibus Baerius ad textum critice investigandum uti posset, veteres Machazôrim partim impressi partim manuscripti accederent.

Enumerationem ordior a libris impressis, qui ipsi praesto erant: *1)* Machazor Arimini *(Rimini)* editum ao. 1486; *2)* Machazor secundum ritum Romaniae *(Rumili)*, editum Bononiae *(Bologna)* 1541; *3)* Machazor Thessalonicense ai. 1580; *4)* Machazor Venetum ai. 1600; *5)* חמש מגלות cum Targum et commentario Isaaci Arama, impressum Ripae *(Riva)* 1561 atque *5)* editio Bibliorum V. T. ab Elia Huttero curata, quae Hamburgi 1587 prodiit.

Sequitur ut libros manuscriptos recenseamus, quos Baerius in rem suam convertit: *1)* Cod. membranaceus in 4⁰, octo foliis constans, quae Canticum et Ruth exhibent. Hunc codicem, e bibliotheca ab Hermanno Lotzio Lipsiensi relicta comparatum (ad quam Curtisiani quoque codices pertinuerunt), ao. 1873 amico donavi. Siglum est *A*. *2)* Machazor membranaceum formae maximae, in Bibliotheca Universitatis Lipsiensis, pervetus et permagni momenti in rebus criticis. Signavimus eum *L*. 3. *3)* Codex Pentateuchi et quinque Voluminum cum Targum et Raschii commentario, membranaceus formae maximae, item pervetus et auctoritate gravissimus, in Bibliotheca Civitatis Lipsiensis, quem descripsi in Catalogo Librorum hujus Bibliothecae manuscriptorum (1838. 4) p. 273 s. Scriptor est מכיר בר קרשביא. Insignivimus eum nota *L*. 1.[1] *4)* Cod. ejusdem Bibliothecae membranaceus formae aliquanto minoris et elegantiori charactere exaratus, qui Pentateuchum et Megilloth continet, non aeque antiquus, sed

[1] Exempli causa commemoramus, in hoc codice ad אל הבל אחיו Gen. 4, 8 adnotari אין בו פיסקא בכלל ibique Gen. 22, 1 recte interpungi וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם. Idem scribit uno vocabulo מִבֵּיתְאֵל, בֵּיתְאֵל.

Masora tum magna tum parva instructus (vide descriptionem in Catalogo p. 274 s.). Nota est *L. 2.* *5)* Codex grandis Bibliorum V. T. in Bibliotheca Regia Berolinensi, quem nota *B. 1* distinximus, scriptus a ברוך בר אברהם, similis Codici Erfurtensi 1 qui nunc Berolini asservatur, et Caroloruhensi 521.

Praeterea Hermannus Strack, Codicis Babylonici Petropolitani editor meritissimus, quocum Baerius se ad Ben-Ascheri דקדוקי הטעמים edenda (1879) conjunxit, ei in usum tradidit excerpta sua ex codicibus Crimaeis quos Bibliotheca Caesarea Petropolitana possidet: *1)* exemplar Differentiarum Occidentalium (חלופי מערבאי) e Codice 1010 *(P)*; *2)* aliud lexicalis et masoretici argumenti e Codice Tschufutcalensi No. 7 (folia 29 chartacea in 4⁰); *3)* itidem חלופי מערבאי e Codice Tschufutcalensi No. 18[a]; *4)* transscriptionem Codicis Tschufutcalensis No. 13 (עדת דבורים, vide *Dikduke hateamîm* p. XXXII); *5)* quae excerpsit e codice Tschufutcalensi No. 1 (vide *Dikduke ha-teamîm* p. XXXI); *6)* e codice Tschufutcalensi No. 2, fragmento Hagiographorum, quod multum similitudinis habet cum codice modo commemorato; *7)* e Codice Tschufutcalensi No. 114, item fragmento Hagiographorum vetusto, tredecim foliis constante[1]; *8)* e Codice Tschufutcalensi No. 116 et *9)* e Codice indidem acquisito No. 118, quorum uterque particulas Hagiographorum exhibet.

Haec apographa et excerpta Baerio magnopere profuerunt ad definiendas scripturas controversas inter Ben-Ascher et Ben-Naphtali sive scholas occidentales et orientales. Accidit etiam ut differentias deprehenderet, quae ipsum adhuc latuerant et quibus tabulas in editionibus superioribus propositas suppleri oportet.

Huc pertinet in libro Genesis p. 81 XIV, 1, ubi Occidentales כְּדָרְלָעֹמֶר חדה מלה, Orientales כְּדָר־לָעֹמֶר ב׳ מלין, convenienter antiquae Masorae ms., cujus haec sunt verba: אלין פלוגתא, כדרלעמר, שלהבתיה, ובזיותיה, בשפרפרא, למדנחאי תרתין מלין כתיבן, למערבאי מלה חדה כתיבן. Cf. Dan. p. VI. Ibidem XXXV, 22: Occidentales וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל אתנחתא, Orientales וישמע ישראֵל: סוף פסוק. Sic

[1] Hoc in codice ad Koh. 6, 10 exstat nota marginalis: בן אשר, חצי הספר. חצי הספר למערבאי, et ad 7, 8: חצי הספר למד:חצי. Cf. Argumenta ad 7, 1.

Cod. Arabicus et Erfurt. 3, cf. Librum Duodecim Prophetarum p. VII not. 1.

In libro Jesaiae p. 88 haecce inserantur necesse est: XXV, 10: Occidentales במי כתיב בְּמוֹ קרי, Orientales בְּמוֹ כתיב וקרי. Sic Cod. Babylonicus. XXXI, 8: Occidentales וְנָס לוֹ, Orientales ונס לא כתיב לוֹ קרי. Sic idem ille Babylonicus. XLVII, 10: Occidentales אָמַרְתְּ, Orientales אמרתי כתיב אָמַרְתְּ קרי, teste eodem illo, cf. Pinskeri מבוא p. 74. LVIII, 1: Occidentales תַּחְשֹׂךְ חסר ו"ו, Orientales תַּחְשׂוֹךְ מלא, teste eodem.

In libro Duodecim Prophetarum p. 86 haecce addenda sunt. Hos. VIII, 13: Occidentales יְהוָה לא רצם Orientales וַיהוָה לא רצם, qua in re Tschufutcalensis No. 1 et Babylonicus consentiunt. Hos. IX, 6: Occidentales מחמד פתח, Orientales מחמד חלם, teste Tschufutcalensi No. 1. Jo. IV, 8: Occidentales לִשְׁבָאִים אל"ף נחה, Orientales לִשְׁבָאִים אל"ף נע. Mi. VII, 5: Occidentales בְּאַלּוּף לית מלא, Orientales בְּאַלֻּף חסר, teste Tschufutcalensi No. 1. Mal. I, 14: Occidentales לַאדֹנָי, Orientales לַיהוָה. Sic nota marginalis Reuchliniani No. 55.

In libro Proverbiorum index Differentiarum p. 54 hisce compleri debet: XXIII, 31: Occidentales בכיס כתיב בכוס קרי, Orientales בכוס כתיב וקרי, teste Codice 1010. XXX, 31: Occidentales אלקום חדה מלה, Orientales אל־קום ב׳ מלין, teste eodem.

In libro Danielis p. 90 unum adjici oportet: IX, 9: Occidentales לַאדֹנָי, Orientales לַיהוָה, auctore Masora adscripta Codici 1010.[1]

Ad codices illos, quos Baerius non sine fructu contulit, accessura essent LI ista coriacea volumina voluminumque frag-

[1] Haec additamenta componentibus nobis in mentem veniunt aliquot loci superiorum editionum, qui correctionem requirunt. In Psalmis p. 88 lin. 7 sic scribendum erat: p. 20. Vide Norzium ad 86, 2. In Ezechiele XXXIII, 25 legas: הַדָּם ׀ cum Pasek. Ibid. XLVI, 20 legas: לְבִלְתִּי cum Mercha. Ibid. p. 106 lin. 6 post „aliis" addi debebat: (non וישבני על־שפת). In Daniele p. 77 lin. 7 infer. legas: continet aut Pasek. Ibid. p. 91 ad 3, 2 in בְּדִבְרַיָּא scriptionis Naphtaliticae Asla in Metheg mutandum est. Ibid. p. 104 lin. 8 legas: Pe kamezatum. Ibid. p. 127 ad Neh. 8, 17 in מִן־הַשְּׁבִי ׀ Mercha scriptionis Naphtaliticae in Munach mutandum est.

menta Tephli *(Tiflis)* Petropolin missa et, ut fertur, in Rhodo insula quondam inventa, de quibus Abr. Harkavy, vehemens Danielis Chwolsonii in aestumandis monumentis Crimaeis adversarius, uberius ad Academiam Caesaream Petropolitanam perscripsit, in medio relinquens, utrum fide digna sint an a falsario confecta.[1] Scripta sunt sine vocalibus singulari quodam et adhuc prorsus incognito quadrato scriptionis genere atque non solum Prophetarum, Proverbiorum, Danielis, sed etiam librorum Ruth, Threnorum et Esther non exiguas partes continent, idque non sine crebra lectionis a textu recepto discrepantia, quae, si genuina essent, permagni esset momenti. Quamquam lectu difficillima sunt, ut quinque exempla photolithographica ostendunt, tamen Abrahamo Harkavy jam nunc contigit indagare hasce lectiones a textu masoretico diversas:

Thren. II, 3 ויבער ביעקב אש להבה אכלה מסביב
Mas. ויבער ביעקב כאש להבה אכלה סביב
Ibid. II, 4 דרך קשתו אויב הציב ימינו צר
Mas. דרך קשתו כאויב נצב ימינו כצר
Ibid. II, 6 ויריעץ בזעם אפו
Mas. וינאץ בזעם אפו
Ibid. II, 7 מגן מקדשו
Mas. נאר מקדשו
Ibid. II, 8 הרץ יהוה להשחית
Mas. חשב יהוה להשחית
Ibid. II, 10 ישבו לארץ וידמו זקני בת ציון
Mas. ידמו sine Vav copulae.
Est. II, 21 ויהי כראת בגתן ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף
כי אחרת משבה אל בית הנשים שני ויבקשו לשלח וגו׳
Mas. בימים ההם ומרדכי יושב בשער המלך קצף בגתן ותרש
שני סריסי המלך משמרי הסף ויבקשו לשלח וגו׳

Tanta in sex Threnorum versibus lectionis diversitas! Hoc unum sufficit ad perspiciendum praestigiatorem, qui modum non servans ipse se prodidit. Huc accedit, quod illae diversae lectiones aeque ac Deuteronomii a Shapira veno propositi[2] sinistram industriam hominis semidocti prae se ferunt; etenim quis non sentit, lectione in Thren. II, 3 supposita et rhythmum

---

[1] *Neuaufgefundene Hebräische Bibelhandschriften. Bericht an die Kaiserliche Akademie der Wissenschaften zu St. Petersburg.* 1884. 4.

[2] Vide quae de variis lectionibus hujus Deuteronomii, quo Shapira, ut quidem ego credo, ipse deceptus est, disserui in *Ev. luth. Kirchenzeitung* 1883 No. 36. 37. 38. 39. 1884 No. 6.

destrui et vim sententiae (cujus subjectum Deus est, non Chaldaeus) infringi. In Est. II, 21 quaestio difficilis oritur, quid duos illos eunuchos impulerit, ut contra regem de eo interficiendo conjurarent; difficultas augetur eo, quod Verba ומרדכי ישב בשער המלך hoc loco ex v. 19 repetuntur. Falsator ea sustulit simulque nobis detexit, qua de causa aulici contra Assuerum tanta ira exarserint, nempe propterea quod Esther noctu a rege tam diu retineri solebat et tam sero in secundas aedes (2, 14) ingrediebatur, ut ipsis quies nocturna omnino fere denegata esset. Falsator harum membranarum eodem artificio usus est quo falsator Deuteronomii; nam quemadmodum hic id quod Dt. XXVII, 12 s. de loco et vultu tribuum benedicentium et maledicentium dicitur secundum *Sota* 37[a] dilucidiora fecit, sic ille versum libri Esther difficilem immixta haggada talmudica *Megilla* 13[b] explanavit, ita vero ut, quod et ipse Harkavy non potuit non animadvertere, pro אֲחָרָה מְשׁוּב mendose scriberet אחרת משבה (אַחֲרַת מְשַׁבָּה, nisi forte מְאַחֶרֶת scripsit vel scribere voluit). Quid plura? Deus animadvertet in miseros istos qui Abrahami Fircowitii exemplo terreri sese non sinunt, sed sive quaestus causa sive contumeliae voluptate literarum sacrarum studia in errorem inducunt.

Praetermissis talibus monumentis turpi dolo confictis proposuimus nobis, post annum emittere librum Chronicorum (דברי הימים), si Deus vitam nobis concesserit. Benedictus autem sit Dominus Deus noster, qui hucusque nobis auxiliatus est.

Scripsi Lipsiae, inter I. et II. Dominicam Quadragesimae 1886.

Franciscus Delitzsch.

שיר השירים
Canticum canticorum.

1 א

שִׁ֥יר הַשִּׁירִ֖ים אֲשֶׁ֥ר לִשְׁלֹמֹֽה׃ יִשָּׁקֵ֙נִי֙ מִנְּשִׁיק֣וֹת פִּ֔יהוּ כִּֽי־ א 2
טוֹבִ֥ים דֹּדֶ֖יךָ מִיָּֽיִן׃ לְרֵ֙יחַ֙ שְׁמָנֶ֣יךָ טוֹבִ֔ים שֶׁ֖מֶן תּוּרַ֣ק שְׁמֶ֑ךָ 3
עַל־כֵּ֖ן עֲלָמ֥וֹת אֲהֵבֽוּךָ׃ מָשְׁכֵ֖נִי אַחֲרֶ֣יךָ נָּר֑וּצָה הֱבִיאַ֨נִי הַמֶּ֜לֶךְ 4
חֲדָרָ֗יו נָגִ֤ילָה וְנִשְׂמְחָה֙ בָּ֔ךְ נַזְכִּ֤ירָה דֹדֶ֙יךָ֙ מִיַּ֔יִן מֵישָׁרִ֖ים
אֲהֵבֽוּךָ׃ ס שְׁחוֹרָ֤ה אֲנִי֙ וְֽנָאוָ֔ה בְּנ֖וֹת יְרוּשָׁלָ֑͏ִם כְּאָהֳלֵ֣י ה
קֵדָ֔ר כִּירִיע֖וֹת שְׁלֹמֹֽה׃ אַל־תִּרְא֙וּנִי֙ שֶׁאֲנִ֣י שְׁחַרְחֹ֔רֶת שֶׁשֱּׁזָפַ֖תְנִי 6
הַשָּׁ֑מֶשׁ בְּנֵ֧י אִמִּ֣י נִֽחֲרוּ־בִ֗י שָׂמֻ֙נִי֙ נֹטֵרָ֣ה אֶת־הַכְּרָמִ֔ים כַּרְמִ֥י
שֶׁלִּ֖י לֹ֥א נָטָֽרְתִּי׃ הַגִּ֣ידָה לִּ֗י שֶֽׁאָהֲבָה֙ נַפְשִׁ֔י אֵיכָ֣ה תִרְעֶ֔ה אֵיכָ֖ה 7
תַּרְבִּ֣יץ בַּֽצָּהֳרָ֑יִם שַׁלָּמָ֤ה אֶֽהְיֶה֙ כְּעֹ֣טְיָ֔ה עַ֖ל עֶדְרֵ֥י חֲבֵרֶֽיךָ׃
אִם־לֹ֤א תֵֽדְעִי֙ לָ֔ךְ הַיָּפָ֖ה בַּנָּשִׁ֑ים צְֽאִי־לָ֞ךְ בְּעִקְבֵ֣י הַצֹּ֗אן וּרְעִי֙ 8
אֶת־גְּדִיֹּתַ֔יִךְ עַ֖ל מִשְׁכְּנ֥וֹת הָרֹעִֽים׃ פ
לְסֻסָתִי֙ בְּרִכְבֵ֣י פַרְעֹ֔ה דִּמִּיתִ֖יךְ רַעְיָתִֽי׃ נָאו֤וּ לְחָיַ֙יִךְ֙ בַּתֹּרִ֔ים 9 י
צַוָּארֵ֖ךְ בַּחֲרוּזִֽים׃ תּוֹרֵ֤י זָהָב֙ נַֽעֲשֶׂה־לָּ֔ךְ עִ֖ם נְקֻדּ֥וֹת הַכָּֽסֶף׃ 11
עַד־שֶׁהַמֶּ֙לֶךְ֙ בִּמְסִבּ֔וֹ נִרְדִּ֖י נָתַ֥ן רֵיחֽוֹ׃ צְר֨וֹר הַמֹּ֤ר ׀ דּוֹדִי֙ לִ֔י 12 13
בֵּ֥ין שָׁדַ֖י יָלִֽין׃ אֶשְׁכֹּ֨ל הַכֹּ֤פֶר ׀ דּוֹדִי֙ לִ֔י בְּכַרְמֵ֖י עֵ֥ין גֶּֽדִי׃ ס 14
הִנָּ֤ךְ יָפָה֙ רַעְיָתִ֔י הִנָּ֥ךְ יָפָ֖ה עֵינַ֥יִךְ יוֹנִֽים׃ הִנְּךָ֨ יָפֶ֤ה דוֹדִי֙ אַ֣ף־ טו 16
נָעִ֔ים אַף־עַרְשֵׂ֖נוּ רַעֲנָנָֽה׃ קֹר֤וֹת בָּתֵּ֙ינוּ֙ אֲרָזִ֔ים רַחִיטֵ֖נוּ בְּרוֹתִֽים׃ 17

2 ב

אֲנִי֙ חֲבַצֶּ֣לֶת הַשָּׁר֔וֹן שֽׁוֹשַׁנַּ֖ת הָעֲמָקִֽים׃ כְּשׁוֹשַׁנָּה֙ בֵּ֣ין א 2
הַחוֹחִ֔ים כֵּ֥ן רַעְיָתִ֖י בֵּ֥ין הַבָּנֽוֹת׃ כְּתַפּ֙וּחַ֙ בַּעֲצֵ֣י הַיַּ֔עַר כֵּ֥ן 3

v. 1. ש׳ רבתא v. 17. רהיטנו קרי

דּוֹדִי בֵּין הַבָּנִים בְּצִלּוֹ חִמַּדְתִּי וְיָשַׁבְתִּי וּפִרְיוֹ מָתוֹק לְחִכִּי׃
4 ה הֱבִיאַנִי אֶל־בֵּית הַיָּיִן וְדִגְלוֹ עָלַי אַהֲבָה׃ סַמְּכוּנִי בָּאֲשִׁישׁוֹת
6 רַפְּדוּנִי בַּתַּפּוּחִים כִּי־חוֹלַת אַהֲבָה אָנִי׃ שְׂמֹאלוֹ תַּחַת
7 לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי׃ הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם
בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה אִם־תָּעִירוּ ׀ וְאִם־תְּעוֹרְרוּ אֶת־
8 הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ס קוֹל דּוֹדִי הִנֵּה זֶה בָּא מְדַלֵּג
9 עַל־הֶהָרִים מְקַפֵּץ עַל־הַגְּבָעוֹת׃ דּוֹמֶה דוֹדִי לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר
הָאַיָּלִים הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כָּתְלֵנוּ מַשְׁגִּיחַ מִן־הַחַלֹּנוֹת
י מֵצִיץ מִן־הַחֲרַכִּים׃ עָנָה דוֹדִי וְאָמַר לִי קוּמִי לָךְ רַעְיָתִי
11 יָפָתִי וּלְכִי־לָךְ׃ כִּי־הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ׃
12 הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
13 בְּאַרְצֵנוּ׃ הַתְּאֵנָה חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים ׀ סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ
14 קוּמִי לָכִי רַעְיָתִי יָפָתִי וּלְכִי־לָךְ׃ יוֹנָתִי בְּחַגְוֵי הַסֶּלַע בְּסֵתֶר
הַמַּדְרֵגָה הַרְאִינִי אֶת־מַרְאַיִךְ הַשְׁמִיעִינִי אֶת־קוֹלֵךְ כִּי־קוֹלֵךְ
טו עָרֵב וּמַרְאֵיךְ נָאוֶה׃ ס אֶחֱזוּ־לָנוּ שׁוּעָלִים שֻׁעָלִים קְטַנִּים
16 מְחַבְּלִים כְּרָמִים וּכְרָמֵינוּ סְמָדַר׃ דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה
17 בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים סֹב דְּמֵה־לְךָ דוֹדִי
לִצְבִי אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל־הָרֵי בָתֶר׃ ס

3 ג

א עַל־מִשְׁכָּבִי בַּלֵּילוֹת בִּקַּשְׁתִּי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו
2 וְלֹא מְצָאתִיו׃ אָקוּמָה נָּא וַאֲסוֹבְבָה בָעִיר בַּשְּׁוָקִים וּבָרְחֹבוֹת
3 אֲבַקְשָׁה אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי בִּקַּשְׁתִּיו וְלֹא מְצָאתִיו׃ מְצָאוּנִי
4 הַשֹּׁמְרִים הַסֹּבְבִים בָּעִיר אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי רְאִיתֶם׃ כִּמְעַט
שֶׁעָבַרְתִּי מֵהֶם עַד שֶׁמָּצָאתִי אֵת שֶׁאָהֲבָה נַפְשִׁי אֲחַזְתִּיו
וְלֹא אַרְפֶּנּוּ עַד־שֶׁהֲבֵיאתִיו אֶל־בֵּית אִמִּי וְאֶל־חֶדֶר הוֹרָתִי׃
ה הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַ͏ִם בִּצְבָאוֹת אוֹ בְּאַיְלוֹת הַשָּׂדֶה
אִם־תָּעִירוּ ׀ וְאִם־תְּעוֹרְרוּ אֶת־הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ׃ ס
6 מִי זֹאת עֹלָה מִן־הַמִּדְבָּר כְּתִימֲרוֹת עָשָׁן מְקֻטֶּרֶת מֹר וּלְבוֹנָה
7 מִכֹּל אַבְקַת רוֹכֵל׃ הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה שִׁשִּׁים גִּבֹּרִים

---

v. 4. קמץ בזקף   v. 11. הסְתָיו קרי   v. 13. לָךְ קרי   v. 14. יתיר י׳
v. 15. פתח בס״פ

סְבִיב לָהּ מִגִּבֹּרֵי יִשְׂרָאֵל׃ כֻּלָּם אֲחֻזֵי חֶרֶב מְלֻמְּדֵי מִלְחָמָה 8
אִישׁ חַרְבּוֹ עַל־יְרֵכוֹ מִפַּחַד בַּלֵּילוֹת׃ ס אַפִּרְיוֹן עָשָׂה 9
לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֵעֲצֵי הַלְּבָנוֹן׃ עַמּוּדָיו עָשָׂה כֶסֶף רְפִידָתוֹ י
זָהָב מֶרְכָּבוֹ אַרְגָּמָן תּוֹכוֹ רָצוּף אַהֲבָה מִבְּנוֹת יְרוּשָׁלִָם׃
צְאֶנָה וּרְאֶינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בַּמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּעֲטָרָה שֶׁעִטְּרָה־לּוֹ 11
אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ וּבְיוֹם שִׂמְחַת לִבּוֹ׃ ס

4 ד

הִנָּךְ יָפָה רַעְיָתִי הִנָּךְ יָפָה עֵינַיִךְ יוֹנִים מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ א
שַׂעְרֵךְ כְּעֵדֶר הָעִזִּים שֶׁגָּלְשׁוּ מֵהַר גִּלְעָד׃ שִׁנַּיִךְ כְּעֵדֶר 2
הַקְּצוּבוֹת שֶׁעָלוּ מִן־הָרַחְצָה שֶׁכֻּלָּם מַתְאִימוֹת וְשַׁכֻּלָה אֵין
בָּהֶם׃ כְּחוּט הַשָּׁנִי שִׂפְתוֹתַיִךְ וּמִדְבָּרֵיךְ נָאוֶה כְּפֶלַח הָרִמּוֹן 3
רַקָּתֵךְ מִבַּעַד לְצַמָּתֵךְ׃ כְּמִגְדַּל דָּוִיד צַוָּארֵךְ בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת 4
אֶלֶף הַמָּגֵן תָּלוּי עָלָיו כֹּל שִׁלְטֵי הַגִּבֹּרִים׃ שְׁנֵי שָׁדַיִךְ כִּשְׁנֵי ה
עֳפָרִים תְּאוֹמֵי צְבִיָּה הָרוֹעִים בַּשּׁוֹשַׁנִּים׃ עַד שֶׁיָּפוּחַ הַיּוֹם 6
וְנָסוּ הַצְּלָלִים אֵלֶךְ לִי אֶל־הַר הַמּוֹר וְאֶל־גִּבְעַת הַלְּבוֹנָה׃
כֻּלָּךְ יָפָה רַעְיָתִי וּמוּם אֵין בָּךְ׃ ס אִתִּי מִלְּבָנוֹן כַּלָּה 7 8
אִתִּי מִלְּבָנוֹן תָּבוֹאִי תָּשׁוּרִי ׀ מֵרֹאשׁ אֲמָנָה מֵרֹאשׁ שְׂנִיר
וְחֶרְמוֹן מִמְּעֹנוֹת אֲרָיוֹת מֵהַרְרֵי נְמֵרִים׃ לִבַּבְתִּנִי אֲחֹתִי 9
כַלָּה לִבַּבְתִּנִי בְּאַחַד מֵעֵינַיִךְ בְּאַחַד עֲנָק מִצַּוְּרֹנָיִךְ׃ מַה־יָּפוּ י
דֹדַיִךְ אֲחֹתִי כַלָּה מַה־טֹּבוּ דֹדַיִךְ מִיַּיִן וְרֵיחַ שְׁמָנַיִךְ מִכָּל־
בְּשָׂמִים׃ נֹפֶת תִּטֹּפְנָה שִׂפְתוֹתַיִךְ כַּלָּה דְּבַשׁ וְחָלָב תַּחַת 11
לְשׁוֹנֵךְ וְרֵיחַ שַׂלְמֹתַיִךְ כְּרֵיחַ לְבָנוֹן׃ גַּן ׀ נָעוּל אֲחֹתִי כַלָּה 12
גַּל נָעוּל מַעְיָן חָתוּם׃ שְׁלָחַיִךְ פַּרְדֵּס רִמּוֹנִים עִם פְּרִי מְגָדִים 13
כְּפָרִים עִם־נְרָדִים׃ נֵרְדְּ ׀ וְכַרְכֹּם קָנֶה וְקִנָּמוֹן עִם כָּל־עֲצֵי 14
לְבוֹנָה מֹר וַאֲהָלוֹת עִם כָּל־רָאשֵׁי בְשָׂמִים׃ מַעְיַן גַּנִּים טו
בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנֹזְלִים מִן־לְבָנוֹן׃ עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן 16
הָפִיחִי גַנִּי יִזְּלוּ בְשָׂמָיו יָבֹא דוֹדִי לְגַנּוֹ וְיֹאכַל פְּרִי מְגָדָיו׃

5 ה

בָּאתִי לְגַנִּי אֲחֹתִי כַלָּה אָרִיתִי מוֹרִי עִם־בְּשָׂמִי אָכַלְתִּי א
יַעְרִי עִם־דִּבְשִׁי שָׁתִיתִי יֵינִי עִם־חֲלָבִי אִכְלוּ רֵעִים שְׁתוּ
וְשִׁכְרוּ דּוֹדִים׃ פ

v. 3. יתיר ו׳ — v. 9. באחת קרי

2 אֲנִ֥י יְשֵׁנָ֖ה וְלִבִּ֣י עֵ֑ר ק֣וֹל ׀ דּוֹדִ֣י דוֹפֵ֗ק פִּתְחִי־לִ֞י אֲחֹתִ֤י
רַעְיָתִי֙ יוֹנָתִ֣י תַמָּתִ֔י שֶׁרֹּאשִׁי֙ נִמְלָא־טָ֔ל קְוֻצּוֹתַ֖י רְסִ֥יסֵי
3 לָֽיְלָה׃ פָּשַׁ֙טְתִּי֙ אֶת־כֻּתָּנְתִּ֔י אֵיכָ֖כָה אֶלְבָּשֶׁ֑נָּה רָחַ֥צְתִּי אֶת־
4 רַגְלַ֖י אֵיכָ֥כָה אֲטַנְּפֵֽם׃ דּוֹדִ֗י שָׁלַ֤ח יָדוֹ֙ מִן־הַחֹ֔ר וּמֵעַ֖י
ה הָמ֥וּ עָלָֽיו׃ קַ֥מְתִּֽי אֲנִ֖י לִפְתֹּ֣חַ לְדוֹדִ֑י וְיָדַ֣י נָֽטְפוּ־מ֗וֹר
6 וְאֶצְבְּעֹתַי֙ מ֣וֹר עֹבֵ֔ר עַ֖ל כַּפּ֥וֹת הַמַּנְעֽוּל׃ פָּתַ֤חְתִּֽי אֲנִי֙ לְדוֹדִ֔י
וְדוֹדִ֖י חָמַ֣ק עָבָ֑ר נַפְשִׁי֙ יָֽצְאָ֣ה בְדַבְּר֔וֹ בִּקַּשְׁתִּ֙יהוּ֙ וְלֹ֣א
7 מְצָאתִ֔יהוּ קְרָאתִ֖יו וְלֹ֥א עָנָֽנִי׃ מְצָאֻ֧נִי הַשֹּׁמְרִ֛ים הַסֹּבְבִ֥ים
בָּעִ֖יר הִכּ֣וּנִי פְצָע֑וּנִי נָשְׂא֤וּ אֶת־רְדִידִי֙ מֵֽעָלַ֔י שֹׁמְרֵ֖י הַחֹמֽוֹת׃
8 הִשְׁבַּ֥עְתִּי אֶתְכֶ֖ם בְּנ֣וֹת יְרוּשָׁלָ֑͏ִם אִֽם־תִּמְצְאוּ֙ אֶת־דּוֹדִ֔י מַה־
9 תַּגִּ֣ידוּ ל֔וֹ שֶׁחוֹלַ֥ת אַהֲבָ֖ה אָֽנִי׃ מַה־דּוֹדֵ֣ךְ מִדּ֔וֹד הַיָּפָ֖ה בַּנָּשִׁ֑ים
י מַה־דּוֹדֵ֣ךְ מִדּ֔וֹד שֶׁכָּ֖כָה הִשְׁבַּעְתָּֽנוּ׃ דּוֹדִי֙ צַ֣ח וְאָד֔וֹם דָּג֖וּל
11 מֵרְבָבָֽה׃ רֹאשׁ֖וֹ כֶּ֣תֶם פָּ֑ז קְוֻצּוֹתָיו֙ תַּלְתַּלִּ֔ים שְׁחֹר֖וֹת כָּעוֹרֵֽב׃
12 עֵינָ֕יו כְּיוֹנִ֖ים עַל־אֲפִ֣יקֵי מָ֑יִם רֹֽחֲצוֹת֙ בֶּֽחָלָ֔ב יֹשְׁב֖וֹת עַל־
13 מִלֵּֽאת׃ לְחָיָו֙ כַּעֲרוּגַ֣ת הַבֹּ֔שֶׂם מִגְדְּל֖וֹת מֶרְקָחִ֑ים שִׂפְתוֹתָיו֙
14 שֽׁוֹשַׁנִּ֔ים נֹטְפ֖וֹת מ֥וֹר עֹבֵֽר׃ יָדָיו֙ גְּלִילֵ֣י זָהָ֔ב מְמֻלָּאִ֖ים
טו בַּתַּרְשִׁ֑ישׁ מֵעָיו֙ עֶ֣שֶׁת שֵׁ֔ן מְעֻלֶּ֖פֶת סַפִּירִֽים׃ שׁוֹקָיו֙ עַמּ֣וּדֵי שֵׁ֔שׁ
מְיֻסָּדִ֖ים עַל־אַדְנֵי־פָ֑ז מַרְאֵ֙הוּ֙ כַּלְּבָנ֔וֹן בָּח֖וּר כָּאֲרָזִֽים׃ חִכּוֹ֙
16 מַֽמְתַקִּ֔ים וְכֻלּ֖וֹ מַחֲמַדִּ֑ים זֶ֤ה דוֹדִי֙ וְזֶ֣ה רֵעִ֔י בְּנ֖וֹת יְרוּשָׁלָֽ͏ִם׃

6 ו

א אָ֚נָה הָלַ֣ךְ דּוֹדֵ֔ךְ הַיָּפָ֖ה בַּנָּשִׁ֑ים אָ֚נָה פָּנָ֣ה דוֹדֵ֔ךְ וּנְבַקְשֶׁ֖נּוּ
2 עִמָּֽךְ׃ דּוֹדִי֙ יָרַ֣ד לְגַנּ֔וֹ לַעֲרוּג֖וֹת הַבֹּ֑שֶׂם לִרְעוֹת֙ בַּגַּנִּ֔ים וְלִלְקֹ֖ט
3 שֽׁוֹשַׁנִּֽים׃ אֲנִ֤י לְדוֹדִי֙ וְדוֹדִ֣י לִ֔י הָרֹעֶ֖ה בַּשּׁוֹשַׁנִּֽים׃ פ
4 יָפָ֨ה אַ֤תְּ רַעְיָתִי֙ כְּתִרְצָ֔ה נָאוָ֖ה כִּירֽוּשָׁלָ֑͏ִם אֲיֻמָּ֖ה כַּנִּדְגָּלֽוֹת׃
ה הָסֵ֤בִּי עֵינַ֙יִךְ֙ מִנֶּגְדִּ֔י שֶׁ֥הֵ֖ם הִרְהִיבֻ֑נִי שַׂעְרֵךְ֙ כְּעֵ֣דֶר הָֽעִזִּ֔ים
6 שֶׁגָּלְשׁ֖וּ מִן־הַגִּלְעָֽד׃ שִׁנַּ֙יִךְ֙ כְּעֵ֣דֶר הָֽרְחֵלִ֔ים שֶׁעָל֖וּ מִן־הָֽרַחְצָ֑ה
7 שֶׁכֻּלָּם֙ מַתְאִימ֔וֹת וְשַׁכֻּלָ֖ה אֵ֥ין בָּהֶֽם׃ כְּפֶ֤לַח הָֽרִמּוֹן֙ רַקָּתֵ֔ךְ
8 מִבַּ֖עַד לְצַמָּתֵֽךְ׃ שִׁשִּׁ֥ים הֵ֙מָּה֙ מְּלָכ֔וֹת וּשְׁמֹנִ֖ים פִּֽילַגְשִׁ֑ים
9 וַעֲלָמ֖וֹת אֵ֥ין מִסְפָּֽר׃ אַחַ֥ת הִיא֙ יוֹנָתִ֣י תַמָּתִ֔י אַחַ֥ת הִיא֙
לְאִמָּ֔הּ בָּרָ֥ה הִ֖יא לְיֽוֹלַדְתָּ֑הּ רָא֤וּהָ בָנוֹת֙ וַֽיְאַשְּׁר֔וּהָ מְלָכ֥וֹת

v. 2. רי״ש בדגש

וּפִֽילַגְשִׁ֖ים וַֽיְהַלְלֽוּהָ׃ ס מִי־זֹ֥את הַנִּשְׁקָפָ֖ה כְּמוֹ־שָׁ֑חַר י
יָפָ֣ה כַלְּבָנָ֗ה בָּרָה֙ כַּֽחַמָּ֔ה אֲיֻמָּ֖ה כַּנִּדְגָּלֽוֹת׃ אֶל־גִּנַּ֤ת אֱגוֹז֙ 11
יָרַ֔דְתִּי לִרְא֖וֹת בְּאִבֵּ֣י הַנָּ֑חַל לִרְאוֹת֙ הֲפָֽרְחָ֣ה הַגֶּ֔פֶן הֵנֵ֖צוּ
הָרִמֹּנִֽים׃ לֹ֣א יָדַ֔עְתִּי נַפְשִׁ֣י שָׂמַ֔תְנִי מַרְכְּב֖וֹת עַמִּי־נָדִֽיב׃ 12

7 ז

שׁ֤וּבִי שׁ֙וּבִי֙ הַשּׁ֣וּלַמִּ֔ית שׁ֥וּבִי שׁ֖וּבִי וְנֶחֱזֶה־בָּ֑ךְ מַֽה־תֶּחֱזוּ֙ א
בַּשּׁ֣וּלַמִּ֔ית כִּמְחֹלַ֖ת הַֽמַּחֲנָֽיִם׃ מַה־יָּפ֧וּ פְעָמַ֛יִךְ בַּנְּעָלִ֖ים בַּת־ 2
נָדִ֑יב חַמּוּקֵ֣י יְרֵכַ֔יִךְ כְּמ֣וֹ חֲלָאִ֔ים מַעֲשֵׂ֖ה יְדֵ֥י אָמָּֽן׃ שָׁרְרֵךְ֙ 3
אַגַּ֣ן הַסַּ֔הַר אַל־יֶחְסַ֖ר הַמָּ֑זֶג בִּטְנֵךְ֙ עֲרֵמַ֣ת חִטִּ֔ים סוּגָ֖ה
בַּשּׁוֹשַׁנִּֽים׃ שְׁנֵ֥י שָׁדַ֛יִךְ כִּשְׁנֵ֥י עֳפָרִ֖ים תָּאֳמֵ֥י צְבִיָּֽה׃ צַוָּארֵ֖ךְ 4 ה
כְּמִגְדַּ֣ל הַשֵּׁ֑ן עֵינַ֜יִךְ בְּרֵכ֣וֹת בְּחֶשְׁבּ֗וֹן עַל־שַׁ֙עַר֙ בַּת־רַבִּ֔ים אַפֵּךְ֙
כְּמִגְדַּ֣ל הַלְּבָנ֔וֹן צוֹפֶ֖ה פְּנֵ֥י דַמָּֽשֶׂק׃ רֹאשֵׁ֤ךְ עָלַ֙יִךְ֙ כַּכַּרְמֶ֔ל 6
וְדַלַּ֥ת רֹאשֵׁ֖ךְ כָּאַרְגָּמָ֑ן מֶ֖לֶךְ אָס֥וּר בָּרְהָטִֽים׃ מַה־יָּפִית֙ וּמַה־ 7
נָּעַ֔מְתְּ אַהֲבָ֖ה בַּתַּעֲנוּגִֽים׃ זֹ֤את קוֹמָתֵךְ֙ דָּֽמְתָ֣ה לְתָמָ֔ר וְשָׁדַ֖יִךְ 8
לְאַשְׁכֹּלֽוֹת׃ אָמַ֙רְתִּי֙ אֶעֱלֶ֣ה בְתָמָ֔ר אֹחֲזָ֖ה בְּסַנְסִנָּ֑יו וְיִֽהְיוּ־נָ֤א 9
שָׁדַ֙יִךְ֙ כְּאֶשְׁכְּל֣וֹת הַגֶּ֔פֶן וְרֵ֥יחַ אַפֵּ֖ךְ כַּתַּפּוּחִֽים׃ וְחִכֵּ֕ךְ כְּיֵ֥ין י
הַטּ֛וֹב הוֹלֵ֥ךְ לְדוֹדִ֖י לְמֵישָׁרִ֑ים דּוֹבֵ֖ב שִׂפְתֵ֥י יְשֵׁנִֽים׃ אֲנִ֣י לְדוֹדִ֔י 11
וְעָלַ֖י תְּשׁוּקָתֽוֹ׃ ס לְכָ֤ה דוֹדִי֙ נֵצֵ֣א הַשָּׂדֶ֔ה נָלִ֖ינָה בַּכְּפָרִֽים׃ 12
נַשְׁכִּ֙ימָה֙ לַכְּרָמִ֔ים נִרְאֶ֞ה אִם־פָּֽרְחָ֤ה הַגֶּ֙פֶן֙ פִּתַּ֣ח הַסְּמָדַ֔ר 13
הֵנֵ֖צוּ הָרִמּוֹנִ֑ים שָׁ֛ם אֶתֵּ֥ן אֶת־דֹּדַ֖י לָֽךְ׃ הַֽדּוּדָאִ֣ים נָֽתְנוּ־רֵ֗יחַ 14
וְעַל־פְּתָחֵ֙ינוּ֙ כָּל־מְגָדִ֔ים חֲדָשִׁ֖ים גַּם־יְשָׁנִ֑ים דּוֹדִ֖י צָפַ֥נְתִּי לָֽךְ׃

8 ח

מִ֚י יִתֶּנְךָ֙ כְּאָ֣ח לִ֔י יוֹנֵ֖ק שְׁדֵ֣י אִמִּ֑י אֶֽמְצָאֲךָ֤ בַחוּץ֙ אֶשָּׁ֣קְךָ֔ גַּ֖ם א
לֹא־יָב֥וּזוּ לִֽי׃ אֶנְהָֽגְךָ֔ אֲבִֽיאֲךָ֛ אֶל־בֵּ֥ית אִמִּ֖י תְּלַמְּדֵ֑נִי אַשְׁקְךָ֙ 2
מִיַּ֣יִן הָרֶ֔קַח מֵעֲסִ֖יס רִמֹּנִֽי׃ שְׂמֹאלוֹ֙ תַּ֣חַת רֹאשִׁ֔י וִימִינ֖וֹ 3
תְּחַבְּקֵֽנִי׃ הִשְׁבַּ֥עְתִּי אֶתְכֶ֖ם בְּנ֣וֹת יְרוּשָׁלִָ֑ם מַה־תָּעִ֧ירוּ ׀ וּמַה־ 4
תְּעֹֽרְר֛וּ אֶת־הָאַהֲבָ֖ה עַ֥ד שֶׁתֶּחְפָּֽץ׃ ס מִ֣י זֹ֗את עֹלָה֙ מִן־ ה
הַמִּדְבָּ֔ר מִתְרַפֶּ֖קֶת עַל־דּוֹדָ֑הּ תַּ֤חַת הַתַּפּ֙וּחַ֙ עֽוֹרַרְתִּ֔יךָ שָׁ֚מָּה
חִבְּלַ֣תְךָ אִמֶּ֔ךָ שָׁ֖מָּה חִבְּלָ֥ה יְלָדַֽתְךָ׃ שִׂימֵ֨נִי כַֽחוֹתָ֜ם עַל־לִבֶּ֗ךָ 6
כַּֽחוֹתָם֙ עַל־זְרוֹעֶ֔ךָ כִּֽי־עַזָּ֤ה כַמָּ֙וֶת֙ אַהֲבָ֔ה קָשָׁ֥ה כִשְׁא֖וֹל קִנְאָ֑ה

7 רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶתְיָה׃ מַיִם רַבִּים לֹא יוּכְלוּ לְכַבּוֹת
אֶת־הָאַהֲבָה וּנְהָרוֹת לֹא יִשְׁטְפוּהָ אִם־יִתֵּן אִישׁ אֶת־כָּל־הוֹן
8 בֵּיתוֹ בְּאַהֲבָה בּוֹז יָבוּזוּ לוֹ׃ ס אָחוֹת לָנוּ קְטַנָּה וְשָׁדַיִם
9 אֵין לָהּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲחֹתֵנוּ בַּיּוֹם שֶׁיְּדֻבַּר־בָּהּ׃ אִם־חוֹמָה
הִיא נִבְנֶה עָלֶיהָ טִירַת כָּסֶף וְאִם־דֶּלֶת הִיא נָצוּר עָלֶיהָ
י לוּחַ אָרֶז׃ אֲנִי חוֹמָה וְשָׁדַי כַּמִּגְדָּלוֹת אָז הָיִיתִי בְעֵינָיו
כְּמוֹצְאֵת שָׁלוֹם׃ פ
11 כֶּרֶם הָיָה לִשְׁלֹמֹה בְּבַעַל הָמוֹן נָתַן אֶת־הַכֶּרֶם לַנֹּטְרִים
12 אִישׁ יָבִא בְּפִרְיוֹ אֶלֶף כָּסֶף׃ כַּרְמִי שֶׁלִּי לְפָנָי הָאֶלֶף לְךָ
13 שְׁלֹמֹה וּמָאתַיִם לְנֹטְרִים אֶת־פִּרְיוֹ׃ הַיּוֹשֶׁבֶת בַּגַּנִּים חֲבֵרִים
14 מַקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְׁמִיעִנִי׃ בְּרַח ׀ דּוֹדִי וּדְמֵה־לְךָ לִצְבִי
אוֹ לְעֹפֶר הָאַיָּלִים עַל הָרֵי בְשָׂמִים׃

סכום פסוקי שיר השירים מאה ושבעה עשר, וסימן על טוב.
וחצין נרד וכרכם (4, 14):

Ruth. רות

א 1

א וַיְהִי בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּלֶךְ אִישׁ
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בִּשְׂדֵי מוֹאָב הוּא וְאִשְׁתּוֹ וּשְׁנֵי
2 בָנָיו׃ וְשֵׁם הָאִישׁ אֱלִימֶלֶךְ וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ נָעֳמִי וְשֵׁם שְׁנֵי־
בָנָיו ׀ מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן אֶפְרָתִים מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַיָּבֹאוּ
3 שְׂדֵי־מוֹאָב וַיִּהְיוּ־שָׁם׃ וַיָּמָת אֱלִימֶלֶךְ אִישׁ נָעֳמִי וַתִּשָּׁאֵר
4 הִיא וּשְׁנֵי בָנֶיהָ׃ וַיִּשְׂאוּ לָהֶם נָשִׁים מֹאֲבִיּוֹת שֵׁם הָאַחַת
ה עָרְפָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנִית רוּת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם כְּעֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיָּמֻתוּ
גַם־שְׁנֵיהֶם מַחְלוֹן וְכִלְיוֹן וַתִּשָּׁאֵר הָאִשָּׁה מִשְּׁנֵי יְלָדֶיהָ
6 וּמֵאִישָׁהּ׃ וַתָּקָם הִיא וְכַלֹּתֶיהָ וַתָּשָׁב מִשְּׂדֵי מוֹאָב כִּי
שָׁמְעָה בִּשְׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לָתֵת לָהֶם
7 לָחֶם׃ וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ
8 עִמָּהּ וַתֵּלַכְנָה בַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה׃ וַתֹּאמֶר נָעֳמִי
לִשְׁתֵּי כַלֹּתֶיהָ לֵכְנָה שֹּׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ יַעֲשֶׂה יְהוָה
9 עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים וְעִמָּדִי׃ יִתֵּן יְהוָה
לָכֶם וּמְצֶאןָ מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁהּ וַתִּשַּׁק לָהֶן וַתִּשֶּׂאנָה
י קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה׃ וַתֹּאמַרְנָה־לָּהּ כִּי־אִתָּךְ נָשׁוּב לְעַמֵּךְ׃
11 וַתֹּאמֶר נָעֳמִי שֹׁבְנָה בְנֹתַי לָמָּה תֵלַכְנָה עִמִּי הַעוֹד לִי בָנִים
12 בְּמֵעַי וְהָיוּ לָכֶם לַאֲנָשִׁים׃ שֹׁבְנָה בְנֹתַי לֵכְןָ כִּי זָקַנְתִּי
מִהְיוֹת לְאִישׁ כִּי אָמַרְתִּי יֶשׁ־לִי תִקְוָה גַּם הָיִיתִי הַלַּיְלָה
13 לְאִישׁ וְגַם יָלַדְתִּי בָנִים׃ הֲלָהֵן ׀ תְּשַׂבֵּרְנָה עַד אֲשֶׁר יִגְדָּלוּ
הֲלָהֵן תֵּעָגֵנָה לְבִלְתִּי הֱיוֹת לְאִישׁ אַל בְּנֹתַי כִּי־מַר־לִי מְאֹד

---

v. 8. יַעַשׂ קרי

14 מִכֶּם כִּי־יָצְאָה בִי יַד־יְהוָה׃ וַתִּשֶּׂנָה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד
טו וַתִּשַּׁק עָרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ וְרוּת דָּבְקָה בָּהּ׃ וַתֹּאמֶר הִנֵּה שָׁבָה
16 יְבִמְתֵּךְ אֶל־עַמָּהּ וְאֶל־אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרֵי יְבִמְתֵּךְ׃ וַתֹּאמֶר
רוּת אַל־תִּפְגְּעִי־בִי לְעָזְבֵךְ לָשׁוּב מֵאַחֲרָיִךְ כִּי אֶל־אֲשֶׁר
תֵּלְכִי אֵלֵךְ וּבַאֲשֶׁר תָּלִינִי אָלִין עַמֵּךְ עַמִּי וֵאלֹהַיִךְ אֱלֹהָי׃
17 בַּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת וְשָׁם אֶקָּבֵר כֹּה יַעֲשֶׂה יְהוָה לִי וְכֹה
18 יֹסִיף כִּי הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֵךְ׃ וַתֵּרֶא כִּי־מִתְאַמֶּצֶת
19 הִיא לָלֶכֶת אִתָּהּ וַתֶּחְדַּל לְדַבֵּר אֵלֶיהָ׃ וַתֵּלַכְנָה שְׁתֵּיהֶם
עַד־בֹּאָנָה בֵּית לָחֶם וַיְהִי כְּבֹאָנָה בֵּית לֶחֶם וַתֵּהֹם כָּל־
כ הָעִיר עֲלֵיהֶן וַתֹּאמַרְנָה הֲזֹאת נָעֳמִי׃ וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶן
אַל־תִּקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי קְרֶאןָ לִי מָרָא כִּי־הֵמַר שַׁדַּי
21 לִי מְאֹד׃ אֲנִי מְלֵאָה הָלַכְתִּי וְרֵיקָם הֱשִׁיבַנִי יְהוָה
לָמָּה תִקְרֶאנָה לִי נָעֳמִי וַיהוָה עָנָה בִי וְשַׁדַּי הֵרַע לִי׃
22 וַתָּשָׁב נָעֳמִי וְרוּת הַמּוֹאֲבִיָּה כַלָּתָהּ עִמָּהּ הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵי
מוֹאָב וְהֵמָּה בָּאוּ בֵּית לֶחֶם בִּתְחִלַּת קְצִיר שְׂעֹרִים׃

ב 2

א וּלְנָעֳמִי מֹידַע לְאִישָׁהּ אִישׁ גִּבּוֹר חַיִל מִמִּשְׁפַּחַת אֱלִימֶלֶךְ
2 וּשְׁמוֹ בֹּעַז׃ וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֶל־נָעֳמִי אֵלְכָה־נָּא
הַשָּׂדֶה וַאֲלַקֳטָה בַשִּׁבֳּלִים אַחַר אֲשֶׁר אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינָיו
3 וַתֹּאמֶר לָהּ לְכִי בִתִּי׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבוֹא וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה אַחֲרֵי
הַקֹּצְרִים וַיִּקֶר מִקְרֶהָ חֶלְקַת הַשָּׂדֶה לְבֹעַז אֲשֶׁר מִמִּשְׁפַּחַת
4 אֱלִימֶלֶךְ׃ וְהִנֵּה בֹעַז בָּא מִבֵּית לֶחֶם וַיֹּאמֶר לַקּוֹצְרִים יְהוָה
ה עִמָּכֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יְבָרֶכְךָ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז לְנַעֲרוֹ הַנִּצָּב
6 עַל־הַקּוֹצְרִים לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ וַיַּעַן הַנַּעַר הַנִּצָּב עַל־
הַקּוֹצְרִים וַיֹּאמַר נַעֲרָה מוֹאֲבִיָּה הִיא הַשָּׁבָה עִם־נָעֳמִי
7 מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ וַתֹּאמֶר אֲלַקֳּטָה־נָּא וְאָסַפְתִּי בָעֳמָרִים אַחֲרֵי
הַקּוֹצְרִים וַתָּבוֹא וַתַּעֲמוֹד מֵאָז הַבֹּקֶר וְעַד־עַתָּה זֶה שִׁבְתָּהּ
8 הַבַּיִת מְעָט׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז אֶל־רוּת הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ בִּתִּי אַל־
תֵּלְכִי לִלְקֹט בְּשָׂדֶה אַחֵר וְגַם לֹא תַעֲבוּרִי מִזֶּה וְכֹה תִדְבָּקִין
9 עִם־נַעֲרֹתָי׃ עֵינַיִךְ בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־יִקְצֹרוּן וְהָלַכְתְּ אַחֲרֵיהֶן

v. 20. א׳ במקום ה׳
v. 1. מודע קרי

הֲל֥וֹא צִוִּ֛יתִי אֶת־הַנְּעָרִ֖ים לְבִלְתִּ֣י נָגְעֵ֑ךְ וְצָמִ֗ת וְהָלַכְתְּ֙ אֶל־
י הַכֵּלִ֔ים וְשָׁתִ֕ית מֵאֲשֶׁ֥ר יִשְׁאֲב֖וּן הַנְּעָרִֽים׃ וַתִּפֹּל֙ עַל־פָּנֶ֔יהָ
וַתִּשְׁתַּ֖חוּ אָ֑רְצָה וַתֹּ֣אמֶר אֵלָ֗יו מַדּ֨וּעַ מָצָ֤אתִי חֵן֙ בְּעֵינֶ֣יךָ
11 לְהַכִּירֵ֔נִי וְאָנֹכִ֖י נָכְרִיָּֽה׃ וַיַּ֤עַן בֹּ֙עַז֙ וַיֹּ֣אמֶר לָ֔הּ הֻגֵּ֨ד הֻגַּ֜ד לִ֗י
כֹּ֤ל אֲשֶׁר־עָשִׂית֙ אֶת־חֲמוֹתֵ֔ךְ אַחֲרֵ֖י מ֣וֹת אִישֵׁ֑ךְ וַתַּעַזְבִ֞י אָבִ֣יךְ
וְאִמֵּ֗ךְ וְאֶ֙רֶץ֙ מוֹלַדְתֵּ֔ךְ וַתֵּ֣לְכִ֔י אֶל־עַ֕ם אֲשֶׁ֥ר לֹא־יָדַ֖עַתְּ תְּמ֥וֹל
12 שִׁלְשֽׁוֹם׃ יְשַׁלֵּ֥ם יְהוָ֖ה פָּעֳלֵ֑ךְ וּתְהִ֨י מַשְׂכֻּרְתֵּ֜ךְ שְׁלֵמָ֗ה מֵעִ֤ם
13 יְהוָה֙ אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֲשֶׁר־בָּ֖את לַחֲס֥וֹת תַּ֥חַת כְּנָפָֽיו׃ וַתֹּ֡אמֶר
אֶמְצָא־חֵ֨ן בְּעֵינֶ֤יךָ אֲדֹנִי֙ כִּ֣י נִֽחַמְתָּ֔נִי וְכִ֥י דִבַּ֖רְתָּ עַל־לֵ֣ב
14 שִׁפְחָתֶ֑ךָ וְאָנֹכִי֙ לֹ֣א אֶהְיֶ֔ה כְּאַחַ֖ת שִׁפְחֹתֶֽיךָ׃ וַיֹּאמֶר֩ לָ֨ה בֹ֜עַז
לְעֵ֣ת הָאֹ֗כֶל גֹּ֤שִֽׁי הֲלֹם֙ וְאָכַ֣לְתְּ מִן־הַלֶּ֔חֶם וְטָבַ֥לְתְּ פִּתֵּ֖ךְ בַּחֹ֑מֶץ
וַתֵּ֙שֶׁב֙ מִצַּ֣ד הַקֹּֽצְרִ֔ים וַיִּצְבָּט־לָ֣הּ קָלִ֔י וַתֹּ֥אכַל וַתִּשְׂבַּ֖ע וַתֹּתַֽר׃
טו וַתָּ֖קָם לְלַקֵּ֑ט וַיְצַו֩ בֹּ֨עַז אֶת־נְעָרָ֜יו לֵאמֹ֗ר גַּ֣ם בֵּ֧ין הָֽעֳמָרִ֛ים
16 תְּלַקֵּ֖ט וְלֹ֥א תַכְלִימֽוּהָ׃ וְגַ֛ם שֹׁל־תָּשֹׁ֥לּוּ לָ֖הּ מִן־הַצְּבָתִ֑ים
17 וַעֲזַבְתֶּ֥ם וְלִקְּטָ֖ה וְלֹ֥א תִגְעֲרוּ־בָֽהּ׃ וַתְּלַקֵּ֥ט בַּשָּׂדֶ֖ה עַד־הָעָ֑רֶב
18 וַתַּחְבֹּט֙ אֵ֣ת אֲשֶׁר־לִקֵּ֔טָה וַיְהִ֖י כְּאֵיפָ֥ה שְׂעֹרִֽים׃ וַתִּשָּׂא֙
וַתָּב֣וֹא הָעִ֔יר וַתֵּ֥רֶא חֲמוֹתָ֖הּ אֵ֣ת אֲשֶׁר־לִקֵּ֑טָה וַתּוֹצֵא֙ וַתִּתֶּן־
19 לָ֔הּ אֵ֥ת אֲשֶׁר־הוֹתִ֖רָה מִשָּׂבְעָֽהּ׃ וַתֹּאמֶר֩ לָ֨הּ חֲמוֹתָ֜הּ אֵיפֹ֨ה
לִקַּ֤טְתְּ הַיּוֹם֙ וְאָ֣נָה עָשִׂ֔ית יְהִ֥י מַכִּירֵ֖ךְ בָּר֑וּךְ וַתַּגֵּ֣ד לַחֲמוֹתָ֗הּ
אֵ֤ת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה֙ עִמּ֔וֹ וַתֹּ֗אמֶר שֵׁ֤ם הָאִישׁ֙ אֲשֶׁ֨ר עָשִׂ֧יתִי
כ עִמּ֛וֹ הַיּ֖וֹם בֹּֽעַז׃ וַתֹּ֨אמֶר נָעֳמִ֜י לְכַלָּתָ֗הּ בָּר֥וּךְ הוּא֙ לַֽיהוָ֔ה
אֲשֶׁר֙ לֹא־עָזַ֣ב חַסְדּ֔וֹ אֶת־הַחַיִּ֖ים וְאֶת־הַמֵּתִ֑ים וַתֹּ֧אמֶר לָ֣הּ
21 נָעֳמִ֗י קָר֥וֹב לָ֙נוּ֙ הָאִ֔ישׁ מִגֹּאֲלֵ֖נוּ הֽוּא׃ וַתֹּ֖אמֶר ר֣וּת
הַמּוֹאֲבִיָּ֑ה גַּ֣ם ׀ כִּי־אָמַ֣ר אֵלַ֗י עִם־הַנְּעָרִ֤ים אֲשֶׁר־לִי֙ תִּדְבָּקִ֔ין
22 עַ֣ד אִם־כִּלּ֔וּ אֵ֥ת כָּל־הַקָּצִ֖יר אֲשֶׁר־לִֽי׃ וַתֹּ֥אמֶר נָעֳמִ֖י
אֶל־ר֣וּת כַּלָּתָ֑הּ ט֣וֹב בִּתִּ֗י כִּ֤י תֵֽצְאִי֙ עִם־נַ֣עֲרוֹתָ֔יו וְלֹ֥א
23 יִפְגְּעוּ־בָ֖ךְ בְּשָׂדֶ֥ה אַחֵֽר׃ וַתִּדְבַּ֞ק בְּנַעֲר֥וֹת בֹּ֙עַז֙ לְלַקֵּ֔ט עַד־
כְּל֥וֹת קְצִיר־הַשְּׂעֹרִ֖ים וּקְצִ֣יר הַחִטִּ֑ים וַתֵּ֖שֶׁב אֶת־חֲמוֹתָֽהּ׃

3 ג

א וַתֹּ֥אמֶר לָ֖הּ נָעֳמִ֣י חֲמוֹתָ֑הּ בִּתִּ֗י הֲלֹ֧א אֲבַקֶּשׁ־לָ֛ךְ מָנ֖וֹחַ אֲשֶׁ֥ר

v. 14. ה׳ רפה   ibid. פתח בס״פ

2 יִיטַב־לָךְ׃ וְעַתָּה הֲלֹא בֹעַז מֹדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר הָיִית אֶת־נַעֲרוֹתָיו
3 הִנֵּה הוּא זֹרֶה אֶת־גֹּרֶן הַשְּׂעֹרִים הַלָּיְלָה׃ וְרָחַצְתְּ ׀ וָסַכְתְּ
וְשַׂמְתְּ שִׂמְלֹתַךְ עָלַיִךְ וְיָרַדְתִּי הַגֹּרֶן אַל־תִּוָּדְעִי לָאִישׁ עַד
4 כַּלֹּתוֹ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת׃ וִיהִי בְשָׁכְבוֹ וְיָדַעַתְּ אֶת־הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר יִשְׁכַּב־שָׁם וּבָאת וְגִלִּית מַרְגְּלֹתָיו וְשָׁכָבְתִּי וְהוּא יַגִּיד
ה לָךְ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשִׂין׃ וַתֹּאמֶר אֵלֶיהָ כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי °
6 אֶעֱשֶׂה׃ וַתֵּרֶד הַגֹּרֶן וַתַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוַּתָּה חֲמוֹתָהּ׃
7 וַיֹּאכַל בֹּעַז וַיֵּשְׁתְּ וַיִּיטַב לִבּוֹ וַיָּבֹא לִשְׁכַּב בִּקְצֵה הָעֲרֵמָה
8 וַתָּבֹא בַלָּט וַתְּגַל מַרְגְּלֹתָיו וַתִּשְׁכָּב׃ ס וַיְהִי בַּחֲצִי
הַלַּיְלָה וַיֶּחֱרַד הָאִישׁ וַיִּלָּפֵת וְהִנֵּה אִשָּׁה שֹׁכֶבֶת מַרְגְּלֹתָיו׃
9 וַיֹּאמֶר מִי אָתְּ וַתֹּאמֶר אָנֹכִי רוּת אֲמָתֶךָ וּפָרַשְׂתָּ כְנָפֶךָ עַל־
י אֲמָתְךָ כִּי גֹאֵל אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר בְּרוּכָה אַתְּ לַיהוָה בִּתִּי הֵיטַבְתְּ
חַסְדֵּךְ הָאַחֲרוֹן מִן־הָרִאשׁוֹן לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי הַבַּחוּרִים
11 אִם־דַּל וְאִם־עָשִׁיר׃ וְעַתָּה בִּתִּי אַל־תִּירְאִי כֹּל אֲשֶׁר־תֹּאמְרִי
12 אֶעֱשֶׂה־לָּךְ כִּי יוֹדֵעַ כָּל־שַׁעַר עַמִּי כִּי אֵשֶׁת חַיִל אָתְּ׃ וְעַתָּה
13 כִּי אָמְנָם כִּי אִם גֹאֵל אָנֹכִי וְגַם יֵשׁ גֹּאֵל קָרוֹב מִמֶּנִּי׃ לִינִי ׀
הַלַּיְלָה וְהָיָה בַבֹּקֶר אִם־יִגְאָלֵךְ טוֹב יִגְאָל וְאִם־לֹא יַחְפֹּץ
14 לְגָאֳלֵךְ וּגְאַלְתִּיךְ אָנֹכִי חַי־יְהוָה שִׁכְבִי עַד־הַבֹּקֶר׃ וַתִּשְׁכַּב
מַרְגְּלֹתָו עַד־הַבֹּקֶר וַתָּקָם בְּטֶרוֹם יַכִּיר אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ
טו וַיֹּאמֶר אַל־יִוָּדַע כִּי־בָאָה הָאִשָּׁה הַגֹּרֶן׃ וַיֹּאמֶר הָבִי הַמִּטְפַּחַת
אֲשֶׁר־עָלַיִךְ וְאֶחֳזִי־בָהּ וַתֹּאחֶז בָּהּ וַיָּמָד שֵׁשׁ־שְׂעֹרִים וַיָּשֶׁת
16 עָלֶיהָ וַיָּבֹא הָעִיר׃ וַתָּבוֹא אֶל־חֲמוֹתָהּ וַתֹּאמֶר מִי־אַתְּ בִּתִּי
17 וַתַּגֶּד־לָהּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לָהּ הָאִישׁ׃ וַתֹּאמֶר שֵׁשׁ־
הַשְּׂעֹרִים הָאֵלֶּה נָתַן לִי כִּי אָמַר ° אַל־תָּבוֹאִי רֵיקָם אֶל־
18 חֲמוֹתֵךְ׃ וַתֹּאמֶר שְׁבִי בִתִּי עַד אֲשֶׁר תֵּדְעִין אֵיךְ יִפֹּל
דָּבָר כִּי לֹא יִשְׁקֹט הָאִישׁ כִּי־אִם־כִּלָּה הַדָּבָר הַיּוֹם׃

ד 4

א וּבֹעַז עָלָה הַשַּׁעַר וַיֵּשֶׁב שָׁם וְהִנֵּה הַגֹּאֵל עֹבֵר אֲשֶׁר דִּבֶּר־

v. 3. שמלתַיִךְ קרי ibid. ויַרַדְתְּ קרי v. 4. ושכַבְתְּ קרי
v. 5. אֵלַי קרי ולא כתיב v. 12. אם כתיב ולא קרי v. 13. נ׳ רבתא
ibid. קמץ בזקף v. 14. מרגלתָיו קרי ibid. בטרֶם קרי
v. 17. אֵלַי קרי ולא כתיב

2 בֹּעַז וַיֹּאמֶר סוּרָה שְׁבָה־פֹּה פְּלֹנִי אַלְמֹנִי וַיָּסַר וַיֵּשֵׁב׃ וַיִּקַּח
3 עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מִזִּקְנֵי הָעִיר וַיֹּאמֶר שְׁבוּ־פֹה וַיֵּשֵׁבוּ׃ וַיֹּאמֶר
לַגֹּאֵל חֶלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר לְאָחִינוּ לֶאֱלִימֶלֶךְ מָכְרָה נָעֳמִי
4 הַשָּׁבָה מִשְּׂדֵה מוֹאָב׃ וַאֲנִי אָמַרְתִּי אֶגְלֶה אָזְנְךָ לֵאמֹר קְנֵה
נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים וְנֶגֶד זִקְנֵי־עַמִּי אִם־תִּגְאַל גְּאָל וְאִם־לֹא יִגְאַל
הַגִּידָה לִּי וְאֵדְעָ כִּי אֵין זוּלָתְךָ לִגְאוֹל וְאָנֹכִי אַחֲרֶיךָ וַיֹּאמֶר
ה אָנֹכִי אֶגְאָל׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז בְּיוֹם קְנוֹתְךָ הַשָּׂדֶה מִיַּד נָעֳמִי
וּמֵאֵת רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה אֵשֶׁת־הַמֵּת קָנִיתִי לְהָקִים שֵׁם־הַמֵּת
6 עַל־נַחֲלָתוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לֹא אוּכַל לִגְאָוֹל־לִי פֶּן־אַשְׁחִית
אֶת־נַחֲלָתִי גְּאַל־לְךָ אַתָּה אֶת־גְּאֻלָּתִי כִּי לֹא אוּכַל לִגְאֹל׃
7 וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל־הַגְּאוּלָּה וְעַל־הַתְּמוּרָה לְקַיֵּם כָּל־
דָּבָר שָׁלַף אִישׁ נַעֲלוֹ וְנָתַן לְרֵעֵהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
8 9 וַיֹּאמֶר הַגֹּאֵל לְבֹעַז קְנֵה־לָךְ וַיִּשְׁלֹף נַעֲלוֹ׃ וַיֹּאמֶר בֹּעַז
לַזְּקֵנִים וְכָל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם כִּי קָנִיתִי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר
י לֶאֱלִימֶלֶךְ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לְכִלְיוֹן וּמַחְלוֹן מִיַּד נָעֳמִי׃ וְגַם
אֶת־רוּת הַמֹּאֲבִיָּה אֵשֶׁת מַחְלוֹן קָנִיתִי לִי לְאִשָּׁה לְהָקִים
שֵׁם־הַמֵּת עַל־נַחֲלָתוֹ וְלֹא־יִכָּרֵת שֵׁם־הַמֵּת מֵעִם אֶחָיו
11 וּמִשַּׁעַר מְקוֹמוֹ עֵדִים אַתֶּם הַיּוֹם׃ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־
בַּשַּׁעַר וְהַזְּקֵנִים עֵדִים יִתֵּן יְהוָה אֶת־הָאִשָּׁה הַבָּאָה אֶל־
בֵּיתֶךָ כְּרָחֵל ׀ וּכְלֵאָה אֲשֶׁר בָּנוּ שְׁתֵּיהֶם אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל
12 וַעֲשֵׂה־חַיִל בְּאֶפְרָתָה וּקְרָא־שֵׁם בְּבֵית לָחֶם׃ וִיהִי בֵיתְךָ
כְּבֵית פֶּרֶץ אֲשֶׁר־יָלְדָה תָמָר לִיהוּדָה מִן־הַזֶּרַע אֲשֶׁר יִתֵּן
13 יְהוָה לְךָ מִן־הַנַּעֲרָה הַזֹּאת׃ וַיִּקַּח בֹּעַז אֶת־רוּת וַתְּהִי־לוֹ
לְאִשָּׁה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּתֵּן יְהוָה לָהּ הֵרָיוֹן וַתֵּלֶד בֵּן׃
14 וַתֹּאמַרְנָה הַנָּשִׁים אֶל־נָעֳמִי בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית
טו לָךְ גֹּאֵל הַיּוֹם וְיִקָּרֵא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה לָךְ לְמֵשִׁיב נֶפֶשׁ
וּלְכַלְכֵּל אֶת־שֵׂיבָתֵךְ כִּי כַלָּתֵךְ אֲשֶׁר־אֲהֵבַתֶךְ יְלָדַתּוּ אֲשֶׁר־
16 הִיא טוֹבָה לָךְ מִשִּׁבְעָה בָּנִים׃ וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד
17 וַתְּשִׁתֵהוּ בְחֵיקָהּ וַתְּהִי־לוֹ לְאֹמֶנֶת׃ וַתִּקְרֶאנָה לוֹ הַשְּׁכֵנוֹת
שֵׁם לֵאמֹר יֻלַּד־בֵּן לְנָעֳמִי וַתִּקְרֶאנָה שְׁמוֹ עוֹבֵד הוּא אֲבִי־

v. 4. קמץ בזקף   ibid. ואדעָה קרי   v. 5. קניתָ קרי   v. 6. יתיר ו׳
v. 7. דגש אחר שורק   v. 16. סגול בס״פ

18 יִשַׁ֖י אֲבִ֥י דָוִֽד׃ ס וְאֵ֙לֶּה֙ תּוֹלְד֣וֹת פָּ֔רֶץ פֶּ֖רֶץ הוֹלִ֥יד אֶת־
19 חֶצְרֽוֹן׃ וְחֶצְרוֹן֙ הוֹלִ֣יד אֶת־רָ֔ם וְרָ֖ם הוֹלִ֥יד אֶת־עַמִּֽינָדָֽב׃
כ וְעַמִּֽינָדָב֙ הוֹלִ֣יד אֶת־נַחְשׁ֔וֹן וְנַחְשׁ֖וֹן הוֹלִ֥יד אֶת־שַׂלְמָֽה׃
21 22 וְשַׂלְמוֹן֙ הוֹלִ֣יד אֶת־בֹּ֔עַז וּבֹ֖עַז הוֹלִ֥יד אֶת־עוֹבֵֽד׃ וְעֹבֵד֙ הוֹלִ֣יד
אֶת־יִשָׁ֔י וְיִשַׁ֖י הוֹלִ֥יד אֶת־דָּוִֽד׃

v. 18. קמץ בזקף v. 22. קמץ בזקף

סכום פסוקי רות שמונים וחמשה, וסימן **פה**. וחציו ותאמר רות המואביה (2, 21)׃

Threni. קינות

1 א

אֵיכָה ׀ יָשְׁבָה בָדָד הָעִיר רַבָּתִי עָם הָיְתָה כְּאַלְמָנָה רַבָּתִי א
בַגּוֹיִם שָׂרָתִי בַּמְּדִינוֹת הָיְתָה לָמַס׃ בָּכוֹ תִבְכֶּה בַּלַּיְלָה 2
וְדִמְעָתָהּ עַל לֶחֱיָהּ אֵין־לָהּ מְנַחֵם מִכָּל־אֹהֲבֶיהָ כָּל־רֵעֶיהָ
בָּגְדוּ בָהּ הָיוּ לָהּ לְאֹיְבִים׃ גָּלְתָה יְהוּדָה מֵעֹנִי וּמֵרֹב עֲבֹדָה 3
הִיא יָשְׁבָה בַגּוֹיִם לֹא מָצְאָה מָנוֹחַ כָּל־רֹדְפֶיהָ הִשִּׂיגוּהָ בֵּין
הַמְּצָרִים׃ דַּרְכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת מִבְּלִי בָּאֵי מוֹעֵד כָּל־שְׁעָרֶיהָ 4
שׁוֹמֵמִין כֹּהֲנֶיהָ נֶאֱנָחִים בְּתוּלֹתֶיהָ נוּגוֹת וְהִיא מַר־לָהּ׃
הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ אֹיְבֶיהָ שָׁלוּ כִּי־יְהוָה הוֹגָהּ עַל־רֹב פְּשָׁעֶיהָ ה
עוֹלָלֶיהָ הָלְכוּ שְׁבִי לִפְנֵי־צָר׃ וַיֵּצֵא מִן ° בַּת־צִיּוֹן כָּל־הֲדָרָהּ 6
הָיוּ שָׂרֶיהָ כְּאַיָּלִים לֹא־מָצְאוּ מִרְעֶה וַיֵּלְכוּ בְלֹא־כֹחַ לִפְנֵי
רוֹדֵף׃ זָכְרָה יְרוּשָׁלַם יְמֵי עָנְיָהּ וּמְרוּדֶיהָ כֹּל מַחֲמֻדֶיהָ 7
אֲשֶׁר הָיוּ מִימֵי קֶדֶם בִּנְפֹל עַמָּהּ בְּיַד־צָר וְאֵין עוֹזֵר לָהּ
רָאוּהָ צָרִים שָׂחֲקוּ עַל־מִשְׁבַּתֶּהָ׃ חֵטְא חָטְאָה יְרוּשָׁלַם 8
עַל־כֵּן לְנִידָה הָיָתָה כָּל־מְכַבְּדֶיהָ הִזִּילוּהָ כִּי־רָאוּ עֶרְוָתָהּ
גַּם־הִיא נֶאֶנְחָה וַתָּשָׁב אָחוֹר׃ טֻמְאָתָהּ בְּשׁוּלֶיהָ לֹא זָכְרָה 9
אַחֲרִיתָהּ וַתֵּרֶד פְּלָאִים אֵין מְנַחֵם לָהּ רְאֵה יְהוָה אֶת־עָנְיִי
כִּי הִגְדִּיל אוֹיֵב׃ יָדוֹ פָּרַשׂ צָר עַל כָּל־מַחֲמַדֶּיהָ כִּי־רָאֲתָה י
גוֹיִם בָּאוּ מִקְדָּשָׁהּ אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא־יָבֹאוּ בַקָּהָל לָךְ׃ כָּל־ 11
עַמָּהּ נֶאֱנָחִים מְבַקְּשִׁים לֶחֶם נָתְנוּ מַחֲמוֹדֵיהֶם בְּאֹכֶל לְהָשִׁיב
נָפֶשׁ רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה כִּי הָיִיתִי זוֹלֵלָה׃ לוֹא אֲלֵיכֶם כָּל־ 12
עֹבְרֵי דֶרֶךְ הַבִּיטוּ וּרְאוּ אִם־יֵשׁ מַכְאוֹב כְּמַכְאֹבִי אֲשֶׁר עוֹלַל

---

v. 1. פתח בס״פ   v. 6. מִבַּת־ קרי   v. 11. יתיר ו׳   v. 12. ל׳ זעירא

13 לִי אֲשֶׁר הוֹגָה יְהוָה בְּיוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ׃ מִמָּרוֹם שָׁלַח־אֵשׁ
בְּעַצְמֹתַי וַיִּרְדֶּנָּה פָּרַשׂ רֶשֶׁת לְרַגְלַי הֱשִׁיבַנִי אָחוֹר נְתָנַנִי
14 שֹׁמֵמָה כָּל־הַיּוֹם דָּוָה׃ נִשְׂקַד עֹל פְּשָׁעַי בְּיָדוֹ יִשְׂתָּרְגוּ עָלוּ
עַל־צַוָּארִי הִכְשִׁיל כֹּחִי נְתָנַנִי אֲדֹנָי בִּידֵי לֹא־אוּכַל קוּם׃
טו סִלָּה כָל־אַבִּירַי ׀ אֲדֹנָי בְּקִרְבִּי קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׁבֹּר בַּחוּרָי
16 גַּת דָּרַךְ אֲדֹנָי לִבְתוּלַת בַּת־יְהוּדָה׃ עַל־אֵלֶּה ׀ אֲנִי בוֹכִיָּה
עֵינִי ׀ עֵינִי יֹרְדָה מַּיִם כִּי־רָחַק מִמֶּנִּי מְנַחֵם מֵשִׁיב נַפְשִׁי
17 הָיוּ בָנַי שׁוֹמֵמִים כִּי גָבַר אוֹיֵב׃ פֵּרְשָׂה צִיּוֹן בְּיָדֶיהָ אֵין
מְנַחֵם לָהּ צִוָּה יְהוָה לְיַעֲקֹב סְבִיבָיו צָרָיו הָיְתָה יְרוּשָׁלַםִ
18 לְנִדָּה בֵּינֵיהֶם׃ צַדִּיק הוּא יְהוָה כִּי פִיהוּ מָרִיתִי שִׁמְעוּ־נָא
כָל־°עַמִּים וּרְאוּ מַכְאֹבִי בְּתוּלֹתַי וּבַחוּרַי הָלְכוּ בַשֶּׁבִי׃
19 קָרָאתִי לַמְאַהֲבַי הֵמָּה רִמּוּנִי כֹּהֲנַי וּזְקֵנַי בָּעִיר גָּוָעוּ כִּי
כ בִקְשׁוּ אֹכֶל לָמוֹ וְיָשִׁיבוּ אֶת־נַפְשָׁם׃ רְאֵה יְהוָה כִּי־צַר־לִי
מֵעַי חֳמַרְמָרוּ נֶהְפַּךְ לִבִּי בְּקִרְבִּי כִּי מָרוֹ מָרִיתִי מִחוּץ
21 שִׁכְּלָה־חֶרֶב בַּבַּיִת כַּמָּוֶת׃ שָׁמְעוּ כִּי־נֶאֱנָחָה אָנִי אֵין מְנַחֵם
לִי כָּל־אֹיְבַי שָׁמְעוּ רָעָתִי שָׂשׂוּ כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ הֵבֵאתָ
22 יוֹם־קָרָאתָ וְיִהְיוּ כָמוֹנִי׃ תָּבֹא כָל־רָעָתָם לְפָנֶיךָ וְעוֹלֵל
לָמוֹ כַּאֲשֶׁר עוֹלַלְתָּ לִי עַל־כָּל־פְּשָׁעָי כִּי־רַבּוֹת אַנְחֹתַי
וְלִבִּי דַוָּי׃ פ

ב 2

א אֵיכָה יָעִיב בְּאַפּוֹ ׀ אֲדֹנָי אֶת־בַּת־צִיּוֹן הִשְׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם
אֶרֶץ תִּפְאֶרֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא־זָכַר הֲדֹם־רַגְלָיו בְּיוֹם אַפּוֹ׃
2 בִּלַּע אֲדֹנָי °לֹא חָמַל אֵת כָּל־נְאוֹת יַעֲקֹב הָרַס בְּעֶבְרָתוֹ
מִבְצְרֵי בַת־יְהוּדָה הִגִּיעַ לָאָרֶץ חִלֵּל מַמְלָכָה וְשָׂרֶיהָ׃
3 גָּדַע בָּחֳרִי־אַף כֹּל קֶרֶן יִשְׂרָאֵל הֵשִׁיב אָחוֹר יְמִינוֹ מִפְּנֵי
4 אוֹיֵב וַיִּבְעַר בְּיַעֲקֹב כְּאֵשׁ לֶהָבָה אָכְלָה סָבִיב׃ דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ
כְּאוֹיֵב נִצָּב יְמִינוֹ כְּצָר וַיַּהֲרֹג כֹּל מַחֲמַדֵּי־עָיִן בְּאֹהֶל בַּת־
ה צִיּוֹן שָׁפַךְ כָּאֵשׁ חֲמָתוֹ׃ הָיָה אֲדֹנָי ׀ כְּאוֹיֵב בִּלַּע יִשְׂרָאֵל
בִּלַּע כָּל־אַרְמְנוֹתֶיהָ שִׁחֵת מִבְצָרָיו וַיֶּרֶב בְּבַת־יְהוּדָה תַּאֲנִיָּה
6 וַאֲנִיָּה׃ וַיַּחְמֹס כַּגַּן שֻׂכּוֹ שִׁחֵת מֹעֲדוֹ שִׁכַּח יְהוָה ׀ בְּצִיּוֹן

v. 18. הָעַמִּים קרי   v. 2. וְלֹא קרי

מוֹעֵד וְשַׁבָּת וַיִּנְאַץ בְּזַעַם־אַפּוֹ מֶלֶךְ וְכֹהֵן׃ זָנַח אֲדֹנָי ׀ 7
מִזְבְּחוֹ נִאֵר מִקְדָּשׁוֹ הִסְגִּיר בְּיַד־אוֹיֵב חוֹמֹת אַרְמְנוֹתֶיהָ
קוֹל נָתְנוּ בְּבֵית־יְהוָה כְּיוֹם מוֹעֵד׃ חָשַׁב יְהוָה ׀ לְהַשְׁחִית 8
חוֹמַת בַּת־צִיּוֹן נָטָה קָו לֹא־הֵשִׁיב יָדוֹ מִבַּלֵּעַ וַיַּאֲבֶל־חֵל
וְחוֹמָה יַחְדָּו אֻמְלָלוּ׃ טָבְעוּ בָאָרֶץ שְׁעָרֶיהָ אִבַּד וְשִׁבַּר 9
בְּרִיחֶיהָ מַלְכָּהּ וְשָׂרֶיהָ בַגּוֹיִם אֵין תּוֹרָה גַּם־נְבִיאֶיהָ לֹא־
מָצְאוּ חָזוֹן מֵיְהוָה׃ יֵשְׁבוּ לָאָרֶץ יִדְּמוּ זִקְנֵי בַת־צִיּוֹן הֶעֱלוּ י
עָפָר עַל־רֹאשָׁם חָגְרוּ שַׂקִּים הוֹרִידוּ לָאָרֶץ רֹאשָׁן בְּתוּלֹת
יְרוּשָׁלִָם׃ כָּלוּ בַדְּמָעוֹת עֵינַי חֳמַרְמְרוּ מֵעַי נִשְׁפַּךְ לָאָרֶץ 11
כְּבֵדִי עַל־שֶׁבֶר בַּת־עַמִּי בֵּעָטֵף עוֹלֵל וְיוֹנֵק בִּרְחֹבוֹת קִרְיָה׃
לְאִמֹּתָם יֹאמְרוּ אַיֵּה דָּגָן וָיָיִן בְּהִתְעַטְּפָם כֶּחָלָל בִּרְחֹבוֹת 12
עִיר בְּהִשְׁתַּפֵּךְ נַפְשָׁם אֶל־חֵיק אִמֹּתָם׃ מָה אֲעוֹדֵךְ מָה 13
אֲדַמֶּה־לָּךְ הַבַּת יְרוּשָׁלִַם מָה אַשְׁוֶה־לָּךְ וַאֲנַחֲמֵךְ בְּתוּלַת
בַּת־צִיּוֹן כִּי־גָדוֹל כַּיָּם שִׁבְרֵךְ מִי יִרְפָּא־לָךְ׃ נְבִיאַיִךְ חָזוּ לָךְ 14
שָׁוְא וְתָפֵל וְלֹא־גִלּוּ עַל־עֲוֺנֵךְ לְהָשִׁיב שְׁבִיתֵךְ וַיֶּחֱזוּ לָךְ
מַשְׂאוֹת שָׁוְא וּמַדּוּחִים׃ סָפְקוּ עָלַיִךְ כַּפַּיִם כָּל־עֹבְרֵי דֶרֶךְ טו
שָׁרְקוּ וַיָּנִעוּ רֹאשָׁם עַל־בַּת יְרוּשָׁלִָם הֲזֹאת הָעִיר שֶׁיֹּאמְרוּ
כְּלִילַת יֹפִי מָשׂוֹשׂ לְכָל־הָאָרֶץ׃ פָּצוּ עָלַיִךְ פִּיהֶם כָּל־ 16
אֹיְבַיִךְ שָׁרְקוּ וַיַּחַרְקוּ שֵׁן אָמְרוּ בִּלָּעְנוּ אַךְ זֶה הַיּוֹם
שֶׁקִּוִּינֻהוּ מָצָאנוּ רָאִינוּ׃ עָשָׂה יְהוָה אֲשֶׁר זָמָם בִּצַּע 17
אֶמְרָתוֹ אֲשֶׁר צִוָּה מִימֵי־קֶדֶם הָרַס וְלֹא חָמָל וַיְשַׂמַּח עָלַיִךְ
אוֹיֵב הֵרִים קֶרֶן צָרָיִךְ׃ צָעַק לִבָּם אֶל־אֲדֹנָי חוֹמַת בַּת־צִיּוֹן 18
הוֹרִידִי כַנַּחַל דִּמְעָה יוֹמָם וָלַיְלָה אַל־תִּתְּנִי פוּגַת לָךְ אַל־
תִּדֹּם בַּת־עֵינֵךְ׃ קוּמִי ׀ רֹנִּי בַלַּיְל לְרֹאשׁ אַשְׁמֻרוֹת שִׁפְכִי 19
כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי אֲדֹנָי שְׂאִי אֵלָיו כַּפַּיִךְ עַל־נֶפֶשׁ עוֹלָלַיִךְ
הָעֲטוּפִים בְּרָעָב בְּרֹאשׁ כָּל־חוּצוֹת׃ רְאֵה יְהוָה וְהַבִּיטָה כ
לְמִי עוֹלַלְתָּ כֹּה אִם־תֹּאכַלְנָה נָשִׁים פִּרְיָם עֹלְלֵי טִפֻּחִים
אִם־יֵהָרֵג בְּמִקְדַּשׁ אֲדֹנָי כֹּהֵן וְנָבִיא׃ שָׁכְבוּ לָאָרֶץ חוּצוֹת 21
נַעַר וְזָקֵן בְּתוּלֹתַי וּבַחוּרַי נָפְלוּ בֶחָרֶב הָרַגְתָּ בְּיוֹם אַפֶּךָ

v. 8. קמץ בזקף   v. 9. ט׳ זעירא   v. 13. אעידך קרי
v. 14. שבותך קרי   v. 17. קמץ ברביע   v. 19. בלילה קרי

22 טָבַחְתָּ לֹא חָמָלְתָּ׃ תִּקְרָא כְיוֹם מוֹעֵד מְגוּרַי מִסָּבִיב וְלֹא
הָיָה בְּיוֹם אַף־יְהוָה פָּלִיט וְשָׂרִיד אֲשֶׁר־טִפַּחְתִּי וְרִבִּיתִי
אֹיְבִי כִלָּם׃ פ

ג 3

א 2 אֲנִי הַגֶּבֶר רָאָה עֳנִי בְּשֵׁבֶט עֶבְרָתוֹ׃ אוֹתִי נָהַג וַיֹּלַךְ חֹשֶׁךְ
3 4 וְלֹא־אוֹר׃ אַךְ בִּי יָשֻׁב יַהֲפֹךְ יָדוֹ כָּל־הַיּוֹם׃ בִּלָּה בְשָׂרִי וְעוֹרִי
ה 6 שִׁבַּר עַצְמוֹתָי׃ בָּנָה עָלַי וַיַּקַּף רֹאשׁ וּתְלָאָה׃ בְּמַחֲשַׁכִּים
7 הוֹשִׁיבַנִי כְּמֵתֵי עוֹלָם׃ גָּדַר בַּעֲדִי וְלֹא אֵצֵא הִכְבִּיד נְחָשְׁתִּי׃
8 9 גַּם כִּי אֶזְעַק וַאֲשַׁוֵּעַ שָׂתַם תְּפִלָּתִי׃ גָּדַר דְּרָכַי בְּגָזִית נְתִיבֹתַי
י 11 עִוָּה׃ דֹּב אֹרֵב הוּא לִי אֲרִיה בְּמִסְתָּרִים׃ דְּרָכַי סוֹרֵר
12 וַיְפַשְּׁחֵנִי שָׂמַנִי שֹׁמֵם׃ דָּרַךְ קַשְׁתּוֹ וַיַּצִּיבֵנִי כַּמַּטָּרָא לַחֵץ׃
13 14 הֵבִיא בְּכִלְיוֹתָי בְּנֵי אַשְׁפָּתוֹ׃ הָיִיתִי שְּׂחֹק לְכָל־עַמִּי נְגִינָתָם
טו 16 כָּל־הַיּוֹם׃ הִשְׂבִּיעַנִי בַמְּרוֹרִים הִרְוַנִי לַעֲנָה׃ וַיַּגְרֵס בֶּחָצָץ
17 שִׁנָּי הִכְפִּישַׁנִי בָּאֵפֶר׃ וַתִּזְנַח מִשָּׁלוֹם נַפְשִׁי נָשִׁיתִי טוֹבָה׃
18 19 וָאֹמַר אָבַד נִצְחִי וְתוֹחַלְתִּי מֵיְהוָה׃ זְכָר־עָנְיִי וּמְרוּדִי לַעֲנָה
כ 21 וָרֹאשׁ׃ זָכוֹר תִּזְכּוֹר וְתָשִׁיחַ עָלַי נַפְשִׁי׃ זֹאת אָשִׁיב אֶל־לִבִּי
22 עַל־כֵּן אוֹחִיל׃ חַסְדֵי יְהוָה כִּי לֹא־תָמְנוּ כִּי לֹא־כָלוּ רַחֲמָיו׃
23 24 חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים רַבָּה אֱמוּנָתֶךָ׃ חֶלְקִי יְהוָה אָמְרָה נַפְשִׁי
כה 26 עַל־כֵּן אוֹחִיל לוֹ׃ טוֹב יְהוָה לְקֹוָו לְנֶפֶשׁ תִּדְרְשֶׁנּוּ׃ טוֹב
27 וְיָחִיל וְדוּמָם לִתְשׁוּעַת יְהוָה׃ טוֹב לַגֶּבֶר כִּי־יִשָּׂא עֹל
28 29 בִּנְעוּרָיו׃ יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל עָלָיו׃ יִתֵּן בֶּעָפָר פִּיהוּ
ל 31 אוּלַי יֵשׁ תִּקְוָה׃ יִתֵּן לְמַכֵּהוּ לֶחִי יִשְׂבַּע בְּחֶרְפָּה׃ כִּי לֹא
32 33 יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדֹנָי׃ כִּי אִם־הוֹגָה וְרִחַם כְּרֹב חֲסָדָיו׃ כִּי לֹא
34 עִנָּה מִלִּבּוֹ וַיַּגֶּה בְּנֵי־אִישׁ׃ לְדַכֵּא תַּחַת רַגְלָיו כֹּל אֲסִירֵי
לה 36 אָרֶץ׃ לְהַטּוֹת מִשְׁפַּט־גָּבֶר נֶגֶד פְּנֵי עֶלְיוֹן׃ לְעַוֵּת אָדָם בְּרִיבוֹ
37 38 אֲדֹנָי לֹא רָאָה׃ מִי זֶה אָמַר וַתֶּהִי אֲדֹנָי לֹא צִוָּה׃ מִפִּי עֶלְיוֹן
39 לֹא תֵצֵא הָרָעוֹת וְהַטּוֹב׃ מַה־יִּתְאוֹנֵן אָדָם חָי גֶּבֶר עַל־
מ 41 חֲטָאָו׃ נַחְפְּשָׂה דְרָכֵינוּ וְנַחְקֹרָה וְנָשׁוּבָה עַד־יְהוָה׃ נִשָּׂא

---

v. 10. אֲרִי קרי — v. 16. קמץ בזקף — v. 20. ותשוח קרי
v. 22. קמץ בזקף — v. 25. לְקֹוָיו קרי — v. 35. קמץ בזקף
v. 36. ע׳ זעירא — v. 39. קמץ בזקף — ibid. חטאיו קרי

לְבָבֵ֙נוּ֙ אֶל־כַּפָּ֔יִם אֶל־אֵ֖ל בַּשָּׁמָֽיִם׃ נַ֤חְנוּ פָשַׁ֙עְנוּ֙ וּמָרִ֔ינוּ אַתָּ֖ה 42
לֹ֥א סָלָֽחְתָּ׃ סַכֹּ֤תָה בָאַף֙ וַֽתִּרְדְּפֵ֔נוּ הָרַ֖גְתָּ לֹ֥א חָמָֽלְתָּ׃ סַכּ֤וֹתָה 43 44
בֶֽעָנָן֙ לָ֔ךְ מֵעֲב֖וֹר תְּפִלָּֽה׃ סְחִ֧י וּמָא֛וֹס תְּשִׂימֵ֖נוּ בְּקֶ֥רֶב הָעַמִּֽים׃ מה
פָּצ֥וּ עָלֵ֛ינוּ פִּיהֶ֖ם כָּל־אֹיְבֵֽינוּ׃ פַּ֧חַד וָפַ֛חַת הָ֥יָה לָ֖נוּ הַשֵּׁ֥את 46 47
וְהַשָּֽׁבֶר׃ פַּלְגֵי־מַ֙יִם֙ תֵּרַ֣ד עֵינִ֔י עַל־שֶׁ֖בֶר בַּת־עַמִּֽי׃ עֵינִ֧י נִגְּרָ֛ה 48 49
וְלֹ֥א תִדְמֶ֖ה מֵאֵ֥ין הֲפֻגֽוֹת׃ עַד־יַשְׁקִ֣יף וְיֵ֔רֶא יְהוָ֖ה מִשָּׁמָֽיִם׃ נ
עֵינִי֙ עֽוֹלְלָ֣ה לְנַפְשִׁ֔י מִכֹּ֖ל בְּנ֥וֹת עִירִֽי׃ צ֥וֹד צָד֛וּנִי כַּצִּפֹּ֖ר 51 52
אֹיְבַ֥י חִנָּֽם׃ צָֽמְת֤וּ בַבּוֹר֙ חַיָּ֔י וַיַּדּוּ־אֶ֖בֶן בִּֽי׃ צָֽפוּ־מַ֥יִם עַל־ 53 54
רֹאשִׁ֖י אָמַ֥רְתִּי נִגְזָֽרְתִּי׃ קָרָ֤אתִי שִׁמְךָ֙ יְהוָ֔ה מִבּ֖וֹר תַּחְתִּיּֽוֹת׃ נה
קוֹלִ֖י שָׁמָ֑עְתָּ אַל־תַּעְלֵ֧ם אָזְנְךָ֛ לְרַוְחָתִ֖י לְשַׁוְעָתִֽי׃ קָרַ֙בְתָּ֙ 56 57
בְּי֣וֹם אֶקְרָאֶ֔ךָּ אָמַ֖רְתָּ אַל־תִּירָֽא׃ רַ֧בְתָּ אֲדֹנָ֛י רִיבֵ֥י נַפְשִׁ֖י 58
גָּאַ֥לְתָּ חַיָּֽי׃ רָאִ֤יתָה יְהוָה֙ עַוָּ֣תָתִ֔י שָׁפְטָ֖ה מִשְׁפָּטִֽי׃ רָאִ֙יתָה֙ 59 ס
כָּל־נִקְמָתָ֔ם כָּל־מַחְשְׁבֹתָ֖ם לִֽי׃ שָׁמַ֤עְתָּ חֶרְפָּתָם֙ יְהוָ֔ה כָּל־ 61
מַחְשְׁבֹתָ֖ם עָלָֽי׃ שִׂפְתֵ֤י קָמַי֙ וְהֶגְיוֹנָ֔ם עָלַ֖י כָּל־הַיּֽוֹם׃ שִׁבְתָּ֤ם 62 63
וְקִֽימָתָם֙ הַבִּ֔יטָה אֲנִ֖י מַנְגִּינָתָֽם׃ תָּשִׁיב֩ לָהֶ֨ם גְּמ֧וּל יְהוָ֛ה 64
כְּמַעֲשֵׂ֥ה יְדֵיהֶֽם׃ תִּתֵּ֤ן לָהֶם֙ מְגִנַּת־לֵ֔ב תַּאֲלָתְךָ֖ לָהֶֽם׃ תִּרְדֹּ֤ף סה 66
בְּאַף֙ וְתַשְׁמִידֵ֔ם מִתַּ֖חַת שְׁמֵ֥י יְהוָֽה׃ פ

ד 4

אֵיכָה֙ יוּעַ֣ם זָהָ֔ב יִשְׁנֶ֖א הַכֶּ֣תֶם הַטּ֑וֹב תִּשְׁתַּפֵּ֙כְנָה֙ אַבְנֵי־קֹ֔דֶשׁ א
בְּרֹ֖אשׁ כָּל־חוּצֽוֹת׃ בְּנֵ֤י צִיּוֹן֙ הַיְקָרִ֔ים הַמְסֻלָּאִ֖ים בַּפָּ֑ז אֵיכָ֤ה 2
נֶחְשְׁבוּ֙ לְנִבְלֵי־חֶ֔רֶשׂ מַעֲשֵׂ֖ה יְדֵ֥י יוֹצֵֽר׃ גַּם־תַּנִּין֙ חָ֣לְצוּ שַׁ֔ד 3
הֵינִ֖יקוּ גּֽוּרֵיהֶ֑ן בַּת־עַמִּ֣י לְאַכְזָ֔ר כַּיְ֖עֵנִים בַּמִּדְבָּֽר׃ דָּבַ֨ק לְשׁ֥וֹן 4
יוֹנֵ֛ק אֶל־חִכּ֖וֹ בַּצָּמָ֑א עֽוֹלָלִים֙ שָׁ֣אֲלוּ לֶ֔חֶם פֹּרֵ֖שׂ אֵ֥ין לָהֶֽם׃
הָאֹֽכְלִים֙ לְמַ֣עֲדַנִּ֔ים נָשַׁ֖מּוּ בַּחוּצ֑וֹת הָאֱמֻנִים֙ עֲלֵ֣י תוֹלָ֔ע חִבְּק֖וּ ה
אַשְׁפַּתּֽוֹת׃ וַיִּגְדַּל֙ עֲוֺ֣ן בַּת־עַמִּ֔י מֵֽחַטַּ֖את סְדֹ֑ם הַֽהֲפוּכָ֣ה כְמוֹ־ 6
רֶ֔גַע וְלֹא־חָ֥לוּ בָ֖הּ יָדָֽיִם׃ זַכּ֤וּ נְזִירֶ֙יהָ֙ מִשֶּׁ֔לֶג צַח֖וּ מֵֽחָלָ֑ב 7
אָ֤דְמוּ עֶ֙צֶם֙ מִפְּנִינִ֔ים סַפִּ֖יר גִּזְרָתָֽם׃ חָשַׁ֤ךְ מִשְּׁחוֹר֙ תָּֽאֳרָ֔ם 8
לֹ֥א נִכְּר֖וּ בַּחוּצ֑וֹת צָפַ֤ד עוֹרָם֙ עַל־עַצְמָ֔ם יָבֵ֖שׁ הָיָ֥ה כָעֵֽץ׃
טוֹבִ֤ים הָיוּ֙ חַלְלֵי־חֶ֔רֶב מֵֽחַלְלֵ֖י רָעָ֑ב שֶׁ֣הֵ֤ם יָז֙וּבוּ֙ מְדֻקָּרִ֔ים 9

---

v. 41. קמץ בזקף
ibid. קמץ בזקף
v. 53. קמץ בזקף
ibid. כַּיְעֵנִים קרי
v. 3. תַּנִּים קרי
v. 6. קמץ בזקף

י מִתְּנוּבֹת שָׂדָי׃ יְדֵי נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת בִּשְּׁלוּ יַלְדֵיהֶן הָיוּ
11 לְבָרוֹת לָמוֹ בְּשֶׁבֶר בַּת־עַמִּי׃ כִּלָּה יְהוָה אֶת־חֲמָתוֹ שָׁפַךְ
12 חֲרוֹן אַפּוֹ וַיַּצֶּת־אֵשׁ בְּצִיּוֹן וַתֹּאכַל יְסוֹדֹתֶיהָ׃ לֹא הֶאֱמִינוּ
מַלְכֵי־אֶרֶץ וְכֹל יֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי יָבֹא צַר וְאוֹיֵב בְּשַׁעֲרֵי
13 יְרוּשָׁלָםִ׃ מֵחַטֹּאות נְבִיאֶיהָ עֲוֹנֹת כֹּהֲנֶיהָ הַשֹּׁפְכִים בְּקִרְבָּהּ
14 דַּם צַדִּיקִים׃ נָעוּ עִוְרִים בַּחוּצוֹת נְגֹאֲלוּ בַּדָּם בְּלֹא יוּכְלוּ
טו יִגְּעוּ בִּלְבֻשֵׁיהֶם׃ סוּרוּ טָמֵא קָרְאוּ לָמוֹ סוּרוּ סוּרוּ אַל־
16 תִּגָּעוּ כִּי נָצוּ גַּם־נָעוּ אָמְרוּ בַּגּוֹיִם לֹא יוֹסִפוּ לָגוּר׃ פְּנֵי
יְהוָה חִלְּקָם לֹא יוֹסִיף לְהַבִּיטָם פְּנֵי כֹהֲנִים לֹא נָשָׂאוּ
17 °זְקֵנִים לֹא חָנָנוּ׃ עוֹדֵינָה תִּכְלֶינָה עֵינֵינוּ אֶל־עֶזְרָתֵנוּ הָבֶל
18 בְּצִפִּיָּתֵנוּ צִפִּינוּ אֶל־גּוֹי לֹא יוֹשִׁעַ׃ צָדוּ צְעָדֵינוּ מִלֶּכֶת
19 בִּרְחֹבֹתֵינוּ קָרַב קִצֵּנוּ מָלְאוּ יָמֵינוּ כִּי־בָא קִצֵּנוּ׃ קַלִּים הָיוּ
רֹדְפֵינוּ מִנִּשְׁרֵי שָׁמָיִם עַל־הֶהָרִים דְּלָקֻנוּ בַּמִּדְבָּר אָרְבוּ לָנוּ׃
כ רוּחַ אַפֵּינוּ מְשִׁיחַ יְהוָה נִלְכַּד בִּשְׁחִיתוֹתָם אֲשֶׁר אָמַרְנוּ
21 בְּצִלּוֹ נִחְיֶה בַגּוֹיִם׃ שִׂישִׂי וְשִׂמְחִי בַּת־אֱדוֹם יוֹשֶׁבְתִּי° בְּאֶרֶץ
22 עוּץ גַּם־עָלַיִךְ תַּעֲבָר־כּוֹס תִּשְׁכְּרִי וְתִתְעָרִי׃ תַּם־עֲוֹנֵךְ בַּת־
צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהַגְלוֹתֵךְ פָּקַד עֲוֹנֵךְ בַּת־אֱדוֹם גִּלָּה עַל־
חַטֹּאתָיִךְ׃ ס

ה 5

א 2 זְכֹר יְהוָה מֶה־הָיָה לָנוּ הַבִּיטָ° וּרְאֵה אֶת־חֶרְפָּתֵנוּ׃ נַחֲלָתֵנוּ
3 נֶהֶפְכָה לְזָרִים בָּתֵּינוּ לְנָכְרִים׃ יְתוֹמִים הָיִינוּ °אֵין אָב
4 אִמֹּתֵינוּ כְּאַלְמָנוֹת׃ מֵימֵינוּ בְּכֶסֶף שָׁתִינוּ עֵצֵינוּ בִּמְחִיר
ה 6 יָבֹאוּ׃ עַל־צַוָּארֵנוּ נִרְדָּפְנוּ יָגַעְנוּ °לֹא הוּנַח־לָנוּ׃ מִצְרַיִם
7 נָתַנּוּ יָד אַשּׁוּר לִשְׂבֹּעַ לָחֶם׃ אֲבֹתֵינוּ חָטְאוּ °אֵינָם °אֲנַחְנוּ
8 9 עֲוֹנֹתֵיהֶם סָבָלְנוּ׃ עֲבָדִים מָשְׁלוּ בָנוּ פֹּרֵק אֵין מִיָּדָם׃ בְּנַפְשֵׁנוּ
י נָבִיא לַחְמֵנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַמִּדְבָּר׃ עוֹרֵנוּ כְּתַנּוּר נִכְמָרוּ מִפְּנֵי
11 12 זַלְעֲפוֹת רָעָב׃ נָשִׁים בְּצִיּוֹן עִנּוּ בְּתֻלֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה׃ שָׂרִים
13 בְּיָדָם נִתְלוּ פְּנֵי זְקֵנִים לֹא נֶהְדָּרוּ׃ בַּחוּרִים טְחוֹן נָשָׂאוּ

v. 12. כֹּל קרי	v. 14. כ׳ זעירא	v. 16. וּזְקֵנִים קרי
v. 17. עודינו קרי	v. 21. יתיר י׳	v. 1. הַבִּיטָה קרי
v. 3. וְאֵין קרי	v. 5. קמץ בזקף	ibid. וְלֹא קרי
v. 7. וְאֵינָם קרי	ibid. וַאֲנַחְנוּ קרי	

וּנְעָרִים בָּעֵץ כָּשָׁלוּ׃ זְקֵנִים מִשַּׁעַר שָׁבָתוּ בַּחוּרִים מִנְּגִינָתָם׃ 14
שָׁבַת מְשׂוֹשׂ לִבֵּנוּ נֶהְפַּךְ לְאֵבֶל מְחֹלֵנוּ׃ נָפְלָה עֲטֶרֶת טו 16
רֹאשֵׁנוּ אוֹי־נָא לָנוּ כִּי חָטָאנוּ׃ עַל־זֶה הָיָה דָוֶה לִבֵּנוּ עַל־ 17
אֵלֶּה חָשְׁכוּ עֵינֵינוּ׃ עַל הַר־צִיּוֹן שֶׁשָּׁמֵם שׁוּעָלִים הִלְּכוּ־ 18
בוֹ׃ אַתָּה יְהוָה לְעוֹלָם תֵּשֵׁב כִּסְאֲךָ לְדֹר וָדוֹר׃ לָמָּה לָנֶצַח 19 כ
תִּשְׁכָּחֵנוּ תַּעַזְבֵנוּ לְאֹרֶךְ יָמִים׃ הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה ׀ אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָ 21
חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃ כִּי אִם־מָאֹס מְאַסְתָּנוּ קָצַפְתָּ עָלֵינוּ 22
עַד־מְאֹד׃

הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃

v. 18. שֶׁשָּׁמֵם קרי   v. 21. ונשובָה קרי

סכום פסוקי קינות מאה וחמשים וארבעה, וסימן קדים.
וחצין לדכא תחת רגליו (3, 34)׃

Ecclesiastes. קהלת

1 א

א 2 דִּבְרֵי קֹהֶלֶת בֶּן־דָּוִד מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ הֲבֵל הֲבָלִים אָמַר
3 קֹהֶלֶת הֲבֵל הֲבָלִים הַכֹּל הָבֶל׃ מַה־יִּתְרוֹן לָאָדָם בְּכָל־
4 עֲמָלוֹ שֶׁיַּעֲמֹל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ דּוֹר הֹלֵךְ וְדוֹר בָּא וְהָאָרֶץ
ה לְעוֹלָם עֹמָדֶת׃ וְזָרַח הַשֶּׁמֶשׁ וּבָא הַשָּׁמֶשׁ וְאֶל־מְקוֹמוֹ שׁוֹאֵף
6 זוֹרֵחַ הוּא שָׁם׃ הוֹלֵךְ אֶל־דָּרוֹם וְסוֹבֵב אֶל־צָפוֹן סוֹבֵב ׀
7 סֹבֵב הוֹלֵךְ הָרוּחַ וְעַל־סְבִיבֹתָיו שָׁב הָרוּחַ׃ כָּל־הַנְּחָלִים
הֹלְכִים אֶל־הַיָּם וְהַיָּם אֵינֶנּוּ מָלֵא אֶל־מְקוֹם שֶׁהַנְּחָלִים
8 הֹלְכִים שָׁם הֵם שָׁבִים לָלָכֶת׃ כָּל־הַדְּבָרִים יְגֵעִים לֹא־יוּכַל
אִישׁ לְדַבֵּר לֹא־תִשְׂבַּע עַיִן לִרְאוֹת וְלֹא־תִמָּלֵא אֹזֶן מִשְּׁמֹעַ׃
9 מַה־שֶּׁהָיָה הוּא שֶׁיִּהְיֶה וּמַה־שֶּׁנַּעֲשָׂה הוּא שֶׁיֵּעָשֶׂה וְאֵין
י כָּל־חָדָשׁ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ יֵשׁ דָּבָר שֶׁיֹּאמַר רְאֵה־זֶה חָדָשׁ
11 הוּא כְּבָר הָיָה לְעֹלָמִים אֲשֶׁר הָיָה מִלְּפָנֵנוּ׃ אֵין זִכְרוֹן
לָרִאשֹׁנִים וְגַם לָאַחֲרֹנִים שֶׁיִּהְיוּ לֹא־יִהְיֶה לָהֶם זִכָּרוֹן
12 עִם שֶׁיִּהְיוּ לָאַחֲרֹנָה׃ ס אֲנִי קֹהֶלֶת הָיִיתִי מֶלֶךְ
13 עַל־יִשְׂרָאֵל בִּירוּשָׁלָם׃ וְנָתַתִּי אֶת־לִבִּי לִדְרוֹשׁ וְלָתוּר
בַּחָכְמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמָיִם הוּא ׀ עִנְיַן
14 רָע נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ׃ רָאִיתִי אֶת־
כָּל־הַמַּעֲשִׂים שֶׁנַּעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל
טו וּרְעוּת רוּחַ׃ מְעֻוָּת לֹא־יוּכַל לִתְקֹן וְחֶסְרוֹן לֹא־יוּכַל
16 לְהִמָּנוֹת׃ דִּבַּרְתִּי אֲנִי עִם־לִבִּי לֵאמֹר אֲנִי הִנֵּה הִגְדַּלְתִּי
וְהוֹסַפְתִּי חָכְמָה עַל כָּל־אֲשֶׁר־הָיָה לְפָנַי עַל־יְרוּשָׁלִָם
17 וְלִבִּי רָאָה הַרְבֵּה חָכְמָה וָדָעַת׃ וָאֶתְּנָה לִבִּי לָדַעַת

חָכְמָה וְדַעַת הֹלֵלוֹת וְשִׂכְלוּת יָדַעְתִּי שֶׁגַּם־זֶה הוּא רַעְיוֹן
רוּחַ׃ כִּי בְּרֹב חָכְמָה רָב־כָּעַס וְיוֹסִיף דַּעַת יוֹסִיף מַכְאוֹב׃ 18

ב 2

אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי לְכָה־נָּא אֲנַסְּכָה בְשִׂמְחָה וּרְאֵה בְטוֹב א
וְהִנֵּה גַם־הוּא הָבֶל׃ לִשְׂחוֹק אָמַרְתִּי מְהוֹלָל וּלְשִׂמְחָה 2
מַה־זֹּה עֹשָׂה׃ תַּרְתִּי בְלִבִּי לִמְשׁוֹךְ בַּיַּיִן אֶת־בְּשָׂרִי וְלִבִּי 3
נֹהֵג בַּחָכְמָה וְלֶאֱחֹז בְּסִכְלוּת עַד אֲשֶׁר־אֶרְאֶה אֵי־זֶה
טוֹב לִבְנֵי הָאָדָם אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ תַּחַת הַשָּׁמַיִם מִסְפַּר יְמֵי
חַיֵּיהֶם׃ הִגְדַּלְתִּי מַעֲשָׂי בָּנִיתִי לִי בָּתִּים נָטַעְתִּי לִי כְּרָמִים׃ 4
עָשִׂיתִי לִי גַּנּוֹת וּפַרְדֵּסִים וְנָטַעְתִּי בָהֶם עֵץ כָּל־פֶּרִי׃ ה
עָשִׂיתִי לִי בְּרֵכוֹת מָיִם לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם יַעַר צוֹמֵחַ עֵצִים׃ 6
קָנִיתִי עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּבְנֵי־בַיִת הָיָה לִי גַּם מִקְנֶה בָקָר 7
וָצֹאן הַרְבֵּה הָיָה לִי מִכֹּל שֶׁהָיוּ לְפָנַי בִּירוּשָׁלִָם׃ כָּנַסְתִּי 8
לִי גַּם־כֶּסֶף וְזָהָב וּסְגֻלַּת מְלָכִים וְהַמְּדִינוֹת עָשִׂיתִי לִי
שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנוּגֹת בְּנֵי הָאָדָם שִׁדָּה וְשִׁדּוֹת׃ וְגָדַלְתִּי 9
וְהוֹסַפְתִּי מִכֹּל שֶׁהָיָה לְפָנַי בִּירוּשָׁלִָם אַף חָכְמָתִי עָמְדָה־
לִּי׃ וְכֹל אֲשֶׁר שָׁאֲלוּ עֵינַי לֹא אָצַלְתִּי מֵהֶם לֹא־מָנַעְתִּי י
אֶת־לִבִּי מִכָּל־שִׂמְחָה כִּי־לִבִּי שָׂמֵחַ מִכָּל־עֲמָלִי וְזֶה־הָיָה
חֶלְקִי מִכָּל־עֲמָלִי׃ וּפָנִיתִי אֲנִי בְּכָל־מַעֲשַׂי שֶׁעָשׂוּ יָדַי 11
וּבֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי לַעֲשׂוֹת וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ
וְאֵין יִתְרוֹן תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ וּפָנִיתִי אֲנִי לִרְאוֹת חָכְמָה 12
וְהוֹלֵלוֹת וְסִכְלוּת כִּי ׀ מֶה הָאָדָם שֶׁיָּבוֹא אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ
אֵת אֲשֶׁר־כְּבָר עָשׂוּהוּ׃ וְרָאִיתִי אָנִי שֶׁיֵּשׁ יִתְרוֹן לַחָכְמָה 13
מִן־הַסִּכְלוּת כִּיתְרוֹן הָאוֹר מִן־הַחֹשֶׁךְ׃ הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ 14
וְהַכְּסִיל בַּחֹשֶׁךְ הוֹלֵךְ וְיָדַעְתִּי גַם־אָנִי שֶׁמִּקְרֶה אֶחָד יִקְרֶה
אֶת־כֻּלָּם׃ וְאָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי כְּמִקְרֵה הַכְּסִיל גַּם־אֲנִי יִקְרֵנִי טו
וְלָמָּה חָכַמְתִּי אֲנִי אָז יֹתֵר וְדִבַּרְתִּי בְלִבִּי שֶׁגַּם־זֶה הָבֶל׃
כִּי אֵין זִכְרוֹן לֶחָכָם עִם־הַכְּסִיל לְעוֹלָם בְּשֶׁכְּבָר הַיָּמִים 16
הַבָּאִים הַכֹּל נִשְׁכָּח וְאֵיךְ יָמוּת הֶחָכָם עִם־הַכְּסִיל׃ וְשָׂנֵאתִי 17
אֶת־הַחַיִּים כִּי רַע עָלַי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
כִּי־הַכֹּל הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ וְשָׂנֵאתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עֲמָלִי שֶׁאֲנִי 18
עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ שֶׁאַנִּיחֶנּוּ לָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָי׃ וּמִי 19

יוֹדֵעַ הֶחָכָם יִהְיֶה אוֹ סָכָל וְיִשְׁלַט בְּכָל־עֲמָלִי שֶׁעָמַלְתִּי
כ וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ גַּם־זֶה הָבֶל׃ וְסַבּוֹתִי אֲנִי לְיַאֵשׁ
21 אֶת־לִבִּי עַל כָּל־הֶעָמָל שֶׁעָמַלְתִּי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי־יֵשׁ אָדָם
שֶׁעֲמָלוֹ בְּחָכְמָה וּבְדַעַת וּבְכִשְׁרוֹן וּלְאָדָם שֶׁלֹּא עָמַל־בּוֹ
22 יִתְּנֶנּוּ חֶלְקוֹ גַּם־זֶה הֶבֶל וְרָעָה רַבָּה׃ כִּי מֶה־הֹוֶה לָאָדָם
23 בְּכָל־עֲמָלוֹ וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי
כָל־יָמָיו מַכְאֹבִים וָכַעַס עִנְיָנוֹ גַּם־בַּלַּיְלָה לֹא־שָׁכַב לִבּוֹ גַּם־
24 זֶה הֶבֶל הוּא׃ אֵין־טוֹב בָּאָדָם שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה וְהֶרְאָה אֶת־
נַפְשׁוֹ טוֹב בַּעֲמָלוֹ גַּם־זֹה רָאִיתִי אָנִי כִּי מִיַּד הָאֱלֹהִים
כה 26 הִיא׃ כִּי מִי יֹאכַל וּמִי יָחוּשׁ חוּץ מִמֶּנִּי׃ כִּי לְאָדָם שֶׁטּוֹב
לְפָנָיו נָתַן חָכְמָה וְדַעַת וְשִׂמְחָה וְלַחוֹטֶא נָתַן עִנְיָן לֶאֱסוֹף
וְלִכְנוֹס לָתֵת לְטוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת
רוּחַ׃ פ

ג 3

א לַכֹּל זְמָן וְעֵת לְכָל־חֵפֶץ תַּחַת הַשָּׁמָיִם׃
2 עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת
עֵת לָטַעַת וְעֵת לַעֲקוֹר נָטוּעַ׃
3 עֵת לַהֲרוֹג וְעֵת לִרְפּוֹא
עֵת לִפְרוֹץ וְעֵת לִבְנוֹת׃
4 עֵת לִבְכּוֹת וְעֵת לִשְׂחוֹק
עֵת סְפוֹד וְעֵת רְקוֹד׃
ה עֵת לְהַשְׁלִיךְ אֲבָנִים וְעֵת כְּנוֹס אֲבָנִים
עֵת לַחֲבוֹק וְעֵת לִרְחֹק מֵחַבֵּק׃
6 עֵת לְבַקֵּשׁ וְעֵת לְאַבֵּד
עֵת לִשְׁמוֹר וְעֵת לְהַשְׁלִיךְ׃
7 עֵת לִקְרוֹעַ וְעֵת לִתְפּוֹר
עֵת לַחֲשׁוֹת וְעֵת לְדַבֵּר׃
8 עֵת לֶאֱהֹב וְעֵת לִשְׂנֹא
עֵת מִלְחָמָה וְעֵת שָׁלוֹם׃
9 י מַה־יִּתְרוֹן הָעוֹשֶׂה בַּאֲשֶׁר הוּא עָמֵל׃ ס רָאִיתִי אֶת־
11 הָעִנְיָן אֲשֶׁר נָתַן אֱלֹהִים לִבְנֵי הָאָדָם לַעֲנוֹת בּוֹ׃ אֶת־הַכֹּל
עָשָׂה יָפֶה בְעִתּוֹ גַּם אֶת־הָעֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא־

יִמְצָא הָאָדָם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֹאשׁ וְעַד־
12 סוֹף׃ יָדַעְתִּי כִּי אֵין טוֹב בָּם כִּי אִם־לִשְׂמוֹחַ וְלַעֲשׂוֹת טוֹב
13 בְּחַיָּיו׃ וְגַם כָּל־הָאָדָם שֶׁיֹּאכַל וְשָׁתָה וְרָאָה טוֹב בְּכָל־עֲמָלוֹ
14 מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃ ס יָדַעְתִּי כִּי כָּל־אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
הָאֱלֹהִים הוּא יִהְיֶה לְעוֹלָם עָלָיו אֵין לְהוֹסִיף וּמִמֶּנּוּ אֵין
טו לִגְרֹעַ וְהָאֱלֹהִים עָשָׂה שֶׁיִּרְאוּ מִלְּפָנָיו׃ מַה־שֶּׁהָיָה כְּבָר הוּא
16 וַאֲשֶׁר לִהְיוֹת כְּבָר הָיָה וְהָאֱלֹהִים יְבַקֵּשׁ אֶת־נִרְדָּף׃ וְעוֹד
רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ מְקוֹם הַמִּשְׁפָּט שָׁמָּה הָרֶשַׁע וּמְקוֹם
17 הַצֶּדֶק שָׁמָּה הָרָשַׁע׃ אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי אֶת־הַצַּדִּיק וְאֶת־
הָרָשָׁע יִשְׁפֹּט הָאֱלֹהִים כִּי־עֵת לְכָל־חֵפֶץ וְעַל כָּל־הַמַּעֲשֶׂה
18 שָׁם׃ אָמַרְתִּי אֲנִי בְּלִבִּי עַל־דִּבְרַת בְּנֵי הָאָדָם לְבָרָם
19 הָאֱלֹהִים וְלִרְאוֹת שְׁהֶם בְּהֵמָה הֵמָּה לָהֶם׃ כִּי מִקְרֶה בְנֵי־
הָאָדָם וּמִקְרֶה הַבְּהֵמָה וּמִקְרֶה אֶחָד לָהֶם כְּמוֹת זֶה כֵּן
מוֹת זֶה וְרוּחַ אֶחָד לַכֹּל וּמוֹתַר הָאָדָם מִן־הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי
כ הַכֹּל הָבֶל׃ הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶל־מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הָיָה מִן־הֶעָפָר
21 וְהַכֹּל שָׁב אֶל־הֶעָפָר׃ מִי יוֹדֵעַ רוּחַ בְּנֵי הָאָדָם הָעֹלָה הִיא
22 לְמָעְלָה וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ׃ וְרָאִיתִי
כִּי אֵין טוֹב מֵאֲשֶׁר יִשְׂמַח הָאָדָם בְּמַעֲשָׂיו כִּי־הוּא חֶלְקוֹ כִּי
מִי יְבִיאֶנּוּ לִרְאוֹת בְּמֶה שֶׁיִּהְיֶה אַחֲרָיו׃ ס

4 ד

א וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת־כָּל־הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ וְהִנֵּה ׀ דִּמְעַת הָעֲשֻׁקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם וּמִיַּד
2 עֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם׃ וְשַׁבֵּחַ אֲנִי אֶת־הַמֵּתִים
3 שֶׁכְּבָר מֵתוּ מִן־הַחַיִּים אֲשֶׁר הֵמָּה חַיִּים עֲדֶנָה׃ וְטוֹב
מִשְּׁנֵיהֶם אֵת אֲשֶׁר־עֲדֶן לֹא הָיָה אֲשֶׁר לֹא־רָאָה אֶת־הַמַּעֲשֶׂה
4 הָרָע אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ וְרָאִיתִי אֲנִי אֶת־כָּל־עָמָל
וְאֵת כָּל־כִּשְׁרוֹן הַמַּעֲשֶׂה כִּי הִיא קִנְאַת־אִישׁ מֵרֵעֵהוּ גַּם־זֶה
ה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ הַכְּסִיל חֹבֵק אֶת־יָדָיו וְאֹכֵל אֶת־בְּשָׂרוֹ׃
6 טוֹב מְלֹא כַף נָחַת מִמְּלֹא חָפְנַיִם עָמָל וּרְעוּת רוּחַ׃
7 8 וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה הֶבֶל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי

v. 19. קמץ בזקף

גַּם בֵּן וָאָח אֵין־לוֹ וְאֵין קֵץ לְכָל־עֲמָלוֹ גַּם־עֵינָיו לֹא־תִשְׂבַּע
עֹשֶׁר וּלְמִי ׀ אֲנִי עָמֵל וּמְחַסֵּר אֶת־נַפְשִׁי מִטּוֹבָה גַּם־זֶה הֶבֶל
9 וְעִנְיַן רָע הוּא׃ טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן־הָאֶחָד אֲשֶׁר יֵשׁ־לָהֶם
י שָׂכָר טוֹב בַּעֲמָלָם׃ כִּי אִם־יִפֹּלוּ הָאֶחָד יָקִים אֶת־חֲבֵרוֹ
11 וְאִילוֹ הָאֶחָד שֶׁיִּפּוֹל וְאֵין שֵׁנִי לַהֲקִימוֹ׃ גַּם אִם־יִשְׁכְּבוּ
12 שְׁנַיִם וְחַם לָהֶם וּלְאֶחָד אֵיךְ יֵחָם׃ וְאִם־יִתְקְפוֹ הָאֶחָד
הַשְּׁנַיִם יַעַמְדוּ נֶגְדּוֹ וְהַחוּט הַמְשֻׁלָּשׁ לֹא בִמְהֵרָה יִנָּתֵק׃
13 טוֹב יֶלֶד מִסְכֵּן וְחָכָם מִמֶּלֶךְ זָקֵן וּכְסִיל אֲשֶׁר לֹא־יָדַע
14 לְהִזָּהֵר עוֹד׃ כִּי־מִבֵּית הָסוּרִים יָצָא לִמְלֹךְ כִּי גַּם בְּמַלְכוּתוֹ
טו נוֹלַד רָשׁ׃ רָאִיתִי אֶת־כָּל־הַחַיִּים הַמְהַלְּכִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ
16 עִם הַיֶּלֶד הַשֵּׁנִי אֲשֶׁר יַעֲמֹד תַּחְתָּיו׃ אֵין־קֵץ לְכָל־הָעָם
לְכֹל אֲשֶׁר־הָיָה לִפְנֵיהֶם גַּם הָאַחֲרוֹנִים לֹא יִשְׂמְחוּ־בוֹ כִּי
17 גַם־זֶה הֶבֶל וְרַעְיוֹן רוּחַ׃ שְׁמֹר רַגְלְיךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל־
בֵּית הָאֱלֹהִים וְקָרוֹב לִשְׁמֹעַ מִתֵּת הַכְּסִילִים זָבַח כִּי אֵינָם
יוֹדְעִים לַעֲשׂוֹת רָע׃ ס

5 ה

א אַל־תְּבַהֵל עַל־פִּיךָ וְלִבְּךָ אַל־יְמַהֵר לְהוֹצִיא דָבָר לִפְנֵי
הָאֱלֹהִים כִּי הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם וְאַתָּה עַל־הָאָרֶץ עַל־כֵּן
2 יִהְיוּ דְבָרֶיךָ מְעַטִּים׃ כִּי בָּא הַחֲלוֹם בְּרֹב עִנְיָן וְקוֹל כְּסִיל
3 בְּרֹב דְּבָרִים׃ כַּאֲשֶׁר תִּדֹּר נֶדֶר לֵאלֹהִים אַל־תְּאַחֵר לְשַׁלְּמוֹ
4 כִּי אֵין חֵפֶץ בַּכְּסִילִים אֵת אֲשֶׁר־תִּדֹּר שַׁלֵּם׃ טוֹב אֲשֶׁר לֹא־
ה תִדֹּר מִשֶּׁתִּדּוֹר וְלֹא תְשַׁלֵּם׃ אַל־תִּתֵּן אֶת־פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת־
בְּשָׂרֶךָ וְאַל־תֹּאמַר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ כִּי שְׁגָגָה הִיא לָמָּה יִקְצֹף
6 הָאֱלֹהִים עַל־קוֹלֶךָ וְחִבֵּל אֶת־מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ׃ כִּי בְרֹב חֲלֹמוֹת
7 וַהֲבָלִים וּדְבָרִים הַרְבֵּה כִּי אֶת־הָאֱלֹהִים יְרָא׃ אִם־עֹשֶׁק רָשׁ
וְגֵזֶל מִשְׁפָּט וָצֶדֶק תִּרְאֶה בַמְּדִינָה אַל־תִּתְמַהּ עַל־הַחֵפֶץ
8 כִּי גָבֹהַּ מֵעַל גָּבֹהַּ שֹׁמֵר וּגְבֹהִים עֲלֵיהֶם׃ וְיִתְרוֹן אֶרֶץ בַּכֹּל
9 הִיא מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נֶעֱבָד׃ אֹהֵב כֶּסֶף לֹא־יִשְׂבַּע כֶּסֶף וּמִי־
י אֹהֵב בֶּהָמוֹן לֹא תְבוּאָה גַּם־זֶה הָבֶל׃ בִּרְבוֹת הַטּוֹבָה רַבּוּ
11 אוֹכְלֶיהָ וּמַה־כִּשְׁרוֹן לִבְעָלֶיהָ כִּי אִם־רְאִית עֵינָיו׃ מְתוּקָה

---

v. 8. עינו קרי   v. 17. יתיר י'   v. 8. הוא קרי   v. 10. ראות קרי

שְׁנַת הָעֹבֵד אִם־מְעַט וְאִם־הַרְבֵּה יֹאכֵל וְהַשָּׂבָע לֶעָשִׁיר
אֵינֶנּוּ מַנִּיחַ לוֹ לִישׁוֹן׃ יֵשׁ רָעָה חוֹלָה רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ 12
עֹשֶׁר שָׁמוּר לִבְעָלָיו לְרָעָתוֹ׃ וְאָבַד הָעֹשֶׁר הַהוּא בְּעִנְיַן רָע 13
וְהוֹלִיד בֵּן וְאֵין בְּיָדוֹ מְאוּמָה׃ כַּאֲשֶׁר יָצָא מִבֶּטֶן אִמּוֹ עָרוֹם 14
יָשׁוּב לָלֶכֶת כְּשֶׁבָּא וּמְאוּמָה לֹא־יִשָּׂא בַעֲמָלוֹ שֶׁיֹּלֵךְ בְּיָדוֹ׃
וְגַם־זֹה רָעָה חוֹלָה כָּל־עֻמַּת שֶׁבָּא כֵּן יֵלֵךְ וּמַה־יִּתְרוֹן לוֹ טו
שֶׁיַּעֲמֹל לָרוּחַ׃ גַּם כָּל־יָמָיו בַּחֹשֶׁךְ יֹאכֵל וְכָעַס הַרְבֵּה 16
וְחָלְיוֹ וָקָצֶף׃ הִנֵּה אֲשֶׁר־רָאִיתִי אָנִי טוֹב אֲשֶׁר־יָפֶה 17
לֶאֱכוֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִרְאוֹת טוֹבָה בְּכָל־עֲמָלוֹ ׀ שֶׁיַּעֲמֹל
תַּחַת־הַשֶּׁמֶשׁ מִסְפַּר יְמֵי־חַיָּו אֲשֶׁר־נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים
כִּי־הוּא חֶלְקוֹ׃ גַּם כָּל־הָאָדָם אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים 18
עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְהִשְׁלִיטוֹ לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ וְלָשֵׂאת אֶת־חֶלְקוֹ
וְלִשְׂמֹחַ בַּעֲמָלוֹ זֹה מַתַּת אֱלֹהִים הִיא׃ כִּי לֹא הַרְבֵּה 19
יִזְכֹּר אֶת־יְמֵי חַיָּיו כִּי הָאֱלֹהִים מַעֲנֶה בְּשִׂמְחַת לִבּוֹ׃

6 ו

יֵשׁ רָעָה אֲשֶׁר רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ וְרַבָּה הִיא עַל־הָאָדָם׃ א
אִישׁ אֲשֶׁר יִתֶּן־לוֹ הָאֱלֹהִים עֹשֶׁר וּנְכָסִים וְכָבוֹד וְאֵינֶנּוּ 2
חָסֵר לְנַפְשׁוֹ ׀ מִכֹּל אֲשֶׁר־יִתְאַוֶּה וְלֹא־יַשְׁלִיטֶנּוּ הָאֱלֹהִים
לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ כִּי אִישׁ נָכְרִי יֹאכֲלֶנּוּ זֶה הֶבֶל וָחֳלִי רָע הוּא׃
אִם־יוֹלִיד אִישׁ מֵאָה וְשָׁנִים רַבּוֹת יִחְיֶה וְרַב ׀ שֶׁיִּהְיוּ יְמֵי־ 3
שָׁנָיו וְנַפְשׁוֹ לֹא־תִשְׂבַּע מִן־הַטּוֹבָה וְגַם־קְבוּרָה לֹא־הָיְתָה־
לּוֹ אָמַרְתִּי טוֹב מִמֶּנּוּ הַנָּפֶל׃ כִּי־בַהֶבֶל בָּא וּבַחֹשֶׁךְ יֵלֵךְ 4
וּבַחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ יְכֻסֶּה׃ גַּם־שֶׁמֶשׁ לֹא־רָאָה וְלֹא יָדָע נַחַת לָזֶה ה
מִזֶּה׃ וְאִלּוּ חָיָה אֶלֶף שָׁנִים פַּעֲמַיִם וְטוֹבָה לֹא רָאָה הֲלֹא 6
אֶל־מָקוֹם אֶחָד הַכֹּל הוֹלֵךְ׃ כָּל־עֲמַל הָאָדָם לְפִיהוּ וְגַם־ 7
הַנֶּפֶשׁ לֹא תִמָּלֵא׃ כִּי מַה־יּוֹתֵר לֶחָכָם מִן־הַכְּסִיל מַה־ 8
לֶּעָנִי יוֹדֵעַ לַהֲלֹךְ נֶגֶד הַחַיִּים׃ טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלָךְ־ 9
נָפֶשׁ גַּם־זֶה הֶבֶל וּרְעוּת רוּחַ׃ מַה־שֶּׁהָיָה כְּבָר נִקְרָא י
שְׁמוֹ וְנוֹדָע אֲשֶׁר־הוּא אָדָם וְלֹא־יוּכַל לָדִין עִם שֶׁהתַּקִּיף
מִמֶּנּוּ׃ כִּי יֵשׁ־דְּבָרִים הַרְבֵּה מַרְבִּים הָבֶל מַה־יֹּתֵר לָאָדָם׃ 11

---

v. 17. חַיָּיו קרי   v. 10. שֶׁתַּקִּיף קרי

12 כִּי־מִי־יוֹדֵעַ מַה־טּוֹב לָאָדָם בַּחַיִּים מִסְפַּר יְמֵי־חַיֵּי הֶבְלוֹ
וְיַעֲשֵׂם כַּצֵּל אֲשֶׁר מִי־יַגִּיד לָאָדָם מַה־יִּהְיֶה אַחֲרָיו תַּחַת
הַשָּׁמֶשׁ׃ ס

ז 7

א 2 טוֹב שֵׁם מִשֶּׁמֶן טוֹב וְיוֹם הַמָּוֶת מִיּוֹם הִוָּלְדוֹ׃ טוֹב לָלֶכֶת
אֶל־בֵּית־אֵבֶל מִלֶּכֶת אֶל־בֵּית מִשְׁתֶּה בַּאֲשֶׁר הוּא סוֹף כָּל־
3 הָאָדָם וְהַחַי יִתֵּן אֶל־לִבּוֹ׃ טוֹב כַּעַס מִשְּׂחוֹק כִּי־בְרֹעַ פָּנִים
4 יִיטַב לֵב׃ לֵב חֲכָמִים בְּבֵית אֵבֶל וְלֵב כְּסִילִים בְּבֵית
ה שִׂמְחָה׃ טוֹב לִשְׁמֹעַ גַּעֲרַת חָכָם מֵאִישׁ שֹׁמֵעַ שִׁיר כְּסִילִים׃
6 כִּי כְקוֹל הַסִּירִים תַּחַת הַסִּיר כֵּן שְׂחֹק הַכְּסִיל וְגַם־זֶה
7 8 הָבֶל׃ כִּי הָעֹשֶׁק יְהוֹלֵל חָכָם וִיאַבֵּד אֶת־לֵב מַתָּנָה׃ טוֹב
9 אַחֲרִית דָּבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ טוֹב אֶרֶךְ־רוּחַ מִגְּבַהּ רוּחַ׃ אַל־
י תְּבַהֵל בְּרוּחֲךָ לִכְעוֹס כִּי כַעַס בְּחֵיק כְּסִילִים יָנוּחַ׃ אַל־
תֹּאמַר מֶה הָיָה שֶׁהַיָּמִים הָרִאשֹׁנִים הָיוּ טוֹבִים מֵאֵלֶּה כִּי
11 לֹא מֵחָכְמָה שָׁאַלְתָּ עַל־זֶה׃ טוֹבָה חָכְמָה עִם־נַחֲלָה וְיֹתֵר
12 לְרֹאֵי הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי בְּצֵל הַחָכְמָה בְּצֵל הַכָּסֶף וְיִתְרוֹן דַּעַת
13 הַחָכְמָה תְּחַיֶּה בְעָלֶיהָ׃ רְאֵה אֶת־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי מִי
14 יוּכַל לְתַקֵּן אֵת אֲשֶׁר עִוְּתוֹ׃ בְּיוֹם טוֹבָה הֱיֵה בְטוֹב וּבְיוֹם
רָעָה רְאֵה גַּם אֶת־זֶה לְעֻמַּת־זֶה עָשָׂה הָאֱלֹהִים עַל־דִּבְרַת
טו שֶׁלֹּא יִמְצָא הָאָדָם אַחֲרָיו מְאוּמָה׃ אֶת־הַכֹּל רָאִיתִי בִּימֵי
16 הֶבְלִי יֵשׁ צַדִּיק אֹבֵד בְּצִדְקוֹ וְיֵשׁ רָשָׁע מַאֲרִיךְ בְּרָעָתוֹ׃ אַל־
17 תְּהִי צַדִּיק הַרְבֵּה וְאַל־תִּתְחַכַּם יוֹתֵר לָמָּה תִּשּׁוֹמֵם׃ אַל־
18 תִּרְשַׁע הַרְבֵּה וְאַל־תְּהִי סָכָל לָמָּה תָמוּת בְּלֹא עִתֶּךָ׃ טוֹב
אֲשֶׁר־תֶּאֱחֹז בָּזֶה וְגַם־מִזֶּה אַל־תַּנַּח אֶת־יָדֶךָ כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים
19 יֵצֵא אֶת־כֻּלָּם׃ הַחָכְמָה תָּעֹז לֶחָכָם מֵעֲשָׂרָה שַׁלִּיטִים אֲשֶׁר
כ הָיוּ בָּעִיר׃ כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה־טּוֹב וְלֹא
21 יֶחֱטָא׃ גַּם לְכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יְדַבֵּרוּ אַל־תִּתֵּן לִבֶּךָ אֲשֶׁר
22 לֹא־תִשְׁמַע אֶת־עַבְדְּךָ מְקַלְלֶךָ׃ כִּי גַּם־פְּעָמִים רַבּוֹת יָדַע
23 לִבֶּךָ אֲשֶׁר גַּם־אַתְּ קִלַּלְתָּ אֲחֵרִים׃ כָּל־זֹה נִסִּיתִי בַחָכְמָה
24 אָמַרְתִּי אֶחְכָּמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי׃ רָחוֹק מַה־שֶּׁהָיָה

---

v. 1. ט׳ רבתא   v. 22. אַתָּה קרי

כה וְעָמֹק ׀ עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ׃ סַבּוֹתִי אֲנִי וְלִבִּי לָדַעַת וְלָתוּר
וּבַקֵּשׁ חָכְמָה וְחֶשְׁבּוֹן וְלָדַעַת רֶשַׁע כֶּסֶל וְהַסִּכְלוּת
26 הוֹלֵלוֹת׃ וּמוֹצֶא אֲנִי מַר מִמָּוֶת אֶת־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הִיא
מְצוֹדִים וַחֲרָמִים לִבָּהּ אֲסוּרִים יָדֶיהָ טוֹב לִפְנֵי הָאֱלֹהִים
27 יִמָּלֵט מִמֶּנָּה וְחוֹטֵא יִלָּכֶד בָּהּ׃ רְאֵה זֶה מָצָאתִי אָמְרָה
28 קֹהֶלֶת אַחַת לְאַחַת לִמְצֹא חֶשְׁבּוֹן׃ אֲשֶׁר עוֹד־בִּקְשָׁה
נַפְשִׁי וְלֹא מָצָאתִי אָדָם אֶחָד מֵאֶלֶף מָצָאתִי וְאִשָּׁה
29 בְכָל־אֵלֶּה לֹא מָצָאתִי׃ לְבַד רְאֵה־זֶה מָצָאתִי אֲשֶׁר עָשָׂה
הָאֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם יָשָׁר וְהֵמָּה בִקְשׁוּ חִשְּׁבֹנוֹת רַבִּים׃

8 ח

א מִי כְּהֶחָכָם וּמִי יוֹדֵעַ פֵּשֶׁר דָּבָר חָכְמַת אָדָם תָּאִיר פָּנָיו
2 וְעֹז פָּנָיו יְשֻׁנֶּא׃ אֲנִי פִּי־מֶלֶךְ שְׁמֹר וְעַל דִּבְרַת שְׁבוּעַת
3 אֱלֹהִים׃ אַל־תִּבָּהֵל מִפָּנָיו תֵּלֵךְ אַל־תַּעֲמֹד בְּדָבָר רָע כִּי
4 כָּל־אֲשֶׁר יַחְפֹּץ יַעֲשֶׂה׃ בַּאֲשֶׁר דְּבַר־מֶלֶךְ שִׁלְטוֹן וּמִי
ה יֹאמַר־לוֹ מַה־תַּעֲשֶׂה׃ שׁוֹמֵר מִצְוָה לֹא יֵדַע דָּבָר רָע וְעֵת
6 וּמִשְׁפָּט יֵדַע לֵב חָכָם׃ כִּי לְכָל־חֵפֶץ יֵשׁ עֵת וּמִשְׁפָּט כִּי־
7 רָעַת הָאָדָם רַבָּה עָלָיו׃ כִּי־אֵינֶנּוּ יֹדֵעַ מַה־שֶּׁיִּהְיֶה כִּי כַּאֲשֶׁר
8 יִהְיֶה מִי יַגִּיד לוֹ׃ אֵין אָדָם שַׁלִּיט בָּרוּחַ לִכְלוֹא אֶת־הָרוּחַ
וְאֵין שִׁלְטוֹן בְּיוֹם הַמָּוֶת וְאֵין מִשְׁלַחַת בַּמִּלְחָמָה וְלֹא־יְמַלֵּט
9 רֶשַׁע אֶת־בְּעָלָיו׃ אֶת־כָּל־זֶה רָאִיתִי וְנָתוֹן אֶת־לִבִּי לְכָל־
מַעֲשֶׂה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ עֵת אֲשֶׁר שָׁלַט הָאָדָם
י בְּאָדָם לְרַע לוֹ׃ וּבְכֵן רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ וּמִמְּקוֹם
קָדוֹשׁ יְהַלֵּכוּ וְיִשְׁתַּכְּחוּ בָעִיר אֲשֶׁר כֵּן־עָשׂוּ גַּם־זֶה הָבֶל׃
11 אֲשֶׁר אֵין־נַעֲשָׂה פִתְגָם מַעֲשֵׂה הָרָעָה מְהֵרָה עַל־כֵּן מָלֵא
12 לֵב בְּנֵי־הָאָדָם בָּהֶם לַעֲשׂוֹת רָע׃ אֲשֶׁר חֹטֶא עֹשֶׂה רָע
מְאַת וּמַאֲרִיךְ לוֹ כִּי גַּם־יוֹדֵעַ אָנִי אֲשֶׁר יִהְיֶה־טּוֹב לְיִרְאֵי
13 הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יִירְאוּ מִלְּפָנָיו׃ וְטוֹב לֹא־יִהְיֶה לָרָשָׁע וְלֹא־
14 יַאֲרִיךְ יָמִים כַּצֵּל אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יָרֵא מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים׃ יֶשׁ־הֶבֶל
אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר ׀ יֵשׁ צַדִּיקִים אֲשֶׁר מַגִּיעַ אֲלֵהֶם
כְּמַעֲשֵׂה הָרְשָׁעִים וְיֵשׁ רְשָׁעִים שֶׁמַּגִּיעַ אֲלֵהֶם כְּמַעֲשֵׂה

27. v סגול באתנח

טו הַצַּדִּיקִים אָמַרְתִּי שֶׁגַּם־זֶה הָבֶל׃ וְשִׁבַּחְתִּי אֲנִי אֶת־
הַשִּׂמְחָה אֲשֶׁר אֵין־טוֹב לָאָדָם תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי אִם־לֶאֱכֹל
וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׂמוֹחַ וְהוּא יִלְוֶנּוּ בַעֲמָלוֹ יְמֵי חַיָּיו אֲשֶׁר־
16 נָתַן־לוֹ הָאֱלֹהִים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ כַּאֲשֶׁר נָתַתִּי אֶת־לִבִּי לָדַעַת
חָכְמָה וְלִרְאוֹת אֶת־הָעִנְיָן אֲשֶׁר נַעֲשָׂה עַל־הָאָרֶץ כִּי גַם־
17 בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה שֵׁנָה בְּעֵינָיו אֵינֶנּוּ רֹאֶה׃ וְרָאִיתִי אֶת־כָּל־
מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם לִמְצוֹא אֶת־הַמַּעֲשֶׂה
אֲשֶׁר נַעֲשָׂה תַחַת־הַשֶּׁמֶשׁ בְּשֶׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל הָאָדָם לְבַקֵּשׁ
וְלֹא יִמְצָא וְגַם אִם־יֹאמַר הֶחָכָם לָדַעַת לֹא יוּכַל לִמְצֹא׃

ט 9

א כִּי אֶת־כָּל־זֶה נָתַתִּי אֶל־לִבִּי וְלָבוּר אֶת־כָּל־זֶה אֲשֶׁר
הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים וַעֲבָדֵיהֶם בְּיַד הָאֱלֹהִים גַּם־אַהֲבָה גַם־
2 שִׂנְאָה אֵין יוֹדֵעַ הָאָדָם הַכֹּל לִפְנֵיהֶם׃ הַכֹּל כַּאֲשֶׁר לַכֹּל
מִקְרֶה אֶחָד לַצַּדִּיק וְלָרָשָׁע לַטּוֹב וְלַטָּהוֹר וְלַטָּמֵא וְלַזֹּבֵחַ
וְלַאֲשֶׁר אֵינֶנּוּ זֹבֵחַ כַּטּוֹב כַּחֹטֶא הַנִּשְׁבָּע כַּאֲשֶׁר שְׁבוּעָה
3 יָרֵא׃ זֶה ׀ רָע בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כִּי־מִקְרֶה
אֶחָד לַכֹּל וְגַם לֵב בְּנֵי־הָאָדָם מָלֵא רָע וְהוֹלֵלוֹת בִּלְבָבָם
4 בְּחַיֵּיהֶם וְאַחֲרָיו אֶל־הַמֵּתִים׃ כִּי־מִי אֲשֶׁר יְבֻחַר אֶל כָּל־
הַחַיִּים יֵשׁ בִּטָּחוֹן כִּי לְכֶלֶב חַי הוּא טוֹב מִן־הָאַרְיֵה הַמֵּת׃
ה כִּי הַחַיִּים יוֹדְעִים שֶׁיָּמֻתוּ וְהַמֵּתִים אֵינָם יוֹדְעִים מְאוּמָה
6 וְאֵין־עוֹד לָהֶם שָׂכָר כִּי נִשְׁכַּח זִכְרָם׃ גַּם־אַהֲבָתָם גַּם־
שִׂנְאָתָם גַּם־קִנְאָתָם כְּבָר אָבָדָה וְחֵלֶק אֵין־לָהֶם עוֹד לְעוֹלָם
7 בְּכֹל אֲשֶׁר־נַעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ ס לֵךְ אֱכֹל בְּשִׂמְחָה
לַחְמֶךָ וּשְׁתֵה בְלֶב־טוֹב יֵינֶךָ כִּי כְבָר רָצָה הָאֱלֹהִים אֶת־
8 מַעֲשֶׂיךָ׃ בְּכָל־עֵת יִהְיוּ בְגָדֶיךָ לְבָנִים וְשֶׁמֶן עַל־רֹאשְׁךָ אַל־
9 יֶחְסָר׃ רְאֵה חַיִּים עִם־אִשָּׁה אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ כָּל־יְמֵי חַיֵּי
הֶבְלֶךָ אֲשֶׁר נָתַן־לְךָ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ כֹּל יְמֵי הֶבְלֶךָ כִּי הוּא
י חֶלְקְךָ בַּחַיִּים וּבַעֲמָלְךָ אֲשֶׁר־אַתָּה עָמֵל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ׃ כֹּל
אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת בְּכֹחֲךָ עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֶׂה
וְחֶשְׁבּוֹן וְדַעַת וְחָכְמָה בִּשְׁאוֹל אֲשֶׁר אַתָּה הֹלֵךְ שָׁמָּה׃ ס

v. 4. יְחֻבַּר קרי

שַׁבְתִּי וְרָאֹה תַחַת־הַשֶּׁמֶשׁ כִּי לֹא לַקַּלִּים הַמֵּרוֹץ וְלֹא 11
לַגִּבּוֹרִים הַמִּלְחָמָה וְגַם לֹא לַחֲכָמִים לֶחֶם וְגַם לֹא לַנְּבֹנִים
עֹשֶׁר וְגַם לֹא לַיֹּדְעִים חֵן כִּי־עֵת וָפֶגַע יִקְרֶה אֶת־כֻּלָּם׃ כִּי 12
גַּם לֹא־יֵדַע הָאָדָם אֶת־עִתּוֹ כַּדָּגִים שֶׁנֶּאֱחָזִים בִּמְצוֹדָה רָעָה
וְכַצִּפֳּרִים הָאֲחֻזוֹת בַּפָּח כָּהֵם יוּקָשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת
רָעָה כְּשֶׁתִּפּוֹל עֲלֵיהֶם פִּתְאֹם׃ גַּם־זֹה רָאִיתִי חָכְמָה תַּחַת 13
הַשָּׁמֶשׁ וּגְדוֹלָה הִיא אֵלָי׃ עִיר קְטַנָּה וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְעָט וּבָא 14
אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ וּבָנָה עָלֶיהָ מְצוֹדִים גְּדֹלִים׃
וּמָצָא בָהּ אִישׁ מִסְכֵּן חָכָם וּמִלַּט־הוּא אֶת־הָעִיר בְּחָכְמָתוֹ טו
וְאָדָם לֹא זָכַר אֶת־הָאִישׁ הַמִּסְכֵּן הַהוּא׃ וְאָמַרְתִּי אָנִי טוֹבָה 16
חָכְמָה מִגְּבוּרָה וְחָכְמַת הַמִּסְכֵּן בְּזוּיָה וּדְבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים׃
דִּבְרֵי חֲכָמִים בְּנַחַת נִשְׁמָעִים מִזַּעֲקַת מוֹשֵׁל בַּכְּסִילִים׃ 17
טוֹבָה חָכְמָה מִכְּלֵי קְרָב וְחוֹטֶא אֶחָד יְאַבֵּד טוֹבָה הַרְבֵּה׃ 18

10 י

זְבוּבֵי מָוֶת יַבְאִישׁ יַבִּיעַ שֶׁמֶן רוֹקֵחַ יָקָר מֵחָכְמָה מִכָּבוֹד א
סִכְלוּת מְעָט׃ לֵב חָכָם לִימִינוֹ וְלֵב כְּסִיל לִשְׂמֹאלוֹ׃ 2
וְגַם־בַּדֶּרֶךְ כְּשֶׁהסָּכָל הֹלֵךְ לִבּוֹ חָסֵר וְאָמַר לַכֹּל סָכָל הוּא׃ 3
אִם־רוּחַ הַמּוֹשֵׁל תַּעֲלֶה עָלֶיךָ מְקוֹמְךָ אַל־תַּנַּח כִּי מַרְפֵּא 4
יַנִּיחַ חֲטָאִים גְּדוֹלִים׃ יֵשׁ רָעָה רָאִיתִי תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ כִּשְׁגָגָה ה
שֶׁיֹּצָא מִלִּפְנֵי הַשַּׁלִּיט׃ נִתַּן הַסֶּכֶל בַּמְּרוֹמִים רַבִּים וַעֲשִׁירִים 6
בַּשֵּׁפֶל יֵשֵׁבוּ׃ רָאִיתִי עֲבָדִים עַל־סוּסִים וְשָׂרִים הֹלְכִים 7
כַּעֲבָדִים עַל־הָאָרֶץ׃ חֹפֵר גּוּמָּץ בּוֹ יִפּוֹל וּפֹרֵץ גָּדֵר יִשְּׁכֶנּוּ 8
נָחָשׁ׃ מַסִּיעַ אֲבָנִים יֵעָצֵב בָּהֶם בּוֹקֵעַ עֵצִים יִסָּכֶן בָּם׃ 9
אִם־קֵהָה הַבַּרְזֶל וְהוּא לֹא־פָנִים קִלְקַל וַחֲיָלִים יְגַבֵּר וְיִתְרוֹן י
הַכְשֵׁיר חָכְמָה׃ אִם־יִשֹּׁךְ הַנָּחָשׁ בְּלוֹא־לָחַשׁ וְאֵין יִתְרוֹן 11
לְבַעַל הַלָּשׁוֹן׃ דִּבְרֵי פִי־חָכָם חֵן וְשִׂפְתוֹת כְּסִיל תְּבַלְּעֶנּוּ׃ 12
תְּחִלַּת דִּבְרֵי־פִיהוּ סִכְלוּת וְאַחֲרִית פִּיהוּ הוֹלֵלוּת רָעָה׃ 13
וְהַסָּכָל יַרְבֶּה דְבָרִים לֹא־יֵדַע הָאָדָם מַה־שֶּׁיִּהְיֶה וַאֲשֶׁר 14
יִהְיֶה מֵאַחֲרָיו מִי יַגִּיד לוֹ׃ עֲמַל הַכְּסִילִים תְּיַגְּעֶנּוּ אֲשֶׁר טו
לֹא־יָדַע לָלֶכֶת אֶל־עִיר׃ אִי־לָךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ נָעַר וְשָׂרַיִךְ 16

v. 3. כְּשֶׁסָּכָל קרי   v. 8. דגש אחר שורק

17 בַּבֹּקֶר יֹאכֵלוּ׃ אַשְׁרֵיךְ אֶרֶץ שֶׁמַּלְכֵּךְ בֶּן־חוֹרִים וְשָׂרַיִךְ
18 בָּעֵת יֹאכֵלוּ בִּגְבוּרָה וְלֹא בַשְּׁתִי׃ בַּעֲצַלְתַּיִם יִמַּךְ הַמְּקָרֶה
19 וּבְשִׁפְלוּת יָדַיִם יִדְלֹף הַבָּיִת׃ לִשְׂחוֹק עֹשִׂים לֶחֶם וְיַיִן
כ יְשַׂמַּח חַיִּים וְהַכֶּסֶף יַעֲנֶה אֶת־הַכֹּל׃ גַּם בְּמַדָּעֲךָ מֶלֶךְ
אַל־תְּקַלֵּל וּבְחַדְרֵי מִשְׁכָּבְךָ אַל־תְּקַלֵּל עָשִׁיר כִּי עוֹף
הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת־הַקּוֹל וּבַעַל הַכְּנָפַיִם יַגֵּיד דָּבָר׃

יא 11

א 2 שַׁלַּח לַחְמְךָ עַל־פְּנֵי הַמָּיִם כִּי־בְרֹב הַיָּמִים תִּמְצָאֶנּוּ׃ תֶּן־
חֵלֶק לְשִׁבְעָה וְגַם לִשְׁמוֹנָה כִּי לֹא תֵדַע מַה־יִּהְיֶה רָעָה
3 עַל־הָאָרֶץ׃ אִם־יִמָּלְאוּ הֶעָבִים גֶּשֶׁם עַל־הָאָרֶץ יָרִיקוּ וְאִם־
יִפּוֹל עֵץ בַּדָּרוֹם וְאִם־בַּצָּפוֹן מְקוֹם שֶׁיִּפּוֹל הָעֵץ שָׁם יְהוּא׃
4 ה שֹׁמֵר רוּחַ לֹא יִזְרָע וְרֹאֶה בֶעָבִים לֹא יִקְצוֹר׃ כַּאֲשֶׁר אֵינְךָ
יוֹדֵעַ מַה־דֶּרֶךְ הָרוּחַ כַּעֲצָמִים בְּבֶטֶן הַמְּלֵאָה כָּכָה לֹא תֵדַע
6 אֶת־מַעֲשֵׂה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־הַכֹּל׃ בַּבֹּקֶר זְרַע
אֶת־זַרְעֶךָ וְלָעֶרֶב אַל־תַּנַּח יָדֶךָ כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֵי זֶה יִכְשָׁר
7 הֲזֶה אוֹ־זֶה וְאִם־שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד טוֹבִים׃ וּמָתוֹק הָאוֹר וְטוֹב
8 לַעֵינַיִם לִרְאוֹת אֶת־הַשָּׁמֶשׁ׃ כִּי אִם־שָׁנִים הַרְבֵּה יִחְיֶה
הָאָדָם בְּכֻלָּם יִשְׂמָח וְיִזְכֹּר אֶת־יְמֵי הַחֹשֶׁךְ כִּי־הַרְבֵּה יִהְיוּ
9 כָּל־שֶׁבָּא הָבֶל׃ ס שְׂמַח בָּחוּר בְּיַלְדוּתֶךָ וִיטִיבְךָ לִבְּךָ
בִּימֵי בְחוּרוֹתֶךָ וְהַלֵּךְ בְּדַרְכֵי לִבְּךָ וּבְמַרְאֵי עֵינֶיךָ וְדָע
י כִּי עַל־כָּל־אֵלֶּה יְבִיאֲךָ הָאֱלֹהִים בַּמִּשְׁפָּט׃ וְהָסֵר כַּעַס
מִלִּבֶּךָ וְהַעֲבֵר רָעָה מִבְּשָׂרֶךָ כִּי־הַיַּלְדוּת וְהַשַּׁחֲרוּת הָבֶל׃

יב 12

א וּזְכֹר אֶת־בּוֹרְאֶיךָ בִּימֵי בְּחוּרֹתֶיךָ עַד אֲשֶׁר לֹא־יָבֹאוּ יְמֵי
2 הָרָעָה וְהִגִּיעוּ שָׁנִים אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵין־לִי בָהֶם חֵפֶץ׃ עַד
אֲשֶׁר לֹא־תֶחְשַׁךְ הַשֶּׁמֶשׁ וְהָאוֹר וְהַיָּרֵחַ וְהַכּוֹכָבִים וְשָׁבוּ
3 הֶעָבִים אַחַר הַגָּשֶׁם׃ בַּיּוֹם שֶׁיָּזֻעוּ שֹׁמְרֵי הַבַּיִת וְהִתְעַוְּתוּ
אַנְשֵׁי הֶחָיִל וּבָטְלוּ הַטֹּחֲנוֹת כִּי מִעֵטוּ וְחָשְׁכוּ הָרֹאוֹת
4 בָּאֲרֻבּוֹת׃ וְסֻגְּרוּ דְלָתַיִם בַּשּׁוּק בִּשְׁפַל קוֹל הַטַּחֲנָה וְיָקוּם

v. 20. יתיר ה׳   v. 6. קמץ בפשטא   v. 9. ובמראה קרי
ibid. קמץ בזקף

לְק֣וֹל הַצִּפּ֔וֹר וְיִשַּׁ֖חוּ כָּל־בְּנ֥וֹת הַשִּֽׁיר׃ גַּ֣ם מִגָּבֹ֤הַּ יִרָ֨אוּ֙ 5
וְחַתְחַתִּ֣ים בַּדֶּ֔רֶךְ וְיָנֵ֤אץ הַשָּׁקֵד֙ וְיִסְתַּבֵּ֣ל הֶֽחָגָ֔ב וְתָפֵ֖ר
הָאֲבִיּוֹנָ֑ה כִּֽי־הֹלֵ֤ךְ הָאָדָם֙ אֶל־בֵּ֣ית עוֹלָמ֔וֹ וְסָבְב֥וּ בַשּׁ֖וּק
הַסֹּפְדִֽים׃ עַ֣ד אֲשֶׁ֤ר לֹֽא־יֵרָחֵק֙ חֶ֣בֶל הַכֶּ֔סֶף וְתָרֻ֖ץ גֻּלַּ֣ת 6
הַזָּהָ֑ב וְתִשָּׁ֤בֶר כַּד֙ עַל־הַמַּבּ֔וּעַ וְנָרֹ֥ץ הַגַּלְגַּ֖ל אֶל־הַבּֽוֹר׃
וְיָשֹׁ֧ב הֶעָפָ֛ר עַל־הָאָ֖רֶץ כְּשֶׁהָיָ֑ה וְהָר֣וּחַ תָּשׁ֔וּב אֶל־הָאֱלֹהִ֖ים 7
אֲשֶׁ֥ר נְתָנָֽהּ׃ הֲבֵ֧ל הֲבָלִ֛ים אָמַ֥ר הַקּוֹהֶ֖לֶת הַכֹּ֥ל הָֽבֶל׃ 8
ס וְיֹתֵ֕ר שֶׁהָיָ֥ה קֹהֶ֖לֶת חָכָ֑ם ע֗וֹד לִמַּד־דַּ֙עַת֙ אֶת־הָעָ֔ם 9
וְאִזֵּ֣ן וְחִקֵּ֔ר תִּקֵּ֖ן מְשָׁלִ֥ים הַרְבֵּֽה׃ בִּקֵּ֣שׁ קֹהֶ֔לֶת לִמְצֹ֖א דִּבְרֵי־ 10
חֵ֑פֶץ וְכָת֥וּב יֹ֖שֶׁר דִּבְרֵ֥י אֱמֶֽת׃ דִּבְרֵ֤י חֲכָמִים֙ כַּדָּ֣רְבֹנ֔וֹת 11
וּֽכְמַשְׂמְר֥וֹת נְטוּעִ֖ים בַּעֲלֵ֣י אֲסֻפּ֑וֹת נִתְּנ֖וּ מֵרֹעֶ֥ה אֶחָֽד׃ וְיֹתֵ֥ר 12
מֵהֵ֖מָּה בְּנִ֣י הִזָּהֵ֑ר עֲשׂ֨וֹת סְפָרִ֤ים הַרְבֵּה֙ אֵ֣ין קֵ֔ץ וְלַ֥הַג
הַרְבֵּ֖ה יְגִעַ֥ת בָּשָֽׂר׃ ס֥וֹף דָּבָ֖ר הַכֹּ֣ל נִשְׁמָ֑ע אֶת־הָאֱלֹהִ֤ים יְרָא֙ 13
וְאֶת־מִצְוֺתָ֣יו שְׁמ֔וֹר כִּי־זֶ֖ה כָּל־הָאָדָֽם׃ כִּ֤י אֶת־כָּל־מַֽעֲשֶׂ֔ה 14
הָאֱלֹהִ֛ים יָבִ֥א בְמִשְׁפָּ֖ט עַ֣ל כָּל־נֶעְלָ֑ם אִם־ט֖וֹב וְאִם־רָֽע׃

סוֹף דָּבָר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת־הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֶת־מִצְוֺתָיו שְׁמוֹר כִּי־זֶה
כָּל־הָאָדָם׃

---

v. 6. ירתק קרי — v. 13. ס׳ רבתא

סכום פסוקי קהלת מאתים ועשרים ושנים, וסימן **כבר**. וחציו מה שהיה
כבר נקרא שמו (6, 10)׃ וסדריו ארבעה, וסימן **אבא**׃

Esther. אסתר

1 א

א וַיְהִי בִּימֵי אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הוּא אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַמֹּלֵךְ מֵהֹדּוּ וְעַד־
2 כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה׃ בַּיָּמִים הָהֵם כְּשֶׁבֶת ׀
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ עַל כִּסֵּא מַלְכוּתוֹ אֲשֶׁר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃
3 בִּשְׁנַת שָׁלוֹשׁ לְמָלְכוֹ עָשָׂה מִשְׁתֶּה לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו חֵיל ׀
4 פָּרַס וּמָדַי הַפַּרְתְּמִים וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת לְפָנָיו׃ בְּהַרְאֹתוֹ אֶת־
עֹשֶׁר כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ וְאֶת־יְקָר תִּפְאֶרֶת גְּדוּלָּתוֹ יָמִים רַבִּים
ה שְׁמוֹנִים וּמְאַת יוֹם׃ וּבִמְלוֹאת ׀ הַיָּמִים הָאֵלֶּה עָשָׂה הַמֶּלֶךְ
לְכָל־הָעָם הַנִּמְצְאִים בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה לְמִגָּדוֹל וְעַד־קָטָן
6 מִשְׁתֶּה שִׁבְעַת יָמִים בַּחֲצַר גִּנַּת בִּיתַן הַמֶּלֶךְ׃ חוּר ׀ כַּרְפַּס
וּתְכֵלֶת אָחוּז בְּחַבְלֵי־בוּץ וְאַרְגָּמָן עַל־גְּלִילֵי כֶסֶף וְעַמּוּדֵי
שֵׁשׁ מִטּוֹת ׀ זָהָב וָכֶסֶף עַל רִצְפַת בַּהַט־וָשֵׁשׁ וְדַר וְסֹחָרֶת׃
7 וְהַשְׁקוֹת בִּכְלֵי זָהָב וְכֵלִים מִכֵּלִים שׁוֹנִים וְיֵין מַלְכוּת רָב
8 כְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וְהַשְּׁתִיָּה כַדָּת אֵין אֹנֵס כִּי־כֵן ׀ יִסַּד הַמֶּלֶךְ עַל
9 כָּל־רַב בֵּיתוֹ לַעֲשׂוֹת כִּרְצוֹן אִישׁ־וָאִישׁ׃ ס גַּם וַשְׁתִּי
הַמַּלְכָּה עָשְׂתָה מִשְׁתֵּה נָשִׁים בֵּית הַמַּלְכוּת אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ
י אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי כְּטוֹב לֵב־הַמֶּלֶךְ בַּיָּיִן אָמַר
לִמְהוּמָן בִּזְּתָא חַרְבוֹנָא בִּגְתָא וַאֲבַגְתָא זֵתַר וְכַרְכַּס שִׁבְעַת
11 הַסָּרִיסִים הַמְשָׁרְתִים אֶת־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ לְהָבִיא
אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּכֶתֶר מַלְכוּת לְהַרְאוֹת
12 הָעַמִּים וְהַשָּׂרִים אֶת־יָפְיָהּ כִּי־טוֹבַת מַרְאֶה הִיא׃ וַתְּמָאֵן
הַמַּלְכָּה וַשְׁתִּי לָבוֹא בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּיַד הַסָּרִיסִים

---

v. 4. דגש אחר שורק   v. 5. ובמלואות קרי   v. 6. ח׳ רבתא

וַיִּקְצֹף הַמֶּלֶךְ מְאֹד וַחֲמָתוֹ בָּעֲרָה בוֹ׃ ס וַיֹּאמֶר 13
הַמֶּלֶךְ לַחֲכָמִים יֹדְעֵי הָעִתִּים כִּי־כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל־
יֹדְעֵי דָּת וָדִין׃ וְהַקָּרֹב אֵלָיו כַּרְשְׁנָא שֵׁתָר אַדְמָתָא תַרְשִׁישׁ 14
מֶרֶס מַרְסְנָא מְמוּכָן שִׁבְעַת שָׂרֵי ׀ פָּרַס וּמָדַי רֹאֵי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ
הַיֹּשְׁבִים רִאשֹׁנָה בַּמַּלְכוּת׃ כְּדָת מַה־לַּעֲשׂוֹת בַּמַּלְכָּה וַשְׁתִּי טו
עַל ׀ אֲשֶׁר לֹא־עָשְׂתָה אֶת־מַאֲמַר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בְּיַד
הַסָּרִיסִים׃ ס וַיֹּאמֶר מְומֻכָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים לֹא 16
עַל־הַמֶּלֶךְ לְבַדּוֹ עָוְתָה וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה כִּי עַל־כָּל־הַשָּׂרִים
וְעַל־כָּל־הָעַמִּים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃ כִּי־ 17
יֵצֵא דְבַר־הַמַּלְכָּה עַל־כָּל־הַנָּשִׁים לְהַבְזוֹת בַּעְלֵיהֶן בְּעֵינֵיהֶן
בְּאָמְרָם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אָמַר לְהָבִיא אֶת־וַשְׁתִּי הַמַּלְכָּה
לְפָנָיו וְלֹא־בָאָה׃ וְהַיּוֹם הַזֶּה תֹּאמַרְנָה ׀ שָׂרוֹת פָּרַס־וּמָדַי 18
אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־דְּבַר הַמַּלְכָּה לְכֹל שָׂרֵי הַמֶּלֶךְ וּכְדַי בִּזָּיוֹן
וָקָצֶף׃ אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב יֵצֵא דְבַר־מַלְכוּת מִלְּפָנָיו וְיִכָּתֵב 19
בְּדָתֵי פָרַס־וּמָדַי וְלֹא יַעֲבוֹר אֲשֶׁר לֹא־תָבוֹא וַשְׁתִּי לִפְנֵי
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וּמַלְכוּתָהּ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ לִרְעוּתָהּ הַטּוֹבָה
מִמֶּנָּה׃ וְנִשְׁמַע פִּתְגָם הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּכָל־מַלְכוּתוֹ כִּי כ
רַבָּה הִיא וְכָל־הַנָּשִׁים יִתְּנוּ יְקָר לְבַעְלֵיהֶן לְמִגָּדוֹל וְעַד־
קָטָן׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְהַשָּׂרִים וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ 21
כִּדְבַר מְמוּכָן׃ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֶל־ 22
מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְאֶל־עַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ לִהְיוֹת כָּל־
אִישׁ שֹׂרֵר בְּבֵיתוֹ וּמְדַבֵּר כִּלְשׁוֹן עַמּוֹ׃ ס

ב 2

אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כְּשֹׁךְ חֲמַת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ זָכַר א
אֶת־וַשְׁתִּי וְאֵת אֲשֶׁר־עָשָׂתָה וְאֵת אֲשֶׁר־נִגְזַר עָלֶיהָ׃ וַיֹּאמְרוּ 2
נַעֲרֵי־הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו יְבַקְשׁוּ לַמֶּלֶךְ נְעָרוֹת בְּתוּלוֹת טוֹבוֹת
מַרְאֶה׃ וְיַפְקֵד הַמֶּלֶךְ פְּקִידִים בְּכָל־מְדִינוֹת מַלְכוּתוֹ וְיִקְבְּצוּ 3
אֶת־כָּל־נַעֲרָה־בְתוּלָה טוֹבַת מַרְאֶה אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־
בֵּית הַנָּשִׁים אֶל־יַד הֵגֶא סְרִיס הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וְנָתוֹן
תַּמְרוּקֵיהֶן׃ וְהַנַּעֲרָה אֲשֶׁר תִּיטַב בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ תַּחַת 4

v. 16. מְמוּכָן קרי

ה וַשְׁתִּי וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּעַשׂ כֵּן׃ ס אִישׁ
יְהוּדִי הָיָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וּשְׁמוֹ מָרְדֳּכַי בֶּן יָאִיר בֶּן־שִׁמְעִי
6 בֶּן־קִישׁ אִישׁ יְמִינִי׃ אֲשֶׁר הָגְלָה מִירוּשָׁלַיִם עִם־הַגֹּלָה אֲשֶׁר
הָגְלְתָה עִם יְכָנְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲשֶׁר הֶגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר מֶלֶךְ
7 בָּבֶל׃ וַיְהִי אֹמֵן אֶת־הֲדַסָּה הִיא אֶסְתֵּר בַּת־דֹּדוֹ כִּי אֵין לָהּ
אָב וָאֵם וְהַנַּעֲרָה יְפַת־תֹּאַר וְטוֹבַת מַרְאֶה וּבְמוֹת אָבִיהָ
8 וְאִמָּהּ לְקָחָהּ מָרְדֳּכַי לוֹ לְבַת׃ וַיְהִי בְּהִשָּׁמַע דְּבַר־הַמֶּלֶךְ
וְדָתוֹ וּבְהִקָּבֵץ נְעָרוֹת רַבּוֹת אֶל־שׁוּשַׁן הַבִּירָה אֶל־יַד הֵגָי
וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל־יַד הֵגַי שֹׁמֵר הַנָּשִׁים׃
9 וַתִּיטַב הַנַּעֲרָה בְעֵינָיו וַתִּשָּׂא חֶסֶד לְפָנָיו וַיְבַהֵל אֶת־
תַּמְרוּקֶיהָ וְאֶת־מָנוֹתֶהָ לָתֵת לָהּ וְאֵת שֶׁבַע הַנְּעָרוֹת הָרְאֻיוֹת
לָתֶת־לָהּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁנֶּהָ וְאֶת־נַעֲרוֹתֶיהָ לְטוֹב בֵּית
י הַנָּשִׁים׃ לֹא־הִגִּידָה אֶסְתֵּר אֶת־עַמָּהּ וְאֶת־מוֹלַדְתָּהּ כִּי
11 מָרְדֳּכַי צִוָּה עָלֶיהָ אֲשֶׁר לֹא־תַגִּיד׃ וּבְכָל־יוֹם וָיוֹם מָרְדֳּכַי
מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי חֲצַר בֵּית־הַנָּשִׁים לָדַעַת אֶת־שְׁלוֹם אֶסְתֵּר
12 וּמַה־יֵּעָשֶׂה בָּהּ׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר נַעֲרָה וְנַעֲרָה לָבוֹא | אֶל־
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ מִקֵּץ הֱיוֹת לָהּ כְּדָת הַנָּשִׁים שְׁנֵים עָשָׂר
חֹדֶשׁ כִּי כֵּן יִמְלְאוּ יְמֵי מְרוּקֵיהֶן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בְּשֶׁמֶן הַמֹּר
13 וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים בַּבְּשָׂמִים וּבְתַמְרוּקֵי הַנָּשִׁים׃ וּבָזֶה הַנַּעֲרָה
בָּאָה אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵת כָּל־אֲשֶׁר תֹּאמַר יִנָּתֵן לָהּ לָבוֹא עִמָּהּ
14 מִבֵּית הַנָּשִׁים עַד־בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ בָּעֶרֶב | הִיא בָאָה וּבַבֹּקֶר
הִיא שָׁבָה אֶל־בֵּית הַנָּשִׁים שֵׁנִי אֶל־יַד שַׁעַשְׁגַז סְרִיס הַמֶּלֶךְ
שֹׁמֵר הַפִּילַגְשִׁים לֹא־תָבוֹא עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי אִם־חָפֵץ בָּהּ
טו הַמֶּלֶךְ וְנִקְרְאָה בְשֵׁם׃ וּבְהַגִּיעַ תֹּר־אֶסְתֵּר בַּת־אֲבִיחַיִל | דֹּד
מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר לָקַח־לוֹ לְבַת לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לֹא בִקְשָׁה דָּבָר
כִּי אִם אֶת־אֲשֶׁר יֹאמַר הֵגַי סְרִיס־הַמֶּלֶךְ שֹׁמֵר הַנָּשִׁים וַתְּהִי
16 אֶסְתֵּר נֹשֵׂאת חֵן בְּעֵינֵי כָּל־רֹאֶיהָ׃ וַתִּלָּקַח אֶסְתֵּר אֶל־
הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ אֶל־בֵּית מַלְכוּתוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי הוּא־
17 חֹדֶשׁ טֵבֵת בִּשְׁנַת־שֶׁבַע לְמַלְכוּתוֹ׃ וַיֶּאֱהַב הַמֶּלֶךְ אֶת־אֶסְתֵּר
מִכָּל־הַנָּשִׁים וַתִּשָּׂא־חֵן וָחֶסֶד לְפָנָיו מִכָּל־הַבְּתוּלֹת וַיָּשֶׂם
18 כֶּתֶר־מַלְכוּת בְּרֹאשָׁהּ וַיַּמְלִיכֶהָ תַּחַת וַשְׁתִּי׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ
מִשְׁתֶּה גָדוֹל לְכָל־שָׂרָיו וַעֲבָדָיו אֵת מִשְׁתֵּה אֶסְתֵּר וַהֲנָחָה

19 לַמְּדִינוֹת֙ עָשָׂ֔ה וַיִּתֵּ֥ן מַשְׂאֵ֖ת כְּיַ֥ד הַמֶּֽלֶךְ׃ וּבְהִקָּבֵ֥ץ בְּתוּל֖וֹת
כ שֵׁנִ֑ית וּמָרְדֳּכַ֖י יֹשֵׁ֥ב בְּשַֽׁעַר הַמֶּֽלֶךְ׃ אֵ֣ין אֶסְתֵּ֗ר מַגֶּ֤דֶת
מֽוֹלַדְתָּהּ֙ וְאֶת־עַמָּ֔הּ כַּאֲשֶׁ֛ר צִוָּ֥ה עָלֶ֖יהָ מָרְדֳּכָ֑י וְאֶת־מַאֲמַ֤ר
מָרְדֳּכַי֙ אֶסְתֵּ֣ר עֹשָׂ֔ה כַּאֲשֶׁ֛ר הָיְתָ֥ה בְאָמְנָ֖ה אִתּֽוֹ׃ ס
21 בַּיָּמִ֣ים הָהֵ֔ם וּמָרְדֳּכַ֖י יֹשֵׁ֣ב בְּשַֽׁעַר הַמֶּ֑לֶךְ קָצַ֡ף בִּגְתָ֨ן וָתֶ֜רֶשׁ
שְׁנֵֽי־סָרִיסֵ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙ מִשֹּׁמְרֵ֣י הַסַּ֔ף וַיְבַקְשׁוּ֙ לִשְׁלֹ֣חַ יָ֔ד בַּמֶּ֖לֶךְ
22 אֲחַשְׁוֵרֹֽשׁ׃ וַיִּוָּדַ֤ע הַדָּבָר֙ לְמָרְדֳּכַ֔י וַיַּגֵּ֖ד לְאֶסְתֵּ֣ר הַמַּלְכָּ֑ה
23 וַתֹּ֧אמֶר אֶסְתֵּ֛ר לַמֶּ֖לֶךְ בְּשֵׁ֥ם מָרְדֳּכָֽי׃ וַיְבֻקַּ֤שׁ הַדָּבָר֙ וַיִּמָּצֵ֔א
וַיִּתָּל֥וּ שְׁנֵיהֶ֖ם עַל־עֵ֑ץ וַיִּכָּתֵ֗ב בְּסֵ֛פֶר דִּבְרֵ֥י הַיָּמִ֖ים לִפְנֵ֥י
הַמֶּֽלֶךְ׃ ס

3 ג

א אַחַ֣ר ׀ הַדְּבָרִ֣ים הָאֵ֗לֶּה גִּדַּל֩ הַמֶּ֨לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֜וֹשׁ אֶת־הָמָ֧ן בֶּֽן־
הַמְּדָ֛תָא הָאֲגָגִ֖י וַֽיְנַשְּׂאֵ֑הוּ וַיָּ֙שֶׂם֙ אֶת־כִּסְא֔וֹ מֵעַ֕ל כָּל־הַשָּׂרִ֖ים
2 אֲשֶׁ֥ר אִתּֽוֹ׃ וְכָל־עַבְדֵ֨י הַמֶּ֜לֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁ֣עַר הַמֶּ֗לֶךְ כֹּרְעִ֤ים
וּמִֽשְׁתַּחֲוִים֙ לְהָמָ֔ן כִּי־כֵ֖ן צִוָּה־ל֣וֹ הַמֶּ֑לֶךְ וּמָ֨רְדֳּכַ֔י לֹ֥א יִכְרַ֖ע
3 וְלֹ֥א יִֽשְׁתַּחֲוֶֽה׃ וַ֠יֹּאמְרוּ עַבְדֵ֥י הַמֶּ֛לֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁ֥עַר הַמֶּ֖לֶךְ
4 לְמָרְדֳּכָ֑י מַדּ֙וּעַ֙ אַתָּ֣ה עוֹבֵ֔ר אֵ֖ת מִצְוַ֥ת הַמֶּֽלֶךְ׃ וַיְהִ֗י בְּאָמְרָ֤ם
אֵלָיו֙ י֣וֹם וָי֔וֹם וְלֹ֥א שָׁמַ֖ע אֲלֵיהֶ֑ם וַיַּגִּ֣ידוּ לְהָמָ֗ן לִרְאוֹת֙
הֲיַֽעַמְדוּ֙ דִּבְרֵ֣י מָרְדֳּכַ֔י כִּֽי־הִגִּ֥יד לָהֶ֖ם אֲשֶׁר־ה֥וּא יְהוּדִֽי׃ וַיַּ֣רְא ה
הָמָ֔ן כִּי־אֵ֣ין מָרְדֳּכַ֔י כֹּרֵ֥עַ וּמִֽשְׁתַּחֲוֶ֖ה ל֑וֹ וַיִּמָּלֵ֥א הָמָ֖ן חֵמָֽה׃
6 וַיִּ֣בֶז בְּעֵינָ֗יו לִשְׁלֹ֤חַ יָד֙ בְּמָרְדֳּכַ֣י לְבַדּ֔וֹ כִּֽי־הִגִּ֥ידוּ ל֖וֹ אֶת־עַ֣ם
מָרְדֳּכָ֑י וַיְבַקֵּ֣שׁ הָמָ֗ן לְהַשְׁמִ֧יד אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִ֛ים אֲשֶׁ֛ר בְּכָל־
7 מַלְכ֥וּת אֲחַשְׁוֵר֖וֹשׁ עַ֥ם מָרְדֳּכָֽי׃ בַּחֹ֤דֶשׁ הָֽרִאשׁוֹן֙ הוּא־חֹ֣דֶשׁ
נִיסָ֔ן בִּשְׁנַת֙ שְׁתֵּ֣ים עֶשְׂרֵ֔ה לַמֶּ֖לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֑וֹשׁ הִפִּ֣יל פּוּר֩ ה֨וּא
הַגּוֹרָ֜ל לִפְנֵ֣י הָמָ֗ן מִיּ֧וֹם ׀ לְי֛וֹם וּמֵחֹ֛דֶשׁ לְחֹ֖דֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂ֑ר
8 הוּא־חֹ֥דֶשׁ אֲדָֽר׃ ס וַיֹּ֤אמֶר הָמָן֙ לַמֶּ֣לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֔וֹשׁ
יֶשְׁנ֣וֹ עַם־אֶחָ֗ד מְפֻזָּ֤ר וּמְפֹרָד֙ בֵּ֣ין הָֽעַמִּ֔ים בְּכֹ֖ל מְדִינ֣וֹת
מַלְכוּתֶ֑ךָ וְדָתֵיהֶ֞ם שֹׁנ֣וֹת מִכָּל־עָ֗ם וְאֶת־דָּתֵ֤י הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֵינָ֣ם
9 עֹשִׂ֔ים וְלַמֶּ֥לֶךְ אֵין־שֹׁוֶ֖ה לְהַנִּיחָֽם׃ אִם־עַל־הַמֶּ֣לֶךְ ט֔וֹב יִכָּתֵ֖ב
לְאַבְּדָ֑ם וַעֲשֶׂ֨רֶת אֲלָפִ֜ים כִּכַּר־כֶּ֗סֶף אֶשְׁקוֹל֙ עַל־יְדֵי֙ עֹשֵׂ֣י

v. 4. כְּאָמְרָם קרי

י הַמְּלָאכָה לְהָבִיא אֶל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ
מֵעַל יָדוֹ וַיִּתְּנָהּ לְהָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר הַיְּהוּדִים׃
11 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן הַכֶּסֶף נָתוּן לָךְ וְהָעָם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב
12 בְּעֵינֶיךָ׃ וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי הַמֶּלֶךְ בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בִּשְׁלוֹשָׁה
עָשָׂר יוֹם בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל־אֲשֶׁר־צִוָּה הָמָן אֶל אֲחַשְׁדַּרְפְּנֵי
הַמֶּלֶךְ וְאֶל־הַפַּחוֹת אֲשֶׁר ׀ עַל־מְדִינָה וּמְדִינָה וְאֶל־שָׂרֵי עַם
וָעָם מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ וְעַם וָעָם כִּלְשׁוֹנוֹ בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ
13 אֲחַשְׁוֵרֹשׁ נִכְתָּב וְנֶחְתָּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ׃ וְנִשְׁלוֹחַ סְפָרִים
בְּיַד הָרָצִים אֶל־כָּל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ לְהַשְׁמִיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד
אֶת־כָּל־הַיְּהוּדִים מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד
בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר וּשְׁלָלָם
14 לָבוֹז׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי
טו לְכָל־הָעַמִּים לִהְיוֹת עֲתִדִים לַיּוֹם הַזֶּה׃ הָרָצִים יָצְאוּ
דְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה וְהַמֶּלֶךְ
וְהָמָן יָשְׁבוּ לִשְׁתּוֹת וְהָעִיר שׁוּשַׁן נָבוֹכָה׃ ס

ד 4

א וּמָרְדֳּכַי יָדַע אֶת־כָּל־אֲשֶׁר נַעֲשָׂה וַיִּקְרַע מָרְדֳּכַי אֶת־בְּגָדָיו
וַיִּלְבַּשׁ שַׂק וָאֵפֶר וַיֵּצֵא בְּתוֹךְ הָעִיר וַיִּזְעַק זְעָקָה גְדֹלָה
2 וּמָרָה׃ וַיָּבוֹא עַד לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ כִּי אֵין לָבוֹא אֶל־שַׁעַר
3 הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ שָׂק׃ וּבְכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־
הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ מַגִּיעַ אֵבֶל גָּדוֹל לַיְּהוּדִים וְצוֹם וּבְכִי וּמִסְפֵּד
4 שַׂק וָאֵפֶר יֻצַּע לָרַבִּים׃ וַתָּבוֹאינָה נַעֲרוֹת אֶסְתֵּר וְסָרִיסֶיהָ
וַיַּגִּידוּ לָהּ וַתִּתְחַלְחַל הַמַּלְכָּה מְאֹד וַתִּשְׁלַח בְּגָדִים לְהַלְבִּישׁ
ה אֶת־מָרְדֳּכַי וּלְהָסִיר שַׂקּוֹ מֵעָלָיו וְלֹא קִבֵּל׃ וַתִּקְרָא אֶסְתֵּר
לַהֲתָךְ מִסָּרִיסֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר הֶעֱמִיד לְפָנֶיהָ וַתְּצַוֵּהוּ עַל־
6 מָרְדֳּכָי לָדַעַת מַה־זֶּה וְעַל־מַה־זֶּה׃ וַיֵּצֵא הֲתָךְ אֶל־מָרְדֳּכָי
7 אֶל־רְחוֹב הָעִיר אֲשֶׁר לִפְנֵי שַׁעַר־הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּגֶּד־לוֹ מָרְדֳּכַי
אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וְאֵת ׀ פָּרָשַׁת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הָמָן
8 לִשְׁקוֹל עַל־גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בַּיְּהוּדִיִּים לְאַבְּדָם׃ וְאֶת־פַּתְשֶׁגֶן
כְּתָב־הַדָּת אֲשֶׁר־נִתַּן בְּשׁוּשָׁן לְהַשְׁמִידָם נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת

v. 12. קמץ בזקף ibid. קמץ בטפחא v. 4. יתיר ר׳ v. 7. יתיר ד׳

אֶת־אֶסְתֵּר וּלְהַגִּ֣יד לָ֑הּ וּלְצַוּ֣וֹת עָלֶ֗יהָ לָב֨וֹא אֶל־הַמֶּ֧לֶךְ
לְהִֽתְחַנֶּן־ל֛וֹ וּלְבַקֵּ֥שׁ מִלְּפָנָ֖יו עַל־עַמָּֽהּ׃ וַיָּב֖וֹא הֲתָ֑ךְ וַיַּגֵּ֣ד 9
לְאֶסְתֵּ֔ר אֵ֖ת דִּבְרֵ֥י מָרְדֳּכָֽי׃ וַתֹּ֤אמֶר אֶסְתֵּר֙ לַהֲתָ֔ךְ וַתְּצַוֵּ֖הוּ י
אֶל־מָרְדֳּכָֽי׃ כָּל־עַבְדֵ֨י הַמֶּ֜לֶךְ וְעַם֩ מְדִינ֨וֹת הַמֶּ֜לֶךְ יֽוֹדְעִ֗ים 11
אֲשֶׁ֣ר כָּל־אִ֣ישׁ וְאִשָּׁ֡ה אֲשֶׁ֣ר יָבֽוֹא־אֶל־הַמֶּלֶךְ֩ אֶל־הֶחָצֵ֨ר
הַפְּנִימִ֜ית אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־יִקָּרֵ֗א אַחַ֤ת דָּתוֹ֙ לְהָמִ֔ית לְ֠בַד מֵאֲשֶׁ֨ר
יֽוֹשִׁיט־ל֧וֹ הַמֶּ֛לֶךְ אֶת־שַׁרְבִ֥יט הַזָּהָ֖ב וְחָיָ֑ה וַאֲנִ֗י לֹ֤א נִקְרֵ֙אתִי֙
לָב֣וֹא אֶל־הַמֶּ֔לֶךְ זֶ֖ה שְׁלוֹשִׁ֥ים יֽוֹם׃ וַיַּגִּ֣ידוּ לְמָרְדֳּכָ֔י אֵ֖ת דִּבְרֵ֥י 12
אֶסְתֵּֽר׃ וַיֹּ֥אמֶר מָרְדֳּכַ֖י לְהָשִׁ֣יב אֶל־אֶסְתֵּ֑ר אַל־תְּדַמִּ֣י בְנַפְשֵׁ֔ךְ 13
לְהִמָּלֵ֥ט בֵּית־הַמֶּ֖לֶךְ מִכָּל־הַיְּהוּדִֽים׃ כִּ֣י אִם־הַחֲרֵ֣שׁ תַּחֲרִישִׁי֮ 14
בָּעֵ֣ת הַזֹּאת֒ רֶ֣וַח וְהַצָּלָ֞ה יַעֲמ֤וֹד לַיְּהוּדִים֙ מִמָּק֣וֹם אַחֵ֔ר
וְאַ֥תְּ וּבֵית־אָבִ֖יךְ תֹּאבֵ֑דוּ וּמִ֣י יוֹדֵ֔עַ אִם־לְעֵ֣ת כָּזֹ֔את הִגַּ֖עַתְּ
לַמַּלְכֽוּת׃ וַתֹּ֥אמֶר אֶסְתֵּ֖ר לְהָשִׁ֥יב אֶֽל־מָרְדֳּכָֽי׃ לֵךְ֩ כְּנ֨וֹס אֶת־ טו 16
כָּל־הַיְּהוּדִ֜ים הַנִּמְצְאִ֣ים בְּשׁוּשָׁ֗ן וְצ֣וּמוּ עָ֠לַי וְאַל־תֹּאכְל֨וּ
וְאַל־תִּשְׁתּ֜וּ שְׁלֹ֤שֶׁת יָמִים֙ לַ֣יְלָה וָי֔וֹם גַּם־אֲנִ֥י וְנַעֲרֹתַ֖י אָצ֣וּם
כֵּ֑ן וּבְכֵ֞ן אָב֤וֹא אֶל־הַמֶּ֙לֶךְ֙ אֲשֶׁ֣ר לֹֽא־כַדָּ֔ת וְכַאֲשֶׁ֥ר אָבַ֖דְתִּי
אָבָֽדְתִּי׃ וַֽיַּעֲבֹ֖ר מָרְדֳּכָ֑י וַיַּ֕עַשׂ כְּכֹ֛ל אֲשֶׁר־צִוְּתָ֥ה עָלָ֖יו אֶסְתֵּֽר׃ 17

ה 5

וַיְהִ֣י ׀ בַּיּ֣וֹם הַשְּׁלִישִׁ֗י וַתִּלְבַּ֤שׁ אֶסְתֵּר֙ מַלְכ֔וּת וַֽתַּעֲמֹ֞ד בַּחֲצַ֤ר א
בֵּית־הַמֶּ֙לֶךְ֙ הַפְּנִימִ֔ית נֹ֖כַח בֵּ֣ית הַמֶּ֑לֶךְ וְ֠הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁ֞ב עַל־
כִּסֵּ֤א מַלְכוּתוֹ֙ בְּבֵ֣ית הַמַּלְכ֔וּת נֹ֖כַח פֶּ֥תַח הַבָּֽיִת׃ וַיְהִי֩ 2
כִרְא֨וֹת הַמֶּ֜לֶךְ אֶת־אֶסְתֵּ֣ר הַמַּלְכָּ֗ה עֹמֶ֙דֶת֙ בֶּֽחָצֵ֔ר נָשְׂאָ֥ה חֵ֖ן
בְּעֵינָ֑יו וַיּ֨וֹשֶׁט הַמֶּ֜לֶךְ לְאֶסְתֵּ֗ר אֶת־שַׁרְבִ֤יט הַזָּהָב֙ אֲשֶׁ֣ר בְּיָד֔וֹ
וַתִּקְרַ֣ב אֶסְתֵּ֔ר וַתִּגַּ֖ע בְּרֹ֥אשׁ הַשַּׁרְבִֽיט׃ וַיֹּ֤אמֶר לָהּ֙ הַמֶּ֔לֶךְ 3
מַה־לָּ֖ךְ אֶסְתֵּ֣ר הַמַּלְכָּ֑ה וּמַה־בַּקָּשָׁתֵ֛ךְ עַד־חֲצִ֥י הַמַּלְכ֖וּת
וְיִנָּ֥תֶן לָֽךְ׃ וַתֹּ֣אמֶר אֶסְתֵּ֔ר אִם־עַל־הַמֶּ֖לֶךְ ט֑וֹב יָב֨וֹא הַמֶּ֤לֶךְ 4
וְהָמָן֙ הַיּ֔וֹם אֶל־הַמִּשְׁתֶּ֖ה אֲשֶׁר־עָשִׂ֥יתִי לֽוֹ׃ וַיֹּ֣אמֶר הַמֶּ֔לֶךְ ה
מַהֲרוּ֙ אֶת־הָמָ֔ן לַעֲשׂ֖וֹת אֶת־דְּבַ֣ר אֶסְתֵּ֑ר וַיָּבֹ֤א הַמֶּ֙לֶךְ֙ וְהָמָ֔ן
אֶל־הַמִּשְׁתֶּ֖ה אֲשֶׁר־עָשְׂתָ֥ה אֶסְתֵּֽר׃ וַיֹּ֨אמֶר הַמֶּ֤לֶךְ לְאֶסְתֵּר֙ 6
בְּמִשְׁתֵּ֣ה הַיַּ֔יִן מַה־שְּׁאֵלָתֵ֖ךְ וְיִנָּ֣תֶן לָ֑ךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵ֛ךְ עַד־חֲצִ֥י

v. 12. קמץ בזקף

7 הַמַּלְכוּת וְתֵעָשׂ׃ וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמַר שְׁאֵלָתִי וּבַקָּשָׁתִי׃
8 אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב לָתֵת
אֶת־שְׁאֵלָתִי וְלַעֲשׂוֹת אֶת־בַּקָּשָׁתִי יָבוֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן אֶל־
הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לָהֶם וּמָחָר אֶעֱשֶׂה כִּדְבַר הַמֶּלֶךְ׃
9 וַיֵּצֵא הָמָן בַּיּוֹם הַהוּא שָׂמֵחַ וְטוֹב לֵב וְכִרְאוֹת הָמָן אֶת־
מָרְדֳּכַי בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְלֹא־קָם וְלֹא־זָע מִמֶּנּוּ וַיִּמָּלֵא הָמָן
י עַל־מָרְדֳּכַי חֵמָה׃ וַיִּתְאַפַּק הָמָן וַיָּבוֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁלַח
11 וַיָּבֵא אֶת־אֹהֲבָיו וְאֶת־זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ׃ וַיְסַפֵּר לָהֶם הָמָן אֶת־
כְּבוֹד עָשְׁרוֹ וְרֹב בָּנָיו וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ וְאֵת אֲשֶׁר
12 נִשְּׂאוֹ עַל־הַשָּׂרִים וְעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אַף לֹא־
הֵבִיאָה אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־
עָשָׂתָה כִּי אִם־אוֹתִי וְגַם־לְמָחָר אֲנִי קָרוּא־לָהּ עִם־הַמֶּלֶךְ׃
13 וְכָל־זֶה אֵינֶנּוּ שֹׁוֶה לִי בְּכָל־עֵת אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה אֶת־מָרְדֳּכַי
14 הַיְּהוּדִי יוֹשֵׁב בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ׃ וַתֹּאמֶר לוֹ זֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וְכָל־
אֹהֲבָיו יַעֲשׂוּ עֵץ גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וּבַבֹּקֶר ׀ אֱמֹר לַמֶּלֶךְ
וְיִתְלוּ אֶת־מָרְדֳּכַי עָלָיו וּבֹא עִם־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמִּשְׁתֶּה שָׂמֵחַ
וַיִּיטַב הַדָּבָר לִפְנֵי הָמָן וַיַּעַשׂ הָעֵץ׃ ס

ו 6

א בַּלַּיְלָה הַהוּא נָדְדָה שְׁנַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לְהָבִיא אֶת־סֵפֶר
2 הַזִּכְרֹנוֹת דִּבְרֵי הַיָּמִים וַיִּהְיוּ נִקְרָאִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּמָּצֵא
כָתוּב אֲשֶׁר הִגִּיד מָרְדֳּכַי עַל־בִּגְתָנָא וָתֶרֶשׁ שְׁנֵי סָרִיסֵי
הַמֶּלֶךְ מִשֹּׁמְרֵי הַסַּף אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ לִשְׁלֹחַ יָד בַּמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ׃
3 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־נַּעֲשָׂה יְקָר וּגְדוּלָּה לְמָרְדֳּכַי עַל־זֶה
4 וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ מְשָׁרְתָיו לֹא־נַעֲשָׂה עִמּוֹ דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ מִי בֶחָצֵר וְהָמָן בָּא לַחֲצַר בֵּית־הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה
לֵאמֹר לַמֶּלֶךְ לִתְלוֹת אֶת־מָרְדֳּכַי עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לוֹ׃
ה וַיֹּאמְרוּ נַעֲרֵי הַמֶּלֶךְ אֵלָיו הִנֵּה הָמָן עֹמֵד בֶּחָצֵר וַיֹּאמֶר
6 הַמֶּלֶךְ יָבוֹא׃ וַיָּבוֹא הָמָן וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ מַה־לַּעֲשׂוֹת
בָּאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וַיֹּאמֶר הָמָן בְּלִבּוֹ לְמִי
7 יַחְפֹּץ הַמֶּלֶךְ לַעֲשׂוֹת יְקָר יוֹתֵר מִמֶּנִּי׃ וַיֹּאמֶר הָמָן אֶל־

---

v. 3. דגש אחר שורק

הַמֶּלֶךְ אִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ׃ יָבִיאוּ לְבוּשׁ מַלְכוּת 8
אֲשֶׁר לָבַשׁ־בּוֹ הַמֶּלֶךְ וְסוּס אֲשֶׁר רָכַב עָלָיו הַמֶּלֶךְ וַאֲשֶׁר
נִתַּן כֶּתֶר מַלְכוּת בְּרֹאשׁוֹ׃ וְנָתוֹן הַלְּבוּשׁ וְהַסּוּס עַל־יַד־ 9
אִישׁ מִשָּׂרֵי הַמֶּלֶךְ הַפַּרְתְּמִים וְהִלְבִּשׁוּ אֶת־הָאִישׁ אֲשֶׁר
הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ וְהִרְכִּיבֻהוּ עַל־הַסּוּס בִּרְחוֹב הָעִיר
וְקָרְאוּ לְפָנָיו כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ בִּיקָרוֹ׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְהָמָן מַהֵר קַח אֶת־הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס י
כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַעֲשֵׂה־כֵן לְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הַיּוֹשֵׁב בְּשַׁעַר
הַמֶּלֶךְ אַל־תַּפֵּל דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וַיִּקַּח הָמָן אֶת־ 11
הַלְּבוּשׁ וְאֶת־הַסּוּס וַיַּלְבֵּשׁ אֶת־מָרְדֳּכָי וַיַּרְכִּיבֵהוּ בִּרְחוֹב
הָעִיר וַיִּקְרָא לְפָנָיו כָּכָה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר הַמֶּלֶךְ חָפֵץ
בִּיקָרוֹ׃ וַיָּשָׁב מָרְדֳּכַי אֶל־שַׁעַר הַמֶּלֶךְ וְהָמָן נִדְחַף אֶל־בֵּיתוֹ 12
אָבֵל וַחֲפוּי רֹאשׁ׃ וַיְסַפֵּר הָמָן לְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־אֹהֲבָיו 13
אֵת כָּל־אֲשֶׁר קָרָהוּ וַיֹּאמְרוּ לוֹ חֲכָמָיו וְזֶרֶשׁ אִשְׁתּוֹ אִם מִזֶּרַע
הַיְּהוּדִים מָרְדֳּכַי אֲשֶׁר הַחִלּוֹתָ לִנְפֹּל לְפָנָיו לֹא־תוּכַל לוֹ כִּי־
נָפוֹל תִּפּוֹל לְפָנָיו׃ עוֹדָם מְדַבְּרִים עִמּוֹ וְסָרִיסֵי הַמֶּלֶךְ הִגִּיעוּ 14
וַיַּבְהִלוּ לְהָבִיא אֶת־הָמָן אֶל־הַמִּשְׁתֶּה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה אֶסְתֵּר׃

7 ז

וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ וְהָמָן לִשְׁתּוֹת עִם־אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה׃ וַיֹּאמֶר א 2
הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר גַּם בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי בְּמִשְׁתֵּה הַיַּיִן מַה־שְּׁאֵלָתֵךְ
אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִנָּתֵן לָךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵךְ עַד־חֲצִי הַמַּלְכוּת
וְתֵעָשׂ׃ וַתַּעַן אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וַתֹּאמַר אִם־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ 3
הַמֶּלֶךְ וְאִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב תִּנָּתֶן־לִי נַפְשִׁי בִּשְׁאֵלָתִי וְעַמִּי
בְּבַקָּשָׁתִי׃ כִּי נִמְכַּרְנוּ אֲנִי וְעַמִּי לְהַשְׁמִיד לַהֲרוֹג וּלְאַבֵּד 4
וְאִלּוּ לַעֲבָדִים וְלִשְׁפָחוֹת נִמְכַּרְנוּ הֶחֱרַשְׁתִּי כִּי אֵין הַצָּר
שֹׁוֶה בְּנֵזֶק הַמֶּלֶךְ׃ ס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ וַיֹּאמֶר ה
לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה מִי הוּא זֶה וְאֵי־זֶה הוּא אֲשֶׁר־מְלָאוֹ לִבּוֹ
לַעֲשׂוֹת כֵּן׃ וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר אִישׁ צַר וְאוֹיֵב הָמָן הָרָע הַזֶּה 6
וְהָמָן נִבְעַת מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַמַּלְכָּה׃ וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ 7
מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל־גִּנַּת הַבִּיתָן וְהָמָן עָמַד לְבַקֵּשׁ עַל־נַפְשׁוֹ

v. 13. לֹ׳ דגוש   v. 6. קמץ בזקף

מֵאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה כִּי רָאָה כִּי־כָלְתָה אֵלָיו הָרָעָה מֵאֵת
8 הַמֶּלֶךְ׃ וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגִּנַּת הַבִּיתָן אֶל־בֵּית ׀ מִשְׁתֵּה הַיַּיִן
וְהָמָן נֹפֵל עַל־הַמִּטָּה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגַם
לִכְבּוֹשׁ אֶת־הַמַּלְכָּה עִמִּי בַּבָּיִת הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי
9 הָמָן חָפוּ׃ וַיֹּאמֶר חַרְבוֹנָה אֶחָד מִן־הַסָּרִיסִים לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ
גַּם הִנֵּה־הָעֵץ אֲשֶׁר־עָשָׂה הָמָן לְמָרְדֳּכַי אֲשֶׁר דִּבֶּר־טוֹב עַל־
הַמֶּלֶךְ עֹמֵד בְּבֵית הָמָן גָּבֹהַּ חֲמִשִּׁים אַמָּה וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
י תְּלֻהוּ עָלָיו׃ וַיִּתְלוּ אֶת־הָמָן עַל־הָעֵץ אֲשֶׁר־הֵכִין לְמָרְדֳּכָי
וַחֲמַת הַמֶּלֶךְ שָׁכָכָה׃ ס

ח 8

א בַּיּוֹם הַהוּא נָתַן הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לְאֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה אֶת־בֵּית
הָמָן צֹרֵר הַיְּהוּדִיים וּמָרְדֳּכַי בָּא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי־הִגִּידָה
2 אֶסְתֵּר מַה הוּא־לָהּ׃ וַיָּסַר הַמֶּלֶךְ אֶת־טַבַּעְתּוֹ אֲשֶׁר הֶעֱבִיר
מֵהָמָן וַיִּתְּנָהּ לְמָרְדֳּכָי וַתָּשֶׂם אֶסְתֵּר אֶת־מָרְדֳּכַי עַל־בֵּית
3 הָמָן׃ ס וַתּוֹסֶף אֶסְתֵּר וַתְּדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל לִפְנֵי
רַגְלָיו וַתֵּבְךְּ וַתִּתְחַנֶּן־לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת־רָעַת הָמָן הָאֲגָגִי וְאֵת
4 מַחֲשַׁבְתּוֹ אֲשֶׁר חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים׃ וַיּוֹשֶׁט הַמֶּלֶךְ לְאֶסְתֵּר
ה אֵת שַׁרְבִט הַזָּהָב וַתָּקָם אֶסְתֵּר וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַתֹּאמֶר
אִם־עַל־הַמֶּלֶךְ טוֹב וְאִם־מָצָאתִי חֵן לְפָנָיו וְכָשֵׁר הַדָּבָר
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וְטוֹבָה אֲנִי בְּעֵינָיו יִכָּתֵב לְהָשִׁיב אֶת־הַסְּפָרִים
מַחֲשֶׁבֶת הָמָן בֶּן־הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי אֲשֶׁר כָּתַב לְאַבֵּד אֶת־
6 הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ׃ כִּי אֵיכָכָה אוּכַל
וְרָאִיתִי בָּרָעָה אֲשֶׁר־יִמְצָא אֶת־עַמִּי וְאֵיכָכָה אוּכַל וְרָאִיתִי
7 בְּאָבְדַן מוֹלַדְתִּי׃ ס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ לְאֶסְתֵּר
הַמַּלְכָּה וּלְמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי הִנֵּה בֵית־הָמָן נָתַתִּי לְאֶסְתֵּר
8 וְאֹתוֹ תָּלוּ עַל־הָעֵץ עַל אֲשֶׁר־שָׁלַח יָדוֹ בַּיְּהוּדִיים׃ וְאַתֶּם
כִּתְבוּ עַל־הַיְּהוּדִים כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ וְחִתְמוּ
בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ כִּי כְתָב אֲשֶׁר־נִכְתָּב בְּשֵׁם־הַמֶּלֶךְ וְנַחְתּוֹם
9 בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ אֵין לְהָשִׁיב׃ וַיִּקָּרְאוּ סֹפְרֵי־הַמֶּלֶךְ בָּעֵת
הַהִיא בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי הוּא־חֹדֶשׁ סִיוָן בִּשְׁלוֹשָׁה וְעֶשְׂרִים

v. 1. יתיר י׳ v. 7. יתיר י׳

בּוֹ וַיִּכָּתֵב כְּכָל־אֲשֶׁר־צִוָּה מָרְדֳּכַי אֶל־הַיְּהוּדִים וְאֶל־
הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְשָׂרֵי הַמְּדִינוֹת אֲשֶׁר ׀ מֵהֹדּוּ וְעַד־
כּוּשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מְדִינָה וּמְדִינָה כִּכְתָבָהּ
וְעַם וָעָם כִּלְשֹׁנוֹ וְאֶל־הַיְּהוּדִים כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם׃ וַיִּכְתֹּב י
בְּשֵׁם הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרֹשׁ וַיַּחְתֹּם בְּטַבַּעַת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים
בְּיַד הָרָצִים בַּסּוּסִים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים בְּנֵי
הָרַמָּכִים׃ אֲשֶׁר נָתַן הַמֶּלֶךְ לַיְּהוּדִים ׀ אֲשֶׁר ׀ בְּכָל־עִיר וָעִיר 11
לְהִקָּהֵל וְלַעֲמֹד עַל־נַפְשָׁם לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג וּלְאַבֵּד אֶת־כָּל־
חֵיל עַם וּמְדִינָה הַצָּרִים אֹתָם טַף וְנָשִׁים וּשְׁלָלָם לָבוֹז׃ בְּיוֹם 12
אֶחָד בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ
שְׁנֵים־עָשָׂר הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר׃ פַּתְשֶׁגֶן הַכְּתָב לְהִנָּתֵן דָּת 13
בְּכָל־מְדִינָה וּמְדִינָה גָּלוּי לְכָל־הָעַמִּים וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִיים
עֲתוֹדִים לַיּוֹם הַזֶּה לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם׃ הָרָצִים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ 14
הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יָצְאוּ מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בִּדְבַר הַמֶּלֶךְ וְהַדָּת
נִתְּנָה בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה׃ ס וּמָרְדֳּכַי יָצָא ׀ טו
מִלִּפְנֵי הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ מַלְכוּת תְּכֵלֶת וָחוּר וַעֲטֶרֶת זָהָב
גְּדוֹלָה וְתַכְרִיךְ בּוּץ וְאַרְגָּמָן וְהָעִיר שׁוּשָׁן צָהֲלָה וְשָׂמֵחָה׃
לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׂמְחָה וְשָׂשֹׂן וִיקָר׃ וּבְכָל־מְדִינָה 16 17
וּמְדִינָה וּבְכָל־עִיר וָעִיר מְקוֹם אֲשֶׁר דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ
מַגִּיעַ שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן לַיְּהוּדִים מִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וְרַבִּים
מֵעַמֵּי הָאָרֶץ מִתְיַהֲדִים כִּי־נָפַל פַּחַד־הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם׃

9 ט

וּבִשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ הוּא־חֹדֶשׁ אֲדָר בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר יוֹם בּוֹ א
אֲשֶׁר הִגִּיעַ דְּבַר־הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ לְהֵעָשׂוֹת בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׂבְּרוּ
אֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם וְנַהֲפוֹךְ הוּא אֲשֶׁר יִשְׁלְטוּ
הַיְּהוּדִים הֵמָּה בְּשֹׂנְאֵיהֶם׃ נִקְהֲלוּ הַיְּהוּדִים בְּעָרֵיהֶם בְּכָל־ 2
מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ לִשְׁלֹחַ יָד בִּמְבַקְשֵׁי רָעָתָם וְאִישׁ
לֹא־עָמַד לִפְנֵיהֶם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עַל־כָּל־הָעַמִּים׃ וְכָל־שָׂרֵי 3
הַמְּדִינוֹת וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים וְהַפַּחוֹת וְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר
לַמֶּלֶךְ מְנַשְּׂאִים אֶת־הַיְּהוּדִים כִּי־נָפַל פַּחַד־מָרְדֳּכַי עֲלֵיהֶם׃

---

v. 13 יתיר ר׳   ibid. עתידים קרי

4 כִּֽי־גָד֤וֹל מָרְדֳּכַי֙ בְּבֵ֣ית הַמֶּ֔לֶךְ וְשָׁמְע֖וֹ הוֹלֵ֣ךְ בְּכָל־הַמְּדִינ֑וֹת
ה כִּֽי־הָאִ֥ישׁ מָרְדֳּכַ֖י הוֹלֵ֥ךְ וְגָדֽוֹל׃ וַיַּכּ֤וּ הַיְּהוּדִים֙ בְּכָל־
אֹ֣יְבֵיהֶ֔ם מַכַּת־חֶ֥רֶב וְהֶ֖רֶג וְאַבְדָ֑ן וַיַּעֲשׂ֥וּ בְשֹׂנְאֵיהֶ֖ם כִּרְצוֹנָֽם׃
6 וּבְשׁוּשַׁ֣ן הַבִּירָ֗ה הָרְג֤וּ הַיְּהוּדִים֙ וְאַבֵּ֔ד חֲמֵ֥שׁ מֵא֖וֹת
7 אִֽישׁ׃ וְאֵ֥ת ׀
פַּרְשַׁנְדָּ֛תָא וְאֵ֥ת ׀
דַּ֥לְפ֖וֹן וְאֵ֥ת ׀
8 אַסְפָּֽתָא׃ וְאֵ֥ת ׀
פּ֛וֹרָתָא וְאֵ֥ת ׀
אֲדַלְיָ֖א וְאֵ֥ת ׀
9 אֲרִידָֽתָא׃ וְאֵ֥ת ׀
פַּרְמַ֛שְׁתָּא וְאֵ֥ת ׀
אֲרִיסַ֖י וְאֵ֥ת ׀
אֲרִדַ֖י וְאֵ֥ת ׀
י וַיְזָֽתָא׃ עֲ֠שֶׂרֶת
בְּנֵ֨י הָמָ֧ן בֶּֽן־הַמְּדָ֛תָא צֹרֵ֥ר הַיְּהוּדִ֖ים הָרָ֑גוּ וּבַ֨בִּזָּ֔ה לֹ֥א שָׁלְח֖וּ
11 אֶת־יָדָֽם׃ בַּיּ֣וֹם הַה֗וּא בָּ֣א מִסְפַּ֧ר הַהֲרוּגִ֛ים בְּשׁוּשַׁ֥ן הַבִּירָ֖ה
12 לִפְנֵ֥י הַמֶּֽלֶךְ׃ וַיֹּ֨אמֶר הַמֶּ֜לֶךְ לְאֶסְתֵּ֣ר הַמַּלְכָּ֗ה בְּשׁוּשַׁ֣ן
הַבִּירָ֡ה הָרְגוּ֩ הַיְּהוּדִ֨ים וְאַבֵּ֜ד חֲמֵ֧שׁ מֵא֣וֹת אִ֗ישׁ וְאֵת֙ עֲשֶׂ֣רֶת
בְּנֵי־הָמָ֔ן בִּשְׁאָ֛ר מְדִינ֥וֹת הַמֶּ֖לֶךְ מֶ֣ה עָשׂ֑וּ וּמַה־שְּׁאֵלָתֵךְ֙
13 וְיִנָּ֣תֵֽן לָ֔ךְ וּמַה־בַּקָּשָׁתֵ֥ךְ ע֖וֹד וְתֵעָֽשׂ׃ וַתֹּ֤אמֶר אֶסְתֵּר֙ אִם־עַל־
הַמֶּ֣לֶךְ ט֔וֹב יִנָּתֵ֣ן גַּם־מָ֗חָר לַיְּהוּדִים֙ אֲשֶׁ֣ר בְּשׁוּשָׁ֔ן לַעֲשׂ֖וֹת
14 כְּדָ֣ת הַיּ֑וֹם וְאֵ֛ת עֲשֶׂ֥רֶת בְּנֵי־הָמָ֖ן יִתְל֥וּ עַל־הָעֵֽץ׃ וַיֹּ֤אמֶר
הַמֶּ֨לֶךְ֙ לְהֵעָשׂ֣וֹת כֵּ֔ן וַתִּנָּתֵ֥ן דָּ֖ת בְּשׁוּשָׁ֑ן וְאֵ֛ת עֲשֶׂ֥רֶת בְּנֵי־הָמָ֖ן
טו תָּלֽוּ׃ וַיִּקָּהֲל֞וּ הַיְּהוּדִיִּ֗ים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁ֗ן גַּ֠ם בְּי֨וֹם אַרְבָּעָ֤ה
עָשָׂר֙ לְחֹ֣דֶשׁ אֲדָ֔ר וַיַּֽהַרְג֣וּ בְשׁוּשָׁ֔ן שְׁלֹ֥שׁ מֵא֖וֹת אִ֑ישׁ וּבַ֨בִּזָּ֔ה
16 לֹ֥א שָׁלְח֖וּ אֶת־יָדָֽם׃ וּשְׁאָ֣ר הַיְּהוּדִ֡ים אֲשֶׁר֩ בִּמְדִינ֨וֹת הַמֶּ֜לֶךְ
נִקְהֲל֣וּ ׀ וְעָמֹ֣ד עַל־נַפְשָׁ֗ם וְנ֨וֹחַ֙ מֵאֹ֣יְבֵיהֶ֔ם וְהָרוֹג֙ בְּשֹׂ֣נְאֵיהֶ֔ם
17 חֲמִשָּׁ֥ה וְשִׁבְעִ֖ים אָ֑לֶף וּבַ֨בִּזָּ֔ה לֹ֥א שָׁלְח֖וּ אֶת־יָדָֽם׃ בְּיוֹם־
שְׁלֹשָׁ֥ה עָשָׂ֖ר לְחֹ֣דֶשׁ אֲדָ֑ר וְנ֗וֹחַ בְּאַרְבָּעָ֤ה עָשָׂר֙ בּ֔וֹ וְעָשֹׂ֣ה

v. 6. בראש הדף   v. 7. ת׳ זעירא   v. 9. ש׳ זעירא   ibid. ר׳ אריכא
ibid. ז׳ זעירא   v. 15. יתיר ר׳

18 אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃ וְהַיְּהוּדִיִּים אֲשֶׁר־בְּשׁוּשָׁן נִקְהֲלוּ
בִּשְׁלוֹשָׁה עָשָׂר בּוֹ וּבְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹ וְנוֹחַ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר
19 בּוֹ וְעָשֹׂה אֹתוֹ יוֹם מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה׃ עַל־כֵּן הַיְּהוּדִים
הַפְּרָוזִים הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרָזוֹת עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה
עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר שִׂמְחָה וּמִשְׁתֶּה וְיוֹם טוֹב וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת
כ אִישׁ לְרֵעֵהוּ׃ וַיִּכְתֹּב מָרְדֳּכַי אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁלַח
סְפָרִים אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים אֲשֶׁר בְּכָל־מְדִינוֹת הַמֶּלֶךְ
21 אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ הַקְּרוֹבִים וְהָרְחוֹקִים׃ לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת
עֹשִׂים אֵת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אֲדָר וְאֵת יוֹם־חֲמִשָּׁה
22 עָשָׂר בּוֹ בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה׃ כַּיָּמִים אֲשֶׁר־נָחוּ בָהֶם הַיְּהוּדִים
מֵאוֹיְבֵיהֶם וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֵבֶל
לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה וּמִשְׁלֹחַ מָנוֹת
23 אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיֹנִים׃ וְקִבֵּל הַיְּהוּדִים אֵת אֲשֶׁר־
24 הֵחֵלּוּ לַעֲשׂוֹת וְאֵת אֲשֶׁר־כָּתַב מָרְדֳּכַי אֲלֵיהֶם׃ כִּי הָמָן בֶּן־
הַמְּדָתָא הָאֲגָגִי צֹרֵר כָּל־הַיְּהוּדִים חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים
כה לְאַבְּדָם וְהִפִּל פּוּר הוּא הַגּוֹרָל לְהֻמָּם וּלְאַבְּדָם׃ וּבְבֹאָהּ
לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אָמַר עִם־הַסֵּפֶר יָשׁוּב מַחֲשַׁבְתּוֹ הָרָעָה אֲשֶׁר־
חָשַׁב עַל־הַיְּהוּדִים עַל־רֹאשׁוֹ וְתָלוּ אֹתוֹ וְאֶת־בָּנָיו עַל־הָעֵץ׃
26 עַל־כֵּן קָרְאוּ לַיָּמִים הָאֵלֶּה פוּרִים עַל־שֵׁם הַפּוּר עַל־כֵּן עַל־
כָּל־דִּבְרֵי הָאִגֶּרֶת הַזֹּאת וּמָה־רָאוּ עַל־כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ
27 אֲלֵיהֶם׃ קִיְּמוּ וְקִבְּל הַיְּהוּדִים ׀ עֲלֵיהֶם ׀ וְעַל־זַרְעָם וְעַל
כָּל־הַנִּלְוִים עֲלֵיהֶם וְלֹא יַעֲבוֹר לִהְיוֹת עֹשִׂים אֶת־שְׁנֵי הַיָּמִים
28 הָאֵלֶּה כִּכְתָבָם וְכִזְמַנָּם בְּכָל־שָׁנָה וְשָׁנָה׃ וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה
נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה
וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר וִימֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעַבְרוּ מִתּוֹךְ
29 הַיְּהוּדִים וְזִכְרָם לֹא־יָסוּף מִזַּרְעָם׃ ס וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר
הַמַּלְכָּה בַת־אֲבִיחַיִל וּמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תֹּקֶף לְקַיֵּם
ל אֵת אִגֶּרֶת הַפֻּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית׃ וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל־כָּל־
הַיְּהוּדִים אֶל־שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה מַלְכוּת אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
31 דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת׃ לְקַיֵּם אֶת־יְמֵי הַפֻּרִים הָאֵלֶּה בִּזְמַנֵּיהֶם

---

v. 18. יתיר י׳   v. 19. יתיר ו׳   v. 26. וקבלו קרי   v. 29. ת׳ רבתא

כַּאֲשֶׁר֩ קִיַּ֨ם עֲלֵיהֶ֜ם מָרְדֳּכַ֣י הַיְּהוּדִי֮ וְאֶסְתֵּ֣ר הַמַּלְכָּה֒ וְכַאֲשֶׁ֛ר
32 קִיְּמ֥וּ עַל־נַפְשָׁ֖ם וְעַל־זַרְעָ֑ם דִּבְרֵ֥י הַצּוֹמ֖וֹת וְזַעֲקָתָֽם׃ וּמַאֲמַ֣ר
אֶסְתֵּ֔ר קִיַּ֕ם דִּבְרֵ֥י הַפֻּרִ֖ים הָאֵ֑לֶּה וְנִכְתָּ֖ב בַּסֵּֽפֶר׃ ס

י 10

א 2 וַיָּשֶׂם֩ הַמֶּ֨לֶךְ אֲחַשְׁרֹ֥שׁ ׀ מַ֛ס עַל־הָאָ֖רֶץ וְאִיֵּ֥י הַיָּֽם׃ וְכָל־
מַעֲשֵׂ֤ה תָקְפּוֹ֙ וּגְב֣וּרָת֔וֹ וּפָרָשַׁת֙ גְּדֻלַּ֣ת מָרְדֳּכַ֔י אֲשֶׁ֥ר גִּדְּל֖וֹ
הַמֶּ֑לֶךְ הֲלוֹא־הֵ֣ם כְּתוּבִ֗ים עַל־סֵ֙פֶר֙ דִּבְרֵ֣י הַיָּמִ֔ים לְמַלְכֵ֖י
3 מָדַ֥י וּפָרָֽס׃ כִּ֣י ׀ מָרְדֳּכַ֣י הַיְּהוּדִ֗י מִשְׁנֶה֙ לַמֶּ֣לֶךְ אֲחַשְׁוֵר֔וֹשׁ
וְגָדוֹל֙ לַיְּהוּדִ֔ים וְרָצ֖וּי לְרֹ֣ב אֶחָ֑יו דֹּרֵ֥שׁ טוֹב֙ לְעַמּ֔וֹ וְדֹבֵ֥ר
שָׁל֖וֹם לְכָל־זַרְעֽוֹ׃

---

v. 1. אחשׁוֵרשׁ קרי

חזק

סכום פסוקי מגלת אסתר מאה וששים ושבעה, וסמן **פנוא״ל**. וחציו ותען אסתר (5, 7). והסדרים חמשה, וסמן גב.

סכום הפסוקים של כל חמש המגלות שבע מאות וארבעים וחמשה, וסמן משת״ה׃

Appendices criticae et masoreticae.

I.

Lectionum receptarum argumenta et rationes.

[A. = Cant. & Ruth liber msc. membr. editoris proprius. B. = Cod. Berolinensis. C. 1. 2. 3. 4. = Cod. Curtisianus primus, secundus, tertius, quartus. E. 1. 2. 3. = Cod. Erfurtensis prim. sec. tert. F. = Francofurtensis ai. 1294. H. = Heidenheimianus. Hier. = Hierosolymitanus. J. = Jamanensis. L. 1. 2. 3. = Lipsiensis prim. secund. tert. P. = Petropolitanus ai. 1010. S. = Sappiri Parisiensis.]

Canticum.

1, 1 שִׁ֣יר Schin majusculum, quod initium libri indicat sicut Alef vocis אָדָם 1 Chron. 1., Beth vocis בְּרֵאשִׁית Gen. 1.

1, 4 מָשְׁכֵ֖נִי אַחֲרֶ֣יךָ E. 1. interpungit מָשְׁכֵ֥נִי אַחֲרֶ֖יךָ (*Mercha Tifcha*).

1, 5 וְנָאוָ֑ה Alef quiescit, teste Masora: לית ולא מפיק אלף. Aliter נָאֲוָה Ps. 93, 5 (vide ad h. l.).

1, 7 שֶׁ֤אָֽהֲבָה֙ cum Paschta et syllaba prima extra ordinem cum Mehuppach quemadmodum שֶֽׁהַמֶּ֙לֶךְ֙ 1, 12. שֶֽׁהֲבֵיאתִ֙יו֙ 3, 4. שֶֽׁהַנְּחָלִ֙ים֙ Koh. 1, 7. שֶֽׁהַיָּמִ֙ים֙ ibid. 7, 10. Cf. Norzi.

1, 8 צְאִי־לָ֞ךְ sine Gaja. Vide *Metheg-Setzung* §. 39.

Ibid. בְּעִקְּבֵ֣י Kuf dagessatum in edd. veteribus, adstipulantibus A. F. H. L. 2. S. Idem praecipit Jekuthiel Punctator in *Ên hakore* ad Gen. 49, 7: כל עִקְּבֵי עִקְּבוֹת עִקְּבוֹתֶיךָ הקו״ף דגושה בכולם. Vide etiam Ps. 77, 20 et *Michlol* 3^b. 166.

Ibid. עַ֖ל מִשְׁכְּנ֥וֹת Brixiensis: עַֽל־מִשְׁכְּנוֹת.

1, 9 לְסֻסָתִי֙ sine Vav, teste Masora לית וחסר et *Michlol* 154. Etiam in P. Masora magna ad 2 Sam. 15, 1 sic se habet: ב׳ חסרין ו״ו בלישן מרכבה, וסֻסים וחמשים, לסֻסתי ברכבי. Ita Midrasch quoque ad h. l. et Mechilta ad Ex. 14, 28 legerunt.

1, 10 בַּתֹּרִ֔ים sine Vav in Brixiensi, adsentientibus B. 1. F. H. L. 2. 3. P. ubi additur nota masoretica לית וחסר, quacum Mas. parva ms. consentit.

1, 13 ׀ הַמֹּר defective, contra 4, 6 ubi plene, teste Masora ad 4, 6 et Ex. 30, 24.

1, 14 ׀ הַכֹּפֶר cum *Pasek* post Mehuppach in codd. et edd. veteribus.

1, 16 הִנְּךָ cum servo Kadma sicut הִנָּךְ 4, 1.

Ibid. אַף־נָעִים makkephatum in codd. et edd. veteribus.

Ibid. רַעֲנָנָה Milra, itaque adjectivum; contra Iob. 15, 32 Milel, ubi verbum est.

1, 17 רָהִיטֵנוּ Ven. 1525. atque nonnulli codd. exhibent רַחִיטֵנוּ (Resch pathachatum). Ulterius discedit A., qui pluraliter scribit רַחִיטֵינוּ, adsentientibus Targumista aliisque priscis versionibus. At Kimchi in Libro Radicum (etiam in meo cod. ms.) singularem habet. Keri רָהִיטֵנוּ cum He pro Cheth legi jubet.

2, 3 חִמַּדְתִּי A. habet חָמַדְתִּי (Kal pro Piël).

2, 4 וְדִגְלוֹ עָלַי Tifcha Mercha. Sic accentus se excipiunt in codd. omnibusque edd. veteribus.

2, 5 בַּאֲשִׁישׁוֹת Beth pathachatum ad fidem codicum in Brix. Ven. 1515. 1521. Thessalonic. 1580. Cf. 3, 11.

2, 7 עַד cum Mercha itaque sine Makkef uti et 3, 5. 8, 4 aliisque octo locis, praecipiente Masora ad 8, 4 et Gen. 38, 17.

2, 8 הִנֵּה cum Mercha in codd. et edd. veteribus. Etiam in v. 9 הִנֵּה cum Kadma habet H., non sequente Makkef.

2, 9 עוֹמֵד pertinet ad sex plene scribenda, auctore Masora ad h. l. et Ex. 3, 5. In F. ad locum Cantici adnotatur: פלוגתא לנהרדעי, h. e. schola Nehardeensis h. l. עֹמֵד defective scriptum poscit.

2, 11 הָלַךְ Milel utpote נסג אחור in Brix. sicut in H. J. In A. E 3. L. 1. scriptum est וְהָלַךְ, etiam Cod. de Rossi 721 in margine adnotat: ס"א וְהָלַךְ.

2, 13 ׀ וְהַגְּפָנִים cum *Pasek* post Mercha, ut ait Masora.

2, 14 הַשְׁמִיעִינִי dupliciter plene tum h. l. tum 8, 13 in H. J. P. Sabar. accedente nota ב' ומלאין.

Ibid. וּמַרְאֵיךְ cum Jod post Zere. Masora impressa adnotat יתיר יו"ד, in F. et L. 2: לית ומלא. Cf. Mas. magna ad Nah. 3, 5.

2, 15 אֶחֱזוּ segolatum, teste *Michlol* 93[b].

Ibid. שׁוּעָלִים שֻׁעָלִים Prius plene scriptum, posterius defective in Ven. 1515. 1521. Thessalonic. 1580, adstipulantibus A. E. 1. L. 1. 2. 3. Sabar. atque etiam Cod. Firkowicz No. 110. et Codd. Oxoniensibus No. 1. 2. 9. 12. 2322. In E. 1. addita Masora disertis verbis ait: ב' בפסוק, קדמא מלא ו"יו תנינא חסר. Etiam Midrasch

Cantici ad h. l. et ad Ex. 14, 26 hanc scriptionem confirmat. Quamobrem in Mas. parva ad h. l. Cantici et ad Jud. 15, 4. Thren. 5, 18. ג׳ מלאין pro ב׳ מלאין scribi oportet, uti in F. ad Jud. 15, 4. ג׳ מלאין adscriptum est. Dupliciter defectivum שֻׁעָלִם in Abenezrae *Zachoth* 26[b] errore nititur. Et quod *Michlol* 154 notat, ad alterum שעלים hujus versus spectat.

2, 17 עַל־הָרֵי, Aliter A: עַל הָרֵי־.

3, 1 אֵת שֶׁאָהֲבָה his cum accentibus in H. itemque in v. 2 et 4. Cf. v. 3.

3, 2 וַאֲסוֹבְבָה plene cum Vav. Vicissim defective in Ps. 26, 6. Vide infra חלופי מערבאי.

3, 4 עַד שֶׁמָּצָאתִי Aliter A: עַד־שֶׁמָּצָאתִי.

Ibid. שֶׁהֲבֵיאתִיו Jod et Alef in Zere praecedentis Beth quiescunt, quemadmodum וַהֲבֵיאתִי Num. 14, 31. הֲבֵיאתִיהָ 2 Reg. 19, 25., auctore Masora, teste *Michlol* 123.

Ibid. חֶדֶר segolatum in omnibus libris emendatis, ut praecipiunt Simson Punctator in catalogo Segolatorum et Kimchio in Libro Radicum. Semel in *Michlol* 167[b] occurrit חֵדֶר cum Zere, sed per errorem, namque textus requirit חֵלֶב.

3, 6 כְּתִימֲרוֹת Mem cum Chatef Pathach sicut Jo. 3, 3. Ita in Ven. 1515. 1521. Lombros. atque in E. 2. H. J. P. B. 1. L. 2. 3.

Ibid. רוֹכֵל H. habet notam לית ומלא.

3, 8 אִישׁ חַרְבּוֹ his cum accentibus in E. 1. 2.

3, 9 אַפִּרְיוֹן A. versum bipartito dividit per Athnach: אַפִּרְיוֹן עָשָׂה־לוֹ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה.

3, 11 צְאֶנָה ׀ defective absque Jod post Alef in edd. veteribus omnibus cum B. 1. E. 1. 3. H. L. 3. J. qui adnotant לית וחסר, item Masora parva ms. et *Michlol* 108[b]. Sed Brix. Ven. 1515. 1521. Thessalonic. 1580 sicut A. L. 3. exhibent צְאֵנָה Alef cum Zere. At Kimchi in *Michlol* 109 tuetur scriptionem segolatam, quam libri plerique et ms. et impressi receperunt.

Ibid. וּרְאֶינָה Resch cum Chatef Pathach in H. convenienter regulae Ben-Ascheri (vide חלופי נקוד ad h. l. et Ps. 28, 9). Literae א in A. H. Zere (וראֵינה) subditum est, quod consentit cum *Michlol* 109, sed contrarium est praecepto Ben-Ascheri (in *Dikduke hateamim* §. 55.) et Ben-Bilʿami (in *Taame hamikra*), uterque וראֶינה segolandum esse ait.

Ibid. בַּעֲטָרָה Beth pathachatum, teste *Michlol* 45.

4, 1 שֶׁעָרֵךְ Ajin cum Scheba quiescente quemadmodum תַּעְרֵךְ

Jer. 47, 6. מַעֲרָךְ Nah. 3, 5. טַעֲמֵךְ 1 Sam. 25, 33. atque יַעֲרִי 5, 1.

4, 2 הָרַחְצָה Resch cum Pathach et Cheth cum Scheba quiescente, teste *Michlol* 176[b].

Ibid. וְשַׁכֻּלָה Masora adnotat ב' וחסר ובספרא, itaque Lamed sine Dagesch, uti in codd. omnibusque emendatis libris, attestante *Michlol* 179. Cf. ad Gen. 18, 6.

4, 3 ומדבריך Sic E. 1. F. H. P. cum Jod ultimae, addita nota לית ויתיר יו"ד, quae exstat in Masora quoque ms.

4, 4 הגברים defective sine Vav in optimis codd. veteribusque edd. In Masora impressa ad Jo. 4, 9 et 1 Chr. 11, 19 hic locus Cantici per errorem refertur ad septem plene scribenda; expungi oportet, substituto Jo. 4, 9, uti ex Masora ms. conspici potest.

4, 6 וְאֶל־גִּבְעַת, F. L. 1. falso אֶל־גִּבְעַת. Tantummodo semel Jos. 5, 3 sic legitur, accedente nota לית.

4, 8 שְׂנִיר cum Sin apud omnes certos testes. Quam scriptionem confirmant Simson Punctator in חבור הקונים, Joseph Punctator in catalogo vocum per Sin scribendarum, itemque Tschelebi in שמאל ישראל et Puah in prologo grammatico codicis sacri ab ipso editi (Pisa 1563). Cf. Norzi ad Deut. 3, 9.

4, 12 כַּל sine sequente Pasek in codd. veteribusque edd.

Ibid. מַעְיָן Jod kamezatum. Sed in v. 15 מַעְיַן pathachandum propter statum constructum.

4, 15 וְנֹזְלִים plene cum Vav in B. 1. E. 3. F. Thessalonic. 1580, uti Masora parva ms. adnotat.

5, 1 דוֹדִים dupliciter plene. Vide ad Ez. 18, 6.

5, 2 יְשֵׁינָה plene cum Jod post Schin in Brix. atque in A. B. 1. E. 1. F. ubi adscriptum est: ב' חד חסר וחד מלא, דין מלא; E. 1.: ב' דין מלא, וחד חסר. Etiam Masora parva ms. ad hunc Cantici locum adnotat: ישינה ב' חסר, ואמתך, בתרא חסר. Ad יְשֵׁנָה 1 Reg. 3, 2 in F. addita est nota: ב', חד מלא אני ישינה et in Hieros.: ב' דין חסר, וחד מלא. Idem perhibet *Michlol* 73. Unde efficitur, in editis חלופי מערבאי ordinem perperam inversum esse.

5, 2 שֶׁרֹּאשִׁי Resch contra morem dagessatum, postulante Masora, teste *Michlol* 63[b].

Ibid. קְוֻצּוֹתַי cum Zade dagessato sine antecedente Gaja pariter atque in v. 11 קְוֻצּוֹתָיו, ad similitudinem formae אֲלֻמָּה, אֲגֻדָּה (Kimchi in Libro Radicum).

5, 3 אֵיכָכָה utrumque Milel. Contra Milra est Esth. 8, 6.

5, 4 עָלָיו Cod. de Rossi 722 adnotat: כן בספרים מוגהים ואספמיים עָלָיו; in de Rossi 413 adscriptum est: כן בהללי, et in 782: יפה, h. e. sic idque recte; sunt enim codd., quibuscum Brix. Ven. 1515. Thessalonic. Nissel. עָלָי ediderunt. Etiam E. 1. in textu habet עָלָי, quamquam adjecta hac observatione: כן ברב הספרים, ותרגום קטן מדויק יוסף יוסף בון מיכל ודוד תרגום זקן כלם מגידים עָלָיו. Priscae quoque versiones reddunt עָלָיו. Cf. Norzi.

5, 5 וְיָדַי ׀ נָטְפוּ מוֹר his cum accentibus in edd. veteribus. Aliter A: וְיָדַי נָטְפוּ מוֹר.

5, 6 נַפְשִׁי יָצְאָה בְדַבְּרוֹ A. hosce habet accentus: נַפְשִׁי ׀ יָצְאָה בְדַבְּרוֹ

Ibid. בִקַּשְׁתִּיהוּ Masora adscribit לית, item ad ולא מצאתיהו. Falso igitur in A. בקשתיו ולא מצאתיו. Cf. חלופי הקריאה.

5, 8 אִם־תִּמְצְאוּ אֶת־דּוֹדִי A. E. 1. 2. 3. sic interpungunt: אִם־תִּמְצְאוּ אֶת־דּוֹדִי

5, 10 דּוֹדִי צַח his cum accentibus in A. E. 1. F.

5, 13 לְחָיָו Sic recte Brix. Ven. 1515. 1521. Thessalonic. Nissel. Lombros. Majus, comprobantibus A. E. 1. 2. J. L. 1. 2. 3.

5, 14 עֶשֶׁת Ajin segolatum, teste Kimchio in Libro Radicum.

5, 16 מַֽמְתַקִּים Thav raphatum et syllaba prima virgulâ Gaja instructa in codd. et edd. veteribus. Vide Neh. 8, 10.

6, 2 לַעֲרֻגוֹת sine Vav post Resch in B. 1. F. L. 2. Sabar. et edd. veteribus, idque recte secundum Masoram ad Ez. 17, 10.

6, 5 הָסֵבִּי H. adnotat: ס"א הַסֵּבִּי, E. 2. habet in ipso textu הַסֵּבִּי, in margine adjiciens ס"א הָסֵבִּי. Etiam A. E. 1. F. הַסֵּבִּי exhibent nulla adnotata lectionis varietate. Eandem lectionem sequitur Abulwalîd in *Harikma* 196. Usitatam vero lectionem, quam J. quoque exhibet, Abenezra in *Zachoth* 60 et Kimchi in *Michlol* 145[b] testificantur.

Ibid. שֶׁהֶם Mercha ante Tifcha in uno eodemque vocabulo, id quod septies evenit. Vide Ez. 36, 25. Dan. 5, 17. Thr. 4, 9.

6, 12 שָׂמַתְנִי E. 2. aliter interpungit: לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי, B. 1: לֹא יָדַעְתִּי נַפְשִׁי שָׂמַתְנִי.

Ibid. עַמִּי־נָדִיב makkephatum in A. J. sicut בַּת־נָדִיב 7, 2, congruenter dicto Masorae: לית ותרתין כתיבן. In E. 3. Masora sic se habet: עַמִּי נָדִיב ב׳ מלין, עַמִּינָדָב חדא מלה. Id ipsum Raschi, Abenezra et Lombrosus in commentariis suis confirmant. Brixiensis cum aliquot codd. עַמִּינָדִיב tanquam unum vocabulum scribit, quae Orientalium, ut videtur, scriptio est. Cf. Norzi.

7, 2 חַמּוּקֵי יְרֵכַיִךְ his cum accentibus in A. B. 1. E. 1. 2. F. H. L. 2.
Ibid. אָמָּן (*ommān*) cum Mem dagessato et Kamez chatuf prioris syllabae in codd. veteribusque edd. Vide *Michlol* 174.
7, 3 שָׁרְרֵךְ Schin cum Kamez chatuf in edd. veteribus et plerisque codd., cf. Norzi. Lombrosus sicut H. scribit שֳׁרְרֵךְ eandemque scriptionem Juda Halevi in Cusari suo (sect. II. p. 194 ed. Cassel) ante oculos habuisse videtur.
7, 4 עֳפָרִים Cod. quispiam Norzianus adnotat: בהללי עֲפרים.
7, 5 צוֹפֶה plene sicut Ps. 37, 32. Mas. parva utrique loco adscribit: ב׳ מלאין. Quod ad Ps. 37 in Mas. magna typis exscriptum est corrigi oportet. Vide etiam Hos. 9, 8.
7, 9 כְּאֶשְׁכְּלוֹת Alef segolatum, sed in v. 8. pathachatum, teste Kimchio in *Michlol* 187 et Libro Radicum. In E. 2. exstat marginalis: בבלי כ״ד זקן תרגום זקן אספמיא מכלול כלם כאֶשכלות. Cf. Norzi.
7, 10 הוֹלֵךְ plene cum Vav, teste Masora parva: לית בספרא ומלא. Quae Masora magna impressa ad Koh. 9, 10 exhibet, corrupta sunt; ibi locus Cantici et Est. 9, 14 expungi atque 2 Chron. 17, 12. Ps. 101, 6. Iob. 31, 26 substitui oportet. Vide etiam ad Koh. 12, 5.
7, 13 נִרְאֶה cum Rebia ut habet J.
Ibid. דֹּדַי defective sine Vav in Brix. Ven. 1515. 1521. 1525. Thessalonic. 1580 ad fidem codicum. Masora adnotat: ב׳ בתרי לישני, (1 Chr. 27, 4) חד מלא, האחוחי. Cf. Geiger, *Urschrift* 401.
7, 14 מְגָדִים Thessalonic. 1580 sicut A. hac voce (non voce ישנים) prius hemistichium claudit, sic interpungens: הַדּוּדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ וְעַל־פְּתָחֵינוּ כָּל־מְגָדִים חֲדָשִׁים גַּם־יְשָׁנִים דּוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ׃ Vide Delitzschii comm. p. 122.
8, 2 אֲנְהָגֲךָ A. E. 1. 3. habent אֲנְהָגֲךָ cum Darga, quod non aeque bonum est. Cf. חלופי נקוד.
8, 5 חִבְּלַתְךָ cum accentu penultimae et Lamed pathachato in P. idque recte quemadmodum אַכַלַתְךָ Ez. 28, 18.
Ibid. יְלָדַתְךָ Biblia rabbinica exhibent ילדַתך cum Daleth pathachato sicut B. 1. P. H. ubi adjecta est nota בַ׳ פתחין. Etiam catalogus vocum pausalium pathachandarum (פתחין בא״סק) in fine codicis Halensis libri *Ochla veochla* et codicis libri חבור הקונים Lipsiensis hanc Cantici vocem adcenset. At *Michlol* 33 tuetur ילדָתך kamezatum et revera ita scribi debet secundum Masoram magnam in Cod. Hieros. ad Jer. 22, 26, quae praecipit: ילדתך ב׳ וסמן שמה חבלה ילדתך, אמך שמה חבלתך ילדתך, והטלתי אתך ואת אמך אשר ילדתך, קדמא קמץ׳

8, 6 רשפי Pe dagessatum. Vide Ps. 76, 4.

Ibid. שלהבתיה unum vocabulum exiens in He non mappicatum. Masora impressa adnotat: מלה חדא לבן אשר, ea quam H. P. continent: מלה חדא ולא מפיק. Cf. Kimchi sub radd. אפל et שלהב. Vide etiam חלופי נקוד atque ad Ps. 118, 5.

8, 7 אם־יתן איש cum J. interpunximus.

Ibid. באהבה cum Metheg, non Munach.

8, 8 לאחתנו defective in edd. veteribus itemque in A. P. L. 2.

Ibid. ביום cum articulo, non, ut opineris, ביום. Vide Masoram Koh. 12, 3.

8, 10 כמוצאת Brixiensis cum J. scribit כמוצאת, quam scriptionem Abenezra quoque in comm. sequitur. Masora vero postulat Zade cum Scheba et Alef cum Zere; namque unum est de septendecim vocabulis, quorum Alef auditur, non quiescit (*Mas. fin.* p. 1). H. adnotat: לית מפיק אלף. Ita Kimchi quoque in *Michlol* 140 et Libro Radicum atque Duran in מעשה אפוד p. 97.

8, 11 לנטרים, A. aliter dividit et interpungit: כרם היה לשלמה בבעל המון נתן את־הכרם לנטרים.

Ibid. בפריו Beth dagessatur a Lombroso, adminiculantibus A. B. 1. H. J. P. Vide *Dikduke hateamim* p. 30.

8, 13 היושבת Biblia rabbinica indeque ed. Mantuana cum Norzii comm. critico perperam scribunt הישבת. Haec vox non refertur ad novem defective scribenda, vide Masoram ad Lev. 15, 23.

8, 14 ברח ׀ דודי A. interpungit ברח דודי. B. 1. E. 2. L. 1. 2. J. voci ברח servum Munach, non Legarmeh impertiunt.

Ruth.

1, 1 בשדי cum Jod plurali ut ubique hoc in libro praeter duos locos 1, 6 (alterum) et 4, 3, in quibus singularis שדה reperitur.

1, 2 ושם שני־בניו ׀ F. adnotat ג׳ פסוקין בטעם h. e. tribus in versibus distinctivus Legarmeh illico excipitur distinctivo Paschta: h. l. Lev. 10, 6. 21, 10. Cf. *Mischpetê hateamim* 34 b. Elias Levita in טוב טעם cap. 5 rem non perspexit.

1, 7 כלותיה plene cum Vav. H. adnotat: לית מלא וג׳ בלישנא; etiam ad וכלתיה versus antecedentis adjecta est nota ג׳ בלישנא, ב׳ חסר.

1, 8 לכנה Ven. 1515. 1521 exhibent לכנה segolatum, item in v. 12 adsentientibus H. J. B. 1. Vide *Michlol* 96.

1, 8 שִׁכְּנָה Schin dagessatum secundum regulam אתי מרחיק. Ita recte A. H. J.

1, 9 יִתֵּן Mos libri Ruth proprius est ordiendi omnes versus a particula ו exceptis hisce versibus: 1, 9. 12. 13. 17. 21. 2, 9. 12. 3, 13. E contrario in Cantico praeter 7, 10 nullus versus a particula ו orditur.

Ibid. וּמְצֶאןָ Zade cum Zere in Brix. sicut in H. adprobante *Michlol* 141. Similiter קְרֶאןָ v. 20.

1, 10 וַתֹּאמַ֫רְנָה־לָּ֑הּ makkephatum et Lamed cum Dagesch secundum regulam דחיק. Hic locus unus est de undecim illis, in quibus Athnachtae Meajla antecedit, praecipiente Masora ad Num. 28, 26. Cf. *Mischpetê hateamim* 12[b].

1, 11 הַ֤עוֹד cum Kadma, ducibus A. E. 2. J. L. 1. 2.

Ibid. בְּמֵעַי absque Gaja scribendum.

1, 12 לָכֵן sine He finali teste Masora. Vide etiam v. 8.

1, 13 תֵּעָגֵנָה Gimel cum Zere et Nun raphatum. Vide Kimchium in *Michlol* 128 et Librum Radicum sub עגה. E. 2. adjicit hanc notam: פליגו לנקדת מלה זו, לדברי האומר שהגימל בצרי להורות על היו"ד שהיא למ"ד הפעל, ולדעת האומר שהיא בסגול הנו"ן עקרית, מלשון תלמוד עגונות. Cf. Duces ad *Chajûg* p. 126.

Ibid. אַל A. F. Thessalonic. 1580 exhibent אַל־.

Ibid. כִּי מַר־ cum Munach, non Makef, in J. uti et Stephanus edidit.

1, 14 וַתִּשַּׁנָה defective sine Alef post Sin, teste *Michlol* 140[b]. Idem adtestatur Midrasch ad h. l. Quae ea de re Masora magna exhibet depravata sunt. Recte se habet Mas. parva ad Sach. 5, 9.

Ibid. דָּ֥בְקָה cum Mercha in penultima (utpote נסג אחור), non makkephatum in Stephaniana sicut A. E. 2. 3. J. L. 2. recte. Brix. ponit Mercha in ultima: דָּבְקָ֥ה.

1, 16 כִּי cum Telischa parvo in A. E. 1. J. L. 2. Sabar. veteribusque edd.

1, 17 כֹּה־יַעֲשֶׂה makkephatum in codd. veteribusque edd. Brixiensis habet כֹּה.

Ibid. יוֹסִיף refertur ad quatuordecim plene scripta, vide Masoram finalem p. 36.

1, 19 שְׁתֵּיהֶם desinens in Mem, auctore Masora.

Ibid. כְּבוֹאָנָה plene cum Vav in E. 1. 2. 3. B. 1. F. J. Recte Brixiensis. Nonnisi Jer. 8, 7 defective בֹּאָנָה scriptum.

1, 21 הֵרַע cum Brixiensi, ducibus E. 2. B. 1. F. ubi accentum in penultima esse consulto notatur: ד׳ ולית לעיל. Metheg ultimae nimis celerem pronunciationem praecavere vult (העמדה). Vide *Dikduke hateamim* p. 67. *Metheg-Setzung* §. 42. *Thorath emeth* p. 21.

2, 2 וַאֲלַקֳטָה Kuf cum Chatef Kamez in codd. veteribusque edd. adprobante Abulwalîdo in *Harikma* 197. *Michlol* 20.

Ibid. בַּשִׁבֳּלִים Beth cum Gaja praeeuntibus B. 1. H. J.

2, 3 וַתֵּלֶךְ cum Rebîa in codd. veteribusque edd. Etiam מִקְרֶהָ Rebia habet.

2, 4 וְהִנֵּה cum Munach in Brix. Thessalon. consentientibus A. J.

2, 5 לְמִי הַנַּעֲרָה Tifcha Mercha. Sic accentus sese excipiunt in omnibus emendatis libris.

2, 8 הֲלוֹא, A. הֲלוֹא ׀ cum Legarmeh scribit.

Ibid. לֹא cum Mercha in Brix. et Stephaniana adsentientibus codd.

Ibid. תַּעֲבוּרִי Milra testibus *Michlol* 22. 105[b] et *Livjath chen* 41.

2, 9 וְצָמִתְ Thav cum Scheba sicut הָיִיתְ, וְשָׁתִיתְ 3, 2. עָשִׂיתְ v. 11. Cf. *En hakore* ad Gen. 16, 11. Atque recte omnibus in edd. וְצָמִתְ defective sine Jod scribitur. In E. 3. addita est nota: כן כתיב, in B. 1. E. 2. L. 2.: לית וחסר.

2, 10 מַדּוּעַ cum Telischa magno in Brix. Ven. 1515. 1521. sicut in E. 1. 2.

2, 11 שִׁלְשׁוֹם plene in codd. veteribusque edd. Haec vox non una est de quattuor defectivis, uti docet Masora ad Gen. 31, 2.

2, 12 אֲשֶׁר־בָּאת לַחֲסוֹת תַּחַת his cum accentibus in Brix. Ven. 1515. 1521. atque in E. 1. 2. 3. L. 2. In A. בָּאת habet Sakef magnum, non minus bene.

2, 13 שִׁפְחֹתֶיךָ cum Jod sed sine Vav plurali in Brix., quam scriptionem confirmant A. C. 1. E. 1. H. J. L. 2. B. 1. ubi notatum est: כן כתיב. Nota לית חסר in Masora impressa ad Vav deficiens spectat.

2, 14 לָהּ He raphatum sicut Num. 32, 42. Sach. 5, 11. Sic *Michlol* 31 secundum Masoram ad h. l. In Cod. Sabarae ad hanc Masoram conatus capitur rei explicandae: ואינון כמו לא באלף, והטעם ויקרא לה, שלא נתקיים שמה, לבנות לה בית, בקש לבנות ולא בנה, ויאמר לה בעז, לא בעז עצמו אלא על ידי שליח.

Ibid. גֹּשִׁי cum Metheg finalis ad pronunciationem subflaminandam (העמדה) in Brix. Stephan. Lombros. Ita in B. 1. J. Sabar. Vide 1, 21.

2, 17 הָעָרֶב, A. E. 1. 3. huic voci Sakef et voci לִקֵּטָה Athnach adponunt, sic interpungentes: וַתְּלַקֵּט בַּשָּׂדֶה עַד־הָעָרֶב וַתַּחְבֹּט אֵת־אֲשֶׁר לִקֵּטָה.

2, 20 מִגֹּאֲלֵינוּ cum Jod plurali in Ven. 1515. 1521. itemque in E. 1. 3. H.

3, 2 הֲלֹא־ makkephatum in codd. veteribusque edd. Sed voci הִנֵּה Munach tribuendum, non Makkef. Cf. 2, 4,

3, 3 וְשַׂמְתְּ sine varietate Scripti (כתיב) et Legendi (קרי) in codd. veteribusque edd. Cf. Norzi.

Ibid. שִׂמְלֹתֵךְ Sic scriptum (כתיב), legendum (קרי) שמלתיך in Brix. confirmantibus B. 1. L. 2. F. et Masora parva ms. In 413 de Rossi adnotatur: כן בהללי.

3, 8 וַיֶּחֱרַד C. 2. adnotat: בהללי וַיֶּחְרַד.

3, 9 מִי cum Munach in codd.

Ibid. עַל־אֲמָתְךָ Sic edd. veteres et sic competit, ut ex A. E. 1. 2. 3. J. L. 1. cognoscitur.

3, 13 לִינִי ׀ Nun majusculum praecipiente Masora ad Gen. 1. 1 Chr. 1. Ita habent B. 1. H. et Mas. parva ms. ait: לית ונו"ן רבתי. E. 2. rem dubiam esse adnotat: נ' רבת' ופלוגא. Vide חלופי מערבאי.

Ibid. יִגְאָל Alef kamezatum. Masora parva ait: לית קמץ וכל שום גבר דכוותה. Ita etiam *Ochla* 21. *Michlol* 20.

Ibid. אָנֹכִי Milel, teste Masora et *Michlol* 214ᵇ.

3, 14 מרגלתו Chetîb, Keri est מַרְגְּלֹתָיו, sine Vav post Lamed in codd. veteribusque edd.

3, 15 הָבִי Milra. H. adnotat: לית חסר אל"ף ותרין לישן נוקבי וקריין לישן דכר. Vide חלופי מערבאי.

Ibid. וְאֶחֳזִי־ Alef segolatum, Cheth chatephatum (ŏ), testibus Parchone 8 c. et Kimchio in *Michlol* 18ᵇ.

Ibid. וַיָּבֹא E. 2. in margine adnotat: יש ספרים וַתָּבֹא. J. sic scribit in ipso textu. Nostram lectionem Midrasch ad h. l. testatur.

3, 16 כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה sic interpunctum in codd. omnibusque veteribus edd.

3, 18 כִּי אִם־ cum Tebir in codd. veteribusque edd.

4, 1 הַגֹּאֵל defective in codd. veteribusque edd., et sic ubique scribendum praeter Jes. 59, 20. Ps. 103, 4.

Ibid. וַיָּסַר Brix. Ven. 1515. 1521. sicut A. L. 1. וַיָּסָר (Samech cum Kamez) pronunciant; item Moses Punctator in דרכי הנקוד p. 2. At Abenezra in *Zachoth* 54ᵇ et Comm. ad Ex. 8, 27. atque Kimchi in *Michlol* 114ᵇ postulant Pathach.

4, 1 וַיֵּשֵׁב cum accentu ultimae, teste Masora in H. B. 1. L. 2.: לית מלרע. Cf. Norzi.

4, 3 מִכְרָה cum Paschta in Ven. 1515. 1521. Patrocinantur A. L. 1. 2. 3.

4, 4 נֶגֶד cum Mercha in Brixiensi idque jure. Vide *Dikduke hateamim* p. 23.

Ibid. זְקֵנֵי־ makkephatum in F. L. 1. 2.

Ibid. יִגְאַל Kimchi in *Michlol* 19[b] legit pausaliter יִגְאָל, quod contextui, codicibus et editionibus contradicit, etiam, ut consentaneum est, Masorae, quae tantummodo 3, 13. Kamez pausale admittit. E. 1. in margine notat: סביר תִּגאל (suspiceris תִּגאל scribendum).

4, 5 בְּיוֹם cum Tebir praeeuntibus A. L. 1.

4, 6 כִּי לֹא his cum accentibus in F.

Ibid. לִגְאַל defective in A. F. J. L. 2. 3. veteribusque edd. Contra ad primum versus et ad v. 4. Masora parva et ms. et impressa adnotat: ב׳ מלאין.

4, 7 הַגְּאוּלָּה plene in J. B. 1. L. 2. E. 1. H. accedente nota masoretica לית מלא ודגש.

4, 14 יְהוָה אֲשֶׁר לֹא הִשְׁבִּית Aliter A. B. 1. interpungunt: יְהוָה אֲשֶׁר לֹא־הִשְׁבִּית.

4, 15 אֲהַבְתֶּךָ Brixiensis exhibet sicut A. E. 3. F. L. 1. 2. אֲהַבָתֶךָ. Nostram lectionem tuentur *Michlol* 33. *Et sofer* 8. *Mikne abram* 125[b]. Ita etiam L. 3. B. 1. cum nota: לית ומלעיל.

4, 16 בְּחֵיקָהּ A. et E. 1. adponunt Athnach sic interpungendo: וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד וַתְּשִׁתֵהוּ בְחֵיקָהּ. Rursus aliter L. 2.: וַתִּקַּח נָעֳמִי אֶת־הַיֶּלֶד וַתְּשִׁתֵהוּ בְּחֵיקָהּ.

4, 22 וְעֹבֵד defective in Brix., adprobante Masora parva ms.: לית חסר. Nonnisi in v. 17. et 21. hoc n. pr. plene scribitur.

Ibid. יִשָׁי cum Kamez pausali apud Sakef. Item 1 Chr. 29, 26. Sic vult Masora.

Threni.

1, 1 לָמַס pertinet ad פתחין באס״ף; H. itaque adnotat לית פתח. Item *Michlol* 206. Abenezrae in comm. Lectio לַמַּס erronea est. Vide *Michlol* 47.

1, 2 עַל־כְּחְיָה makkephatum et Cheth propter sequens Jod cum Scheba quiescente in B. 1. F. H. Cf. Norzi ad Jos. 6, 17.

1, 5 לִפְנֵי־צָר makkephatum.

1, 6 מִןבַּת־ Accedit Kerî מִבַּת־ testibus Masora ad 2 Chr. 11, 18. 34, 6 et *Ochla* 100. 159.

Ibid. רוֹדֵף plene. Cf. Raschi.

1, 7 מַחֲמֻדֶיהָ Daleth raphatum in codd. et edd. veteribus. Cf. Prov. 18, 6.

Ibid. מִשְׁבַּתֶּיהָ plene cum Jod plurali in Thessalon. Jablonski sicut B. 1. H. J. L. 2.

1, 12 וּרְאוּ cum Rebia in codd. et edd. veteribus.

Ibid. כְּמַכְאֹבִי defective sine Vav, item מַכְאֹבִי v. 18. In Masora impressa pro Ps. 32, 10 locus Jeremianus 45, 3 ponendus est.

1, 13 פָּרַשׂ cum accentu in ultima manente ad fidem codd. veterumque edd.

Ibid. שֹׁמֵמָה defective sine Vav cum F. H. et Brixiensi. Eodem modo 2 Sam. 13, 20. Contra in l. Jesaiae 54, 1 haec vox secundum Masoram ms. plene scribenda. Cf. Norzi.

1, 14 יִשְׂתָּרְגוּ cum Mercha ante Tebir eodem in vocabulo. Vide *Dikduke hateamim* §. 20. *Mischpetê hateamîm* 26[b].

1, 16 מַּיִם dagessatum ad regulam אתי מרחיק.

1, 18 כִּי פִיהוּ utrumque munachatum. Similiter Gen. 40, 16. Ex. 2, 12. 3, 4. 12, 39 alias. Cf. *Mischpetê hateamîm* 12[b].

1, 19 לִמְאַהֲבַי Lamed pathachatum et Mem raphatum praecedente Gaja in omnibus libris emendatis. Vide *Metheg-Setzung* §. 24.

1, 20 חֳמַרְמָרוּ, J. exhibet חמרמרה cum He, addens notam: חמרמרו קרי. At testibus Masora ad 4, 17. *Ochla* 113. tantummodo Iob. 16, 16 hanc vocem ita scribi oportet.

1, 21 כִּי־נֶאֱנָחָה makkephatum in codd. veteribusque edd.

Ibid. כָּמֹנִי F. adnotat ד׳ חסר h. e. quattuor defective sine Vav scribenda, scil. h. l. Gen. 44, 15. Ex. 9, 14. Deut. 18, 15. In Cod. Pentateuchi Curtisiano et E. 3. ad Gen. 44, 15 accedit nota: ב׳ חסר, ויהיו, et ad Ex. 9, 14: ב׳ חסר, ויהיו כמני פלוג׳ h. e. defectiva est haec vox 1) ubique in Pentateucho et 2) in Thr. 1, 21. Ex nota פלוג׳ conspicitur, in loco Threnorum diverse scribi et plene quidem ab Orientalibus.

2, 5 וַיֶּרֶב Jod segolatum uti in וַיֶּפֶן Jud. 15, 4. וַיֶּגֶל 2 Reg. 17, 6., id quod Raschi diserte testatur.

2, 6 שֻׂכּוֹ cum Sin, postulante Masora.

2, 11 בֵּעָטֵף Beth cum Zere (= בְּהֵעָטֵף), testibus Parchone sub הרג et *Michlol* 60[b]. 63.

2, 13 מָה אֲעִידֵךְ cum Munach in Brixiensi ex auctoritate codicum.

2, 14 חָ֫זוּ Milel propter sequens monosyllabum proptereaque conjunctivo Mehuppach interpunctum.

2, 16 פָּצוּ In tribus Threnorum cantilenis, secunda, tertia et quarta, 'פ praecedit, ע sequitur, id quod etiam Midrasch commemorat. At in H. haec inversio nonnisi in cap. III. obtinet.

Ibid. וַיַּֽחַרְקוּ Sic in H. J. cum Munach, quod trans vocalem auxiliarem syllabae clausae ad antepenultimam ־ַ retrocessit. Idem evenit in נֶֽעֶרְמוּ Ex. 15, 8. נַֽעַמְדָה Jes. 50, 8. Vide חלופי נקוד.

2, 17 זָמָם Mem kamezatum, consentientibus Masora ad Lev. 1, 1. *Parchone* 8[c]. *Michlol* 5. H. recte adnotat לית קמץ. Cf. Heidenheim in Pentateucho *Meor enajim* ad Deut. 19, 19.

Ibid. אִמְרָתוֹ Masora notat 'לֽ. Adstipulatur *Michlol* 176[b].

2, 21 לֹא חָמָלְתָּ Sic et 3, 43., teste Masora: ב' ובספרא.

3, 2 וַיֹּלַךְ F. exhibet וַיֹּ֫לַךְ cum accentu penultimae (similiter וַיּ֫וֹכַח Gen. 31, 42. וַיֹּ֫דַע Jud. 8, 16). Kimchi in Libro Radicum hanc vocem cum accentu ultimae legisse videtur. Sic exstat in edd. et plerisque codd. aeque ac וַתּוֹתַר Ruth 2, 14.

3, 6 נְחֻשְׁתָּי *Michlol* 180[b] legit נְחֻשְׁתַּי cum Schurek.

3, 8 שַׂתַם Thav, ut par est, pathachatum. Sic ducibus plerisque codd. Jablonski. Nota Masorae parvae ad שָׂתָם Gen. 30, 40: לית, וחד סתם תפלתי non ad vocales, sed ad consonas spectat. Cf. Norzi et Mas. magna ad Hos. 2, 6.

3, 9 נתיבתי sine Vav plurali in codd. veteribusque edd. Vide ad Iob. 19, 8.

3, 13 בְּכִלְיוֹתַי Masora adnotat לית וחסר. Thav pathachatur in Brix. Ven. 1518. Thessalon. idque recte, ut ex E. 1. 2. 3. J. adparet. Sic Kimchi quoque legit uti *Michlol* 34[b] ostendit, ubi חַיָּי, שִׁנָּי hujus cantilenae (v. 16. 53) tanquam kamezata adferuntur, בכליתי autem praetermittitur.

3, 14 עַמִּי Vide ad Ps. 144, 2.

3, 20 תזכור plene quemadmodum Hab. 3, 2.

Ibid. ותשיח Chethîb, cujus Kerî est וְתָשׁוֹחַ cum Vav et vocali Cholem in codd. veteribusque edd., id quod confirmat Kimchi in Libro Radicum sub שחח.

Ibid. עָלַי Vide *Dikduke hateamim* p. 45.

3, 22 חַסְדֵי Sic in codd. veteribusque edd. Vide ad Jes. 55, 3.

Ibid. רַחֲמָיו sine discrimine Scripti et Legendi in codd. veteribusque edd. Verum Orientales רחמו in textu (כתיב) habent. Idem valet de חֲסָדָיו v. 32.

3, 33 וַיַּגֶּה Brix. Ven. 1518. 1521. scribunt וַיַּגֶּא cum Alef. Ita Abenezra quoque legit. Sed Parchon sub יגה atque Kimchi in *Michlol* 93[b]. 137. et in Libro Radicum scriptionem usitatam tuentur. Cf. Norzi.

3, 34 לְדַכֵּא In F. reperitur index masoreticus literarum minuscularum (אותיות קטנות) ibique Daleth hujus vocis adnumeratur.

3, 36 לְעַוֵּת Ajin minusculum. B. 1. E. 1. H. adscribunt לית ועי"ן זעירא. Vide *Dikduke hateamîm* §. 61.

3, 39 חָי kamezatum in codd. veteribusque edd. B. 1. H. habent notam: לית קמץ; F: ב' קמצין, scil. h. l. et Ez. 47, 9. Masora ms. exhibet ג' קמצין, adcensens חָיָי (v. 53). Sic et Masora ad Lev. 1, 1.

3, 43 סַכֹּתָה sine Vav et in He exiens, item v. 44. Sic H. veteresque edd. Vicissim in Ps. 140, 8 traditio postulat סַכּוֹתָה plene cum Vav scriptum, ibique adnotat H.: ג' ב' חסר וחד מלא. Masora ad Ex. 40, 3 impressa sic emendari debet: סַכֹּתָ וְסַכֹּתָ ד' וכתיבין סמ"ך, וסמן, וסכת על הארן, סכותה לראשי ביום נשק, סכתה באף, סכתה בענן; דתהלות מלא ו"ו ושארא חסרין, וכולהון כתיבין ה"א בסוף, בר מן אוריתא דחסר ה"א כתיב ומלרע.

3, 48 תֵּרַד Resch contra consuetudinem pathachatum ut Jer. 13, 17. Similia sunt יֵקַד Jes. 10, 16. תֵּשַׁם Ez. 12, 19. Cf. *Zachoth* 51[b].

3, 49 הֲפֻגוֹת Gimel raphatum, vide *Michlol* 193[b].

3, 53 וַיַּדּוּ Brixiensis: וַיַּדוּ.

3, 56 תַּעְלֵם Ajin cum Scheba quiescente et Lamed syllabam alteram inchoans, ut plane et articulate efferatur, dagessatum. Ita omnes hujus verbi formae hiphilicae, teste Elia Levita ad *Michlol* 70[b]. Vide etiam ad Koh. 12, 14. Est. 1, 17 et Abenezrae Comm. ad Deut. 28, 61.

3, 59 שָׁפְטָה Schin cum Kamez correpto, est enim imperativus sicut Ps. 82, 8.

3, 65 מְגִנַּת Nun dagessatum, testibus Abenezra in Comm. et Kimchio in *Michlol* 204[b].

4, 1 יִשְׁנֶא F. adnotat: ג' כתיב אלף בלישנא, scil. h. l., 2 Reg. 25, 29 et Koh. 8, 1. Cf. Kimchi in Libro Radicum sub שנה.

Ibid. תִּשְׁתַּפֵּכְנָה In Brix. Ven. 1515. 1521 Thessalon. sicut in H. תשתַּפֶּכנה cum Pe segolato scriptum est. Sic hanc vocem Abrahamus quoque de Balmes in grammaticae suae *Mikne abram* capite de Hithpael (p. 100[b]) adducit. Reliquae edd. omnes sicut J. Zere exhibent. Vide Norzium atque ad Ez. 13, 19.

4, 3 שָׁד kamezatum in edd. veteribus, adsentientibus E. 2. F. H.

4, 3 הֵינִיקוּ utrimque plene in edd. veteribus atque codd.; in H exstat nota: ה׳ מלאין בלישנא. Cf. Masora ad Gen. 21, 7.

Ibid. כִּי עֵנִים Chethib dividit, Kerî divisa unam in vocem כַּיְעֵנִים (cum Jod raphato) complectitur, vide *Michlol* 46[b].

4, 7 זַכּוּ Kimchi in *Michlol* 142[b] hanc vocem inter eas enumerat, quae accentum in ultima habent, praetermittit vero צַחוּ, quamquam et ipsum in edd. sicut in J. H. in ultima accentuatur. At Ven. 1515. 1521 sicut E. 1. 3. exhibent צָחוּ (cum Zade kamezato).

4, 9 חַלְלֵי־ cum Scheba simplice quiescente, sicut ubique excepto uno loco Jer. 8, 23, testibus Kimchio in Libro Radicum et Simsone Punctatore in חבור הקונים.

Ibid. שֶׁהֵם bis obvium cum duplice accentu (ב׳ בתרי טעמי): h. l. et שֶׁהֵם Cant. 6, 5.

Ibid. יָזֻבוּ defective sicut וַיָּזֻבוּ Jes. 48, 21. Contra plene scriptum est Ps. 78, 20. 105, 41. Quae Masora magna hic exhibet, confusa sunt.

4, 11 יְסֹדֹתֶיהָ Vide ad Ez. 30, 4.

4, 13 מֵחַטֹּאות plene cum Vav post Alef in Brixiensi sicut in F. Hic locus non est unus de sex illis, ubi hanc vocem sine Vav scribendam esse praecipit Masora ad Num. 5, 6.

Ibid. עֲוֹנֹת sine Vav plurali in edd. veteribus. Non est de sex plene scribendis, vide Masoram ad Neh. 9, 2.

4, 14 נָעוּ Nun minusculum, auctore Masora tum impressa tum ms. Cf. *Dikduke hateamim* §. 61. Accentus cadit in ultimam, teste *Michlol* 111[b].

4, 15 נָצוּ Milra.

Ibid. יוֹסִפוּ defective sine Jod. Masora parva adnotat: ד׳ כן כתיבי. Vide Masoram magnam ad 1 Reg. 20, 10.

4, 16 °זְקֵנִים Kerî est וּזְקֵנִים. Haec vox quemadmodum °אֵין 5, 3. °אֵינָם °אֲנַחְנוּ 5, 7. °לֹא 2, 2. 5, 5 ad illas duodecim refertur, quarum Chethîb Vav copulativo caret, testibus Masora finali 27 et *Ochla* 117. — Simonis in editione sua (Halis Sax. 1767) Vav verbi נָשָׂאוּ ad זְקֵנִים transfert et נָשָׂא וּזְקֵנִים Kerî esse putat, sed fallitur. Namque hic locus non pertinet ad tres illos ita auctore Masora expediendos, vide Masoram ad 2 Sam. 5, 2. *Ochla* 101.

4, 17 יוֹשִׁעַ defective sine Jod uti et Iob. 22, 29, teste Masora.

4, 18 צָדוּ Milra, ut ait *Michlol* 111[b].

4, 22 תַּ֤ם cum Mehuppach in E. 2. 3. F. H. et edd. veteribus.

Ibid. חַטֹּאתַ֫יִךְ Masora parva adnotat: ז' חסר, corrige ה' וחסר h. e. in quinque locis et sine Vav post Alef, scil. h. l. Jer. 30, 14. 15. Ez. 16, 51. 52.

5, 5 עַל־ makkephatum in codd. et edd. veteribus et צַוָּארֵ֣נוּ munachatum uti in H.

Ibid. הֽוּנַֽח־ Utraque syllaba methegata in H. J. secundum regulam *Metheg-Setzung* §. 44. Nun dagessatum est sicut Hiphil הֵנִּיחַ. Sic Kimchi in Libro Radicum. Cf. Norzi.

5, 10 עוֹרֵ֣נוּ In E. 1. 2. 3. J. legitur עוֹרֵינוּ cum Jod plurali. At vero vide notam Eliae Levitae in Kimchii Libro Radicum sub עור.

5, 11 בְּתֻלֹת dupliciter defective teste Masora: לית חסר דחסר. Idem testatur Midrasch: בתלת כתיב. Cf. ad Ps. 45, 15. Est. 2, 2.

5, 15 מְחוֹלֵנוּ Brix. Ven. 1515 מְחֹלֵנוּ habent Vav omisso.

5, 18 שֶׁהַשָּׁמֵם Sic F. addita nota יתיר ה"א, item E. 3. Oxoniensis No. 7. et 2326. addita nota ששמם קרי. Idque recte secundum Masoram finalem p. 22, quae hanc vocem adnumerat quinque illis quae intrinsecus Vav abundans continent. Edd. impressae in ipso textu exhibent שֶׁשָּׁמֵם absque He, quae scriptio, ut certo scimus, erat Orientalium. Vide ad Koh. 6, 10.

Ecclesiastes.

1, 3 מַה־יִּתְר֖וֹן לָאָדָ֑ם his cum accentibus (Paschta et Sakef) in J. ut par est.

1, 4 הֹלֵ֔ךְ pertinet ad septem defective scribenda in Hagiographis. Quattuor eorum continet Ecclesiastes, h. l., 9, 10. 10, 3. 12, 5. Vide ad 12, 5.

1, 5 זוֹרֵֽחַ Cheth cum signo העמדה in B. 1. H. P. ut confirmat Jekuthiel Punctator in דרכי הנקוד. Vide חלופי הנקוד.

1, 6 סֹבֵ֔ב tertium hujus versus defective scriptum est.

1, 7 שֶׁהַנְּחָלִ֔ים pariter ac שֶׁהַיָּמִ֔ים 7, 10. Vide Cant. 1, 7.

1, 8 וְלֹא־תִמָּלֵ֥א Accentus manet in ultima, non retrograditur, ne syllaba extrema parum accurata pronunciatione cum syllaba vocabuli sequentis commisceatur. Similiter יִמָּצֵ֣א איש Deut. 22, 22. וּבְרוּכָ֣ה את 1 Sam. 25, 33. נָשָׂ֥א הוּא Hos. 13, 1. אָחִ֣י הוּא Gen. 20, 5 et saepius, ubi vox in א desinens excipitur a voce quam gutturalis orditur.

1, 9 וּמַה־שֶּׁנַּעֲשָׂה הֽוּא his cum accentibus in B. 1. C. 1. L. 2. 3. et edd. veteribus, similiter atque הֽוּא praecedens quod item accentum conjunctivum habet. Relativum שֶּׁ post מַה juste dagessatur et Gaja adponitur secundum regulam *Metheg-Setzung* §. 24.

1, 12 קֹהֶ֫לֶת cum Rebia in edd. veteribus atque etiam Nisseliana ad fidem codicum.

1, 13 עִנְיָן Jod kamezatum in F. H. J. et edd. veteribus, uti et בְּעִנְיָן 5, 13. Solum וְעִנְיַן 4, 8 pathachandum est teste Masora ms.: לית פתח, nimirum quia ibi genitivum post se habet. Cf. Kimchi in Libro Radicum sub ענה.

1, 16 לְפָנַי עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם F. adnotat מטעין ביה ספרי h. e. facile falluntur librarii, perperam usitatius לפני בירושלם supponentes. Cf. Eliam Levitam in מסרת המסרת II. §. 8.

1, 17 הֹלֵלוֹת sine Vav primae. Accedit nota masoretica לית כתיב כן. Vide 10, 13.

Ibid. וְשִׂכְלוּת h. l. cum Sin, ceteris locis libri omnibus cum Samech.

2, 3 עַד אֲשֶׁר־ Athias cum Ven. 1515 interpungit: עַד | אֲשֶׁר.

2, 7 מִקְנֶה Nun segolatum in J. Sabar. atque Ven. 1525, id quod Kimchi in Libro Radicum sub קנה agnoscit.

Ibid. הַרְבֵּה Beth, ut oportet, cum Zere (*Michlol* 195). F. interpungit: בָּקָר וָצֹאן הַרְבֵּה הָיָה־.

2, 8 וְתַעֲנֻגוֹת Gimel raphatum. Masora adnotat: ב׳ חסרין בלישנא h. e. bis hoc nomen sine Vav post Nun scribitur, scil. h. l. et Mi. 2, 9.

2, 9 עָמְדָה־לִּי makkephatum in H. et edd. veteribus.

2, 13 כְּיִתְרוֹן Sic sine contractione in Ven. 1515. 1521 sicut in E. 3. L. 1. 3. Item וְיִתְרוֹן 5, 8. 7, 12. 10, 10. Recte quidem ad regulam Ben-Ascheri. Scriptio contracta כִּיתְרוֹן, quae editiones vulgares occupavit, consuetudinem Masoretae Ben-Naphtali sequitur, quam textus receptus adspernatur. Vide ad Gen. 27, 28. Ps. 45, 10. *Dikduke hateamim* §. 13.

2, 15 כְּמִקְרֶה Edd. exhibent כמקרֵה Resch cum Zere, adstipulante *Michlol* 194[b]. Sed Masora alteram syllabam segolandam esse testatur, quoniam nonnisi מִקְרֵה Deut. 23, 11 tanquam cum Zere scriptum considerat (vide Masoram fin. p. 54). Etiam ad מִקְרֶה 1 Sam. 6, 9 in Masora parva disertis verbis adnotatur: ב׳ וכל קהלת דכוותה.

2, 18 שֶׁאַנִּיחֶנּוּ recte sic interpunctum in J. L. 2.

2, 20 לְיַאֵשׁ Jod pathachatum, postulante Masora: לית ופתח,

2, 20 שֶׁעָמַלְתִּי תַּחַת Ven. 1515. 1521 exhibent שֶׁעָמַלְתִּי וְשֶׁחָכַמְתִּי תַּחַת, false hunc versum cum superiore commiscentes, ad quem Masora לית adnotat.

2, 21 כִּי יֵשׁ־אָדָם Sic interpungatur necesse est. Vide חלופי נקוד.

Ibid. בְּחָכְמָה Beth hoc uno loco cum Scheba, ubique alias in libro בַּחָכְמָה pathachatum. Ita praecipit Masora.

2, 22 שְׁהוּא Schin extra ordinem cum Scheba uti et שְׁהֵם 3, 18. Disseritur hac de re in *Harikma* 167. *Michlol* 47ᵇ. 215ᵇ. 216.

2, 23 מַכְאֹבִים sine Vav. Masora parva adnotat: ב׳, חד מלא. At Ps. 32, 10 plene cum nota ב׳ חד חסר; unde id quod in Masora fin. p. 38 legitur corrigi oportet. Vide etiam Thren. 1, 12.

2, 24 הִיא In Ven. 1515. 1521 perperam הוּא.

2, 26 וּלְחוֹטֶא segolatum uti auctore Masora ubique hoc in libro, excepto solo וְחוֹטֵא 7, 26. quod Zere habet convenienter verbis ל״א. Cf. Mas. fin. p. 62 (שטה מן כ״א) *Michlol* 124ᵇ. 140ᵇ.

3, 2 עֵת Isti versus inde a v. 2 usque ad 8 in codd. et edd. στιχηρῶς scripti sunt similiter ac Deut. 32. Jos. 12, 9. Est. 7, 7, ita ut omnia עֵת itemque וְעֵת, uno sub altero posito, duas columnas efficiant ad eum scriptionis modum, qui אריח על גבי אריח nominatur (*Megilla* 16ᵇ. *Sofrim* 13, 3).

Ibid. לָטַעַת Abulvalîd in *Harikma* 105. 145 adnotat esse qui לִטַּעַת scribant. Cf. *Michlol* 81ᵇ.

3, 5 מֵחַבֵּק Brix. Ven. 1515. 1521 sicut J. scribunt מְחַבֵּק cum Mem participii. Etiam Targum et *Michlal jofi* huic scripturae favent. Contra LXX ἀπὸ περιλήψεως et Peschito ܡܢ ܚܘܒܩܐ.

3, 9 הָעֹשֶׂה sine Vav in codd. omnibusque veteribus edd. ad normam textus Palaestinensis. Orientales, ut Masora parva h. l. adnotat, הָעוֹשֶׂה scribunt. Mas. magna impressa scriptionem Occidentalem et Orientalem confundit et sic emendari debet: (2 Chr. 24, 12) עֹשֵׂה ב׳ מלאין, וסמן, אל עושה מלאכה (Prov. 21, 24) עושה בעברת זדון. Norzium id non perspexisse mirum est.

3, 11 הָעֹלָם sine Vav uti 1 Chr. 16, 36. Ita scriptum adducitur in *Midrasch Tanchuma* ad Lev. 19, 23.

3, 14 לִגְרֹעַ sine Vav in B. 1. E. 1. 2. 3. F. H. L. 2. 3. J. P. cum nota לית וחסר (quam Masora quoque parva ms. exhibet). Recte Brix. Ven. 1515.

Ibid. שֶׁיִּרְאוּ sine Jod radicis in B. 1. C. 1. H. P. Sabar. cum nota לית וחסר. Jure sic in Bibliis Rabbinicis editum est.

3, 18 שֶׁהֵם בְּהֵמָה הֵמָּה Sic B. 1. L. 2. C. 1. F. adsentiente *Michlol* 216.

3, 19 וּמִקְרֶה, מִקְרֶה Resch segolatum teste *Michlol* 194[b]. Vide 2, 15.

Ibid. בֶּן־מָוֶת makkephatum in edd. veteribus.

3, 22 בַּמֶּה E. 2. adnotat ס"א בָּמָה; F. in textu habet בָּמָה atque addit notam: כן מצאתי בספר זקן, ס"א בַּמֶּה. Kimchi in *Michlol* 217 Segol scribendum esse decernit.

4, 1 הָעֲשֻׁקִים prius defective, posterius plene הָעֲשׁוּקִים scribi oportet. Recte E. 3. Vide חלופי מערבאי.

4, 2 עֲדֶנָה Nun raphatum, Daleth segolatum in codd. veteribusque edd. Item עֲדֶן v. 3. Cf. Kimchi in Libro Radicum sub עד.

4, 8 וְעִנְיָן h. l. pathachandum. Vide 1, 3.

4, 10 וְאִילוֹ cum Munach ante Rebia eodem in vocabulo, ut a Masora ad h. l. praecipitur.

Ibid. שֶׁיִּפֹּל sine Vav in codd. veteribusque edd. Vide 11, 3.

4, 14 נוֹלַד Lamed pathachatum in codd. et edd. Tantummodo 1 Reg. 3, 12 et 1 Chr. 22, 9. Lamed kamezatum est auctore Masora. In *Michlol* 61. נולָד רש mendum librarii est qui נולָד לך scribere debebat.

Ibid. הָסוּרִים a Masora eis vocabulis quibus Alef deest (= הָאֲסוּרִים sicut הַשְּׁפוֹת = הָאַשְׁפּוֹת Neh. 3, 13) adnumeratur. Itaque falso Ven. 1521 הַסּוּרִים.

4, 16 כִּי cum Tebir in edd. veteribus uti et in versu subsequente.

5, 7 וְגֵזֶל Gimel cum Zere ut Ez. 18, 18, teste Kimchio in Libro Radicum.

5, 8 הִיא Kerî est הוּא, teste Masora ad Ps. 73, 16.

Ibid. נֶעְבָד Ajin cum Scheba quiescente. Ita recte J. quemadmodum נֶאְדָּר Ex. 15, 11. נֶעְכָּר Ps. 39, 3. Vide *Michlol* 63. Ceterum interpunximus מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נֶעְבָד cum C. 1. Sabar.

5, 10 אוֹכְלֶיהָ Vide *Dikduke hateamim* §. 51.

5, 15 כָּל־עֻמַּת E. 2. adjicit notam ס"א כְּלְעֻמַּת. Revera in H. a manu secunda sic correctum est. Sed scriptio recepta, quae has voces separat et Makkef interponit, confirmatur in Responsionibus discipuli Dunasch p. 30 itemque a Parchone p. 8 col. 4 et Kimchio in Libro Radicum sub עמת.

5, 16 יֹאכֵל Midrasch ad h. l. legit יֵלֵךְ.

Ibid. וְכָעַס H. adnotat ב' מלרע h. e. cum accentu ultimae h. l. et Ps. 112, 10, tantum quod ea vox in Psalterio utraque in syllaba

Kamez habet. Ita praecipit Masora finalis 52[b] atque Kimchi in Libro Radicum sub כעס.

5, 17 אָנִי Alef kamezatum, uti teste Masora in libro Ecclesiastae sexies: h. l. et 2, 13. 14. 24. 8, 12. 9, 16.

6, 2 וְאֵינֶנּוּ Recte Mercha (non Kadma) servus prior distinctivi Legarmeh est in B. 1. convenienter regulae Ben Ascheri. Etiam commentarius ad carmen accentuologicum (שיר על הטעמים) Jacobi Northusensis hunc locum adducit tanquam exemplum duorum distinctivo Legarmeh servientium Mercha, adnotans ita exstare in codd. quoque Lotharingicis (*כתובים של לותיר), alios autem Asla et Munach ponere. Cf. חלופי נקוד et ad Ez. 8, 6. Masora hunc versum Koh. 6, 2 et 2 Chr. 12, 13 inde a Telischa usque ad Rebia eandem accentuum seriem exhibere (ב' פסוקין דמיין בטעם) adnotat.

Ibid. זֶה הֶבֶל utrumque cum Tebir in H. J. idque recte. Vide *Chajûg* 129.

6, 6 וְאִלּוּ Lamed dagessatum uti et Est. 7, 4. Masora: ב'.

6, 10 שֶׁהַתַּקִּיף Chethib cum ה supervacaneo quemadmodum כְּשֶׁהַסָּכָל 10, 3. Vide חלופי מערבאי.

6, 11 יֹתֵר sine Vav in E. 1. 2. 3. F. H. P. veteribusque edd. Non pertinet ad septem plene scribenda. Vide 7, 11.

7, 1 טוֹב Teth majusculum, teste Masora parva tum ms. tum impressa: לית ט"ת רבתי. Etiam catalogus ad 1 Chr. 1 editus (neque vero is quem *Dikduke hateamim* §. 61 continent) hoc vocabulum adducit. J. h. l. adnotat: חצי ספר, B. 1.: פלגות ספרא!

7, 6 וְגַם־ cum Vav copulativo in Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. 1615. Hutter. Nissel. Michael. Norz. sicut in B. 1. L. 1. 2. 3. E. 1. 2. 3. F. H. J. P., idque recte teste Masora, quae hanc vocem recenset inter tredecim וְגַם, quae cum duabus vocibus subsequentibus versum concludunt (Mas. ad Ex. 21, 29. Ez. 16, 28). Insuper hic locus refertur ad septendecim eos, in quibus וְגַם post Athnach alterum hemistichium incipit (Mas. fin. 19 col. 2).

7, 11 וְיֹתֵר sine Vav in codd. omnibusque veteribus edd. In Masora ad Ex. 16, 19 edita hic versus per errorem septem plene scribendis יוֹתֵר adcensetur; substituendum est ואל תתחכם יותר (v. 16), uti recte in Masora ms. atque in Masora edita ad v. 16 reperitur.

7, 18 אֲשֶׁר־תֶּאֱחֹז makkephatum in codd. veteribusque edd.

7, 20 יַעֲשֶׂה־טּוֹב cum Teth dagessato ad regulam דחיק.

* Cf. Zunz, *Ritus des synag. Gottesdienstes* S. 65.

7, 21 מְקַלְלֶךָ Masora adnotat לית ורפי h. e. hoc uno loco cum Caf adspirato. Nam Deut. 23, 5 לְקַלְלֶךָּ cum Caf dagessato scriptum est. Vox mnemonica, qua id ipsum memoriae infigitur, est כָּמוֹךָ כמוהם (Jud. 8, 18) vel כָּכָה (Num. 15, 11). Vide Eliam Levitam ad *Michlol* 65[b].

7, 22 גַּם־אַתְּ Milel ut praecipit Masora.

7, 23 כָּל־זֹה est unum de octo זה cum He (non זו) scriptis, teste Masora ad 2 Reg. 6, 19. Brix. Ven. 1515 זֶה per errorem habent.

7, 24 מַה־ Sabar. adnotat: בהללי מֶה.

Ibid. וְעָמֹק defective. Solum n. pr. Neh. 12, 7. 20. plene scriptum est, ut Masora ait.

7, 25 וְלִבִּי J. L. 2. exhibent בְּלִבִּי.

Ibid. כֶּסֶל Caf segolatum, at Ps. 49, 14. כֵּסֶל cum Zere prioris, postulante Masora.

7, 26 וּמוֹצֶא tanquam prtc. ל"ה segolatum, Masora parva adnotat: לֵית, cf. Mas. magna ad Ez. 6, 9. 45, 12. *Michlol* 124[b]. 140[b].

Ibid. וְחוֹטֵא cum Zere alterius ad regulam verborum ל"א. Masora adnotat: לֵית בספרא, וכל קריה דכוותה, בר מן חד בסגול וְהַחוֹטֶא, h. e. cum Zere hoc uno loco Ecclesiastae et ubique in Scriptura Sacra excepto uno loco Jes. 65, 20.

7, 28 בִּקַּשָׁה Kof raphatum uti et Est. 2, 15 et בִּקְשׁוּ v. 29. Vide ad Zeph. 1, 6.

7, 29 חִשְּׁבֹנוֹת Schin dagessatum aeque ac 2 Chr. 26, 15. Testis est Kimchi in *Michlol* 4 et in Libro Radicum sub חשב.

8, 1 פֵּשֶׁר cum Zere prioris, teste Kimchio in Libro Radicum.

Ibid. יְשֻׁנֶּא Vide Thren. 4, 1.

8, 3 תִּבָּהֵל cum Zere niphalico sicut וַתִּבָּהֵל Iob. 4, 5. Vide Mas. fin. 59. col. 3. *Ochla* p. 7 et Kimchii Librum Radicum.

Ibid. אַל־תַּעֲמֹד Sic (non וְאַל־) legendum esse Masora confirmat, viginti quinque versus enumerans, in quorum initio et medio אַל reperitur; Koh. 8, 3 est unus eorum locorum. Vide Masoram ad 2 Sam. 1, 20. *Ochla* 320 et Argumenta ad Prov. 7, 25. Itaque non וְאַל־תעמד legendum, quod quidem Gen. 19, 17 et Ob. 14 vera lectio est. Cf. Mas. fin. p. 7. col. 3.

8, 4 בַּאֲשֶׁר cum Mercha, non makkephatum, ad fidem codicum veterumque edd.

8, 9 אֶת־לִבִּי J. L. 2. h. l. אֶל־לִבִּי habent et 9, 1. אֶת־לִבִּי, quod contrarium est Masorae ad 9, 1 adductae. Etiam Chaldaeus h. l. אֶת et 9, 1. אֶל reddit.

8, 9 לְכָל־מַעֲשֶׂה cum Sakef simplice, sicut בְּכָל־מַעֲשֶׂךָ Deut. 15, 10 in codd. omnibusque edd.

8, 10 וּמִמְּקוֹם In Cod. de Rossi 413 notatum est: בהללי וּמִמְּקוֹם. At Masora Mem cum Scheba poscit, vide Mas. fin. p. 44. col. 4. *Ochla* p. 92.

Ibid. וְיִשְׁתַּכְּחוּ Vide ad 2, 13.

8, 11 פִּתְגָם H. adnotat בָּ' וכל ארמית דכוותה, h. e. bis obvium et ita quidem ut Gimel kamezetur (h. l. et Est. 1, 20) pariter atque in partibus aramaicis. Ceterum Gimel adspirandum est cum F. H. P. Vide Dan. 3, 16. *Dikduke hateamim* §. 38.

8, 12 עֹשֶׂה Ven. 1518. 1521 sicut H. Mercha in penultima ponunt (עֹשֶׂה), quod non aeque bonum.

Ibid. רָע kamezatum in codd. omnibusque veteribus edd. juxta praeceptum Masorae, quae hanc vocem undecim istis adnumerat, quarum Resch post עשה kamezatum est, cf. Mas. fin. p. 56.

8, 13 מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים Sic se habet hoc par vocum, teste Masora, h. l. et 2 Chr. 34, 27. Ergo perperam Ven. 1515. הָאֱלֹהִים.

Ibid. אֲלֵהֶם utrumque versus sine Jod.

8, 15 וְלִשְׂמוֹחַ h. l. plene, contra 5, 18 defective.

8, 16 כִּי גַם־בַּיּוֹם Sic cum J. et Brixiensi interpunximus.

8, 17 לִמְצוֹא prius plene, ut Masora docet, sicut מִמְּצוֹא Jes. 58, 13.

9, 1 נָתַתִּי אֶל־לִבִּי Quater verbum נתן sequitur praepositio אֶל apud לב: h. l. 7, 2. Neh. 2, 12. 7, 5. Ita Masora. Vide supra 8, 9.

9, 2 וְלַזֹּבֵחַ cum Kadma ante Sakef. Sic recte B. 1. E. 1. 2. L. 2. quemadmodum וְלַכֹּהֵן Lev. 7, 8.

Ibid. כַּחֹטֶא sine Vav sicut 8, 12. Teth segolatum. Vide 2, 7. 7, 26.

9, 3 מָלֵא רָע cum Kadma ante Geresch, non makkephatum, in edd. veteribus.

9, 4 יְבֻחַּר Sic scribit J. Punctum literae Cheth injectum est Dagesch vocis יְחֻבַּר, quae, ut Keri vult, legendo illi יבחר substituenda est. Revera Chethib semper ad modum vocis legendae vocalibus et signis diacriticis instruitur, quam ob causam Deut. 28, 27 ובעּפלים Dagesch in litera Ajin habet; namque Kerî est ובטּחרים.

Ibid. אֶל cum Mercha (non Makkef), ut praeter hunc locum quattuor aliis ante כָּל: Deut. 27, 9. 2 Sam. 20, 23. Jer. 25, 30. 29, 25. Ita Masora ms.

9, 6 גַּם־ makkephatum.

9, 7 וּשְׁתֵה Sibilans cum Chatef pathach (sicut וַיִּזְהַב Gen. 3,12) in codd. editionibusque veteribus.

Ibid. בְלֶב־ Lamed segolatum, teste *Michlol* 206[b].

9, 10 תִּמְצָא una de tredecim exceptionibus, ubi ante distinctivum Tebir servus Darga manet, quamquam non interjectis inter hos duos accentus duabus vocalibus, vide *Dikduke hateamim* §. 19. Masoram ad Ez. 21, 35.

9, 12 בִּמְצוֹדָה Vav cum Cholem, teste Kimchio in *Michlol* 193[b] et Libro Radicum.

Ibid. כָּהֵם He cum Zere. Non plus quam semel 2 Reg. 17, 15. כָּהֶם segolatur. Ita teste Masora atque *Michlol* 216.

9, 14 וּבָא אֵלֶיהָ cum Kadma ante Geresch, non interposito Makkef in E. 1. 2. 3. F. H. veteribusque edd. J. L. 2. interpungunt וּבָא אֵלֶיהָ.

Ibid. גְּדֹלִים sine Vav in J. P.; namque non pertinet ad sex plene scribenda, praecipiente Masora ad Jud. 5, 16.

9, 15 מִסְכֵּן חָכָם Masora parva adscribit לית. Falso igitur J. וְחָכָם.

10, 1 רוֹקֵחַ plene uti Ex. 30, 35.

Ibid. מִכָּבוֹד, In Soncin. Brix. Ven. 1518. 1521. Hutter. Nissel. non sine aliquot codicum adsensu editum est וּמִכָּבוֹד cum Vav copulativo. Etiam Concordantiae ita locum exscribunt et Michaelis hanc lectionem suam fecit, sed injuria. Masora postulat מִכָּבוֹד, ut inde adparet, quod hanc vocem neque in catalogum א״ב מן ג׳ חד א וחד וא (Mas. fin. p. 26. *Ochla* 15) neque in catalogum חד חד ומ ברישהון (Mas. fin. p. 44. *Ochla* 18) recepit. In F. accedit marginalis: מִכבוד כן קבלתי אני שמשון.

10, 4 תַּנִּחַ ad פתחין באס״ק refertur.

10, 6 הַסֶּכֶל cum Samech et duplice Segol. Masora: ה׳ סגול ולית כתיב סמך h. e. quinquies segolatur et hoc unum a Samech orditur. Illi quinque loci sunt Koh. 10, 6. 1 Sam. 25, 3. 1 Chr. 26, 14. Esr. 8, 18. Neh. 8, 8. Formula memorialis aramaica est אתתא אתיעצת ויהיבת לגברא ספרא. Cf. *Michlol* 167.

Ibid. בַּשֵּׁפֶל Schin cum Zere, teste Kimchio in Libro Radicum sub שפל et *Et sofer* 19.

10, 8 גּוּמָּץ plene cum Vav ante dagessatam, docente Masora: לית ומלא ודגש.

Ibid. יִפּוֹל plene uti ubique hoc in libro, ut ait Masora ad 1 Chr. 12, 19.

10, 9 בּוֹקֵעַ plene sicut Jes. 63, 12.

10, 10 הַכְשֵׁיר cum Jod post Zere, teste Masora. Similia sunt הַעֲנֵיק Deut. 15, 14. הַשְׁמֵיד Am. 9, 8. Vide Mas. fin. p. 20. col. 8.

10, 13 הוֹלֵלוּת cum Schurek extremae, ut Masora indicat: ל׳ ומלא. Cf. Kimchii Librum Radicum sub הלל.

10, 18 הַמְּקָרֶה Mem hoc uno loco dagessatum (לית דגש), semel Ps. 104, 3. הַמְקָרֶה raphatum (לית רפי). Hic substantivi valorem habet, ibi participii sicut הַמְכַסֶּה (147, 8). Vide infra ad 11, 5.

10, 20 הַכְּנָפַיִם Keri legi jubet כְּנָפַיִם absque He. Agitur ea de re in Mas. fin. p. 22. *Ochla* 166.

Ibid. יַגֵּיד Gimel cum Zere et sequente Jod pariter atque וַתַּגֵּיד Ex. 19, 3.

11, 3 הֶעָבִים cum Mercha in codd. veteribusque edd.

Ibid. שֶׁיִּפּוֹל H. adnotat לית מלא, P.: ב׳ חד מלא וחד חסר. Vide 4, 10.

Ibid. יְהוּא De hac forma consule *Maase ephod* p. 102.

11, 5 הַמְּלֵאָה Mem dagessatum, ut docet Masora parva ms.: לית דגש. Vicissim Deut. 22, 9. Am. 2, 13. Mem raphatum est. Dunasch (in Censura Saadiae p. 35) accentum pausalem dagessationis causam esse perhibet. Rectius dixeris, hanc vocem propterea dagessari, quia quemadmodum הַמְּקָרֶה 10, 18 substantivi vice fungitur (cf. Abenezram in comm.), in reliquis duobus locis, ubi participium est, Dagesch excidit.

11, 6 יִכְשָׁר Schin kamezatum in H. P. Sabar., quod *Michlol* 19[b] adprobat.

11, 7 לַעֵינַיִם Lamed pathachatum sicut 1 Sam. 16, 7. Contra kamezatum est Gen. 3, 6. Prov. 10, 26, auctore Masora, testante *Michlol* 53[b].

11, 9 בְּחוּרוֹתֶיךָ C. 1. adnotat לית מלא. Vide 12, 1.

Ibid. לִבְּךָ Sic recte Ven. 1525. Plantin. Genuensis Nissel. sicut P. Sabar. Accentus Sakef hoc loco, ubi aliud Sakef praecedit et quae sequuntur cum hoc לִבְּךָ arcte cohaerent, non habet vim pausalem mutandi Scheba in Segol. Similiter Ex. 9, 14.

Ibid. וְדָע Daleth kamezatum, ut poscit Masora ad Lev. 1, cf. *Michlol* 17[b].

12, 1 בּוֹרְאֶיךָ Sic cum Vav et sine Jod post Alef omnes veteres edd., etiam Hutter. Lombros. Nissel. Jablonski, quam scriptionem confirmant E. 1. 2. 3. B. 1. H. J. L. 1. 3. Dessav. Reuchlin. et omnes fere codd. melioris notae. Masora parva ms. et ipsa

adnotat: בוראך לית וכ"כ ומלא. Etiam Concordantiae ita בוראך scribunt. Attamen Biblia rabbinica 1525 exhibent בּוֹרְאֶיךָ (cum Jod plurali) cum nonnullis codd. nec vero multis. Stephanus, Plantinus et Athias hanc scriptionem repetierunt et editores posteriores instituerunt illorum vestigiis. Conjectura auguror, eam scriptionem ex Kabbala fluxisse (cf. quae Bechai 1291 in comm. suo ad primum versus Genesis et Ex. 3, 18 disserit), verum utcunque se ea res habet Masora hanc ipsam scriptionem non tuetur, ut e *Michlol* 34 et *Et sofer* 8 conspicitur.

12, 1 בְּחוּרֹתֶיךָ plene in prima, defective in secunda cum E. 1. 2. 3. H. J. B. 1. L. 3. P. omnibusque veteribus edd. H. adnotat: ב' בספרא, דין חסר, P: ב' חד חסר וחד מלא. At 11, 9 ea vox omnino plene scripta est.

12, 3 בַּיּוֹם Masora parva: ג' דגשין דמטעין בהון. Vide Cant. 8, 8.

Ibid. הָרֹאוֹת sine Vav penultimae sicut Deut. 4, 3.

12, 4 וְיָקוּם Vav cum Cholem in C. 1. F. H. B. 1. L. 3., et recte quidem, quoniam Masora hanc vocem in catalogum earum recepit, quae semel cum vocali superiore (ויקום), semel cum vocali inferiore (וְיָקֻם) pronuntiantur (א"ב מן חד חד חד מלעיל וחד מלרע Mas. fin. p. 2. *Ochla* 5). Idem testantur Abenezra in comm. ad Ps. 80, 19 atque in libris grammaticis *Zachoth* 23 et *Safa berura* 21.

Ibid. וְיִשַּׁחוּ Aliter E. 1. 3. J. quibuscum Ven. 1518. Nissel. וַיִּשָּׁחוּ cum Kamez scribunt.

12, 5 וְיָנֵאץ cum Aleph in Zere quiescente, teste Kimchio in *Michlol* 121 et Libro Radicum.

Ibid. הֹלֵךְ unum de septem defective scribendis in Hagiographis, scil. h. l. et 1, 4. 9, 10. 10, 3. 2 Chr. 17, 12. Ps. 101, 6. Iob. 31, 26. Quae Masora impressa supra ad 9, 10 exhibet perturbata sunt.

Ibid. עוֹלָמוֹ plene in codd. omnibusque edd. veteribus sine adnotata scriptionis varietate. Attamen Biblia rabbinica 1525 in textu habent עֹלָמוֹ adjecta nota ב' חסר. Quod quidem mero errore niti vix credibile est; etenim vocem עוֹלָמוֹ in Scriptura Sacra nusquam nisi hoc uno loco reperiri quis est qui nesciat? Quam ob causam in suspicionem nobis venit, notam illam ad textum orientalem libri Ecclesiastae spectare. Namque Orientales 3, 11 הָעוֹלָם scribunt, manent igitur secundum eorum scriptionem duae hujus substantivi forma defective scriptae, h. l. et 1, 10.

12, 6 יֵרָחֵק Kerî יֵרָתֵק legi jubet (Thav pro Cheth).

12, 6 וְתָרוּץ plene cum Vav in E. 1. 3. J. F. B. 1. H. ubi accedit nota לית ומלא. Ita Jablonski veteresque edd.

Ibid. וְתִשָּׁבֵר E. 1. 3. F. Mercha in ultima ponunt וְתִשָּׁבֵר. Verum *Michlol* 62 nostrae lectioni patrocinatur.

12, 9 לַמֵּד־דַּעַת Lamed cum Gaja. Recte F. quemadmodum יִזַּל־מַיִם Num. 24, 7. Vide *Metheg-Setzung* §. 28.

12, 11 כַּדָּרְבֹנוֹת Daleth cum Kamez pleno (non correpto), uti accentus Munach significat. Cf. *Michlol* 153^{b}. 183^{b}.

Ibid. וּכְמַשְׂמְרוֹת cum Sin, in quo Talmud (jer. *Sanhedrin* p. 28 col. 2) et Midrasch (*Tanchuma* ad Num. 11, 16) offendunt, וכמשׁמרות legere conantes.

Ibid. אֲסֻפּוֹת Pe dagessatum uti in הָאֲסֻפִּים 2 Chr. 26,15. בַּאֲסֻפֵּי Neh. 12, 25. Auctor est Menachem ben-Saruk in Lexico sub אסף.

12, 12 יְגִעַת Masora: לית וחסר.

12, 13 סוֹף Samech majusculum (*Dikduke hateamim* §. 61), libri exitum argumentique gravitatem insigniens.

Ibid. שְׁמוֹר plene. Masora: לית מלא.

12, 14 בְּמִשְׁפָּט Beth dagessatum in Hutter. ut in F. Recte secundum regulam בְּמ. Vide Ps. 23, 3. et Proverbia p. IX. §. 4.

Ibid. נֶעְלָם Ajin cum Scheba quiescente sicut 1 Reg. 10, 3. 2 Chr. 9, 2. et in omnibus omnino hujus verbi similibus formis, exceptis duabus Nah. 3, 11. Ps. 26, 4. Vide Thren. 3, 56. Est. 1, 17., cf. *Harikma* 98.

Ibid. סוֹף דָּבָר de repetitione hujus versus vide Delitzschii Comm. p. 424. Hier. in fine Jesaiae habet notam: בהללי לא כתוב פעם אחרת והיה מדי חדש ולא בסוף קינות וכן בכל הספרים של סימן יתק״ק.

Esther.

1, 1 הַמֹּלֵךְ Masora adnotat ב׳ וחסר h. e. bis obvium et defective scriptum, scil. h. l. et Jer. 22, 11. Athias et editores eum sequentes exhibent הַמֹּלֵךְ (cum duplici Paschta et Milel), sed textus sic interpunctus sonat ac si Ahasverus cognomine Molochi appelletur. Vide Mosis Punctatoris דרכי הנקוד p. 19.

Ibid. מֵהֹדּוּ Milel et Daleth dagessatum.

1, 2 מַלְכוּתוֹ Midrasch ad h. l. legit מַלְכֻתוֹ sine Vav, contra Masoram, quae hanc vocem nonnisi Num. 24, 7. 1 Reg. 2, 12 et Jer. 52, 31 defective scriptam esse tradit.

1, 4 וְאֶת־יְקָר Abenezra in comm. ad 6, 3 et *Zachoth* 37[b] scribit יְקַר (cum Kuf pathachato), sed in comm. ad Koh. 10, 1. Kamez pro Pathach ponit, cujus inconstantiae causa haec est, quod in comm. ad l. Esther et in gramm. Zachoth Chajugum (sub יקר) sequitur, in comm. autem ad Ecclesiastam Abulvalidi (הרקמה p. 132) auctoritatem praefert. Masora postulat Kamez; namque haec vox est una de tredecim, quae Kamez in statu constructo retinent. Mas. parva in B. 1. ait: י״ג מלין סמוכין וקמצין. Cf. *Dikduke hateamim* §. 38. דרכי הנקוד p. 10. *Michlol* 162[b].

Ibid. גְּדוּלָּתוֹ cum Vav, quamquam sequente dagessata, sicut וּגְדוּלָּה 6, 3.

1, 5 וּבִמְלֹואת Haec vox pertinet ad genus מוקדם ומאוחר (Mas. fin. 27.) h. e. earum in quibus quaedam literae inversae sunt. Keri justo literarum ordine substituit ובמלאות.

Ibid. גִּנַּת בִּיתַן Tifcha Mercha, ut interpungi oportet.

1, 6 רְצַ֫פַת ad fidem codicum cum edd. veteribus. E. 1. adnotat: לית וחטף פתח בכל מדויקים. Cf. ad Ez. 40, 17.

Ibid. וְדַר Masora: לית פתח.

1, 7 רָב unum de triginta septem kamezatis, teste Masora ad 2 Chr. 28, 8. Vide ad Dan. 11, 3.

1, 14 שֵׁתַר cum Thav pathachato in E. 1. 3. H. sicut זֵתַר (v. 10), teste Mose Punctatore in דרכי הנקוד p. 11.

1, 16 מְוּמְכָן Keri: מְמוּכָן (Mas. fin. 27).

1, 17 בַּעְלֵיהֶן et לְבַעְלֵיהֶן v. 20; utrumque cum ע syllabam claudente ac proinde Lamed dagessato, auctore Jekuthiel in *En hakore.* Cf. Thren. 3, 56. Koh. 12, 14.

1, 18 פָּֽרַס־וּמָדַי makkephata et cum Metheg prioris syllabae Persiae. Item v. 19 (similiter שָֽׁאַל־הָאִישׁ Gen. 43, 7). At vero in v. 3 et 14. פָּרַס Munach in ultima habet. Formula memorialis, qua Masora hanc discrepantiam memoriae infigit, haec est: עליונים למטה ותחתונים למעלה. Insuper inde sequitur, posteriorem syllabam nominis פָּרַס juste pathachari. Nonnulli codices פָּרָס exhibent, quod propterea falsum est, quia si hoc nomen cum duplice Kamez pronuntiaretur, ibi ubi per Makkef sequenti adjungitur, Metheg literae Resch impertiendum esset: פָּרָֽס־ (quemadmodum עָשָֽׂר־יוֹם Num. 9, 3).

1, 19 תָבוֹא plene. Non refertur ad septendecim defective scribenda, de quibus vide Masoram ad Lev. 13, 4. Etiam Masora parva ms. h. l. notat: תבוא כן כתיב.

1, 20 פִּתְגָם H: בְּ׳ וכל ארמית דכוותה. Vide ad Koh. 8, 11.

2, 2 בְּתוּלוֹת dupliciter plene. In H. et Mas. parva ms. adnotatum est: בתולות כל ספרא מלא. In F. uberius de hujus pluralis varia scriptione disseritur hisce verbis: כל בְּתולֹת הַבְּתולֹת חסר ו״ו בתרא, בר מן ד׳ מלאין, וסמן רוממתי בתולות (Jes. 23, 4) בתולות אחריה רעותיה (Ps. 45, 15) בחורים וגם בתולות (148, 12) וכל אסתר מלא. ינובב בתֻלות (Sach. 9, 17) בתרי למדנחאי, ולמערבאי בחד. נשים בציון (Thren. 5, 11) בתֻלֹת חסר דחסר. Prope eadem ad Ps. 45, 16 alio ex fonte protulimus. Hic autem simul comperimus, de Sach. 9, 17 Orientales et Occidentales discrepare, illis בְּתוּלוֹת, his בְּתֻלוֹת scribentibus.

Ibid. טוֹבוֹת omnino plene sicut Jer. 12, 6, teste Masora.

2, 3 אֶת־כָּל־נַעֲרָה munachatum, non makkephatum in codd. veteribusque edd.

Ibid. הֵגֵא cum duplici Zere et accentu ultimae in E. 1. 3. F. H. J. atque edd. veteribus.

Ibid. תַּמְרוּקֵיהֶן omnino plene in codd. omnibusque edd. veteribus. H. adnotat: לית ומלא, Mas. parva ms.: לית ומלא וכל לישנא דכוותה.

2, 5 מָרְדֳּכַי Sic B. 1. E. 1. 2. 3. F. H. Brix. Ven. 1518. Hutterus. Vide Esr. 2, 2.

Ibid. בֶּן cum Munach quamquam segolatum sicut 1 Chr. 9, 11, praecipiente Masora (*Dikduke hateamim* §. 41). Vide ad Jes. 8, 2.

2, 8 וּבְהִקָּבֵץ Beth cum Chatef Pathach et Vav copulae methegatum. Sic edidimus cum H., cf. Norzi.

2, 9 לָתֶת Milel ad regulam נסג אחור, itaque Thav segolatum. Ita לתת semper pronuntiatur sequentibus לִי, לָךְ, לוֹ, לָהּ, לָנוּ (*Michlol* 85).

Ibid. הָרְאֻיוֹת sine Vav penultimae. Litera Jod non dagessanda est; similia sunt כִּשְׁבֻיוֹת Gen. 31, 26. עֲשֻׂיוֹת 1 Sam. 25, 18. נְטוּיוֹת Jes. 3, 16, quae omnia participia sunt verborum ל״ה.

2, 12 כִּי כֵּן uti Gen. 50, 3.

2, 13 יִנָּתֵן cum Metheg ultimae ne Zere justo celerius pronuntietur (העמדה), quemadmodum וְיִנָּתֵן 5, 3. 6. 9, 12. לְהִנָּתֵן 3, 14. 8, 13. וְתִנָּתֵן 7, 2., consule ea de re Jekuthielem Punctatorem in *En hakore*. Cf. 3, 14.

2, 14 הִיא שָׁבָה Aliter Soncin.: ובבֹּקֶר הִיא שָׁבָה.

Ibid. שֵׁנִי Masora adnotat ב׳ סבירין שנית h. e. duobus locis credideris שֵׁנִית legi oportere, scil. h. l. et Neh. 3, 30.

2, 14 שַׁעַשְׁגַז Gimel raphatum, auctore Jekuthiele in *En hakore.*

Ibid. וְנִקְרָאָה Vide *Dikduke hateamim* §. 14.

2, 15 ׀ אֲבִיחַיִל quater obvium: h. l. et 9, 29. Num. 3, 15. 1 Chr. 5, 14. Mas. fin. p. 3.

2, 15 בַקְּשָׁה Kuf raphatum, vide Abenezram in comm. et quae ad Zeph. 1, 6 exposuimus.

Ibid. נֹשֵׂאת Alef quiescit in Zere pariter atque in מֹצֵאת 2 Sam. 18, 22. Contra 1 Reg. 10, 22. נֹשְׂאֵת scriptum est ita ut Alef auditui sensibile syllabam alteram incipiat (*Michlol* 140).

2, 19 ומרדכַי ישֵׁב בשַׁער Sic cum J. et Brixiensi interpunximus.

Ibid. ישֵׁב defective hoc uno libri loco (לית חסר בספרא), reliquis libri locis plene.

2, 21 אחשורֹש sine Vav ultimae, item 3, 12. 8, 7. 10. Vide etiam חלופי מערבאי.

3, 1 בֶּן־הַמְּדָתָא cum Gaja primae vocum copulatarum.

3, 4 בְּאמרם Keri: כְּאָמְרָם, teste Masora ad Hos. 1. Mas. fin. p. 15.

3, 6 מָּרְדֳּכָי Mem dagessatum, ut ab eadem litera vocabulum praecedens (עַם) claudente bene distinguatur. Sic cum H. edidimus, vide quae ea de re in Prov. p. XIV. §. 8. disseruimus.

3, 7 לְחֹדֶשׁ Brixiensis perperam לַחדש. Masora parva ms. diserte ait: כל ספרא לְחדש, וכל שאר קריאה לַחדש. Eadem in Mas. fin. p. 62: אסתר לְחדש מלרע, וכל קריאה חלוף לַחדש מלעיל h. e. in l. Esther לְחדש cum Scheba, in reliquis libris omnibus לַחדש cum Pathach.

3, 12 וַיִּקָּרְאוּ Masora parva adnotat: ה׳ פסוקין א״ת בהון מ׳ מלין. Vide Dan. 3, 15.

Ibid. כְּכָל־אשר־צִוָּה cum Gaja apud Scheba primae literae ad fidem codicum. Simile est וְאֶל־הַפַּחוֹת, vide *Metheg-Setzung* §. 39. 40.

Ibid. אֶל־אחשדרפְּנֵי cum Munach in codd. veteribusque edd.

Ibid. נִכְתָּב Tav kamezatum non secus ac 8, 8. 9, 32., item ונתתָּם, testibus *Michlol* 61 et *En hakore.*

3, 14 לְהִנָּתֵן E. 1. adnotat: כן בכל המדויקים התי״ו בצרי ובמאריך וכן בכל הספר בר מִן ב׳. Vide 2, 13. 9, 14.

Ibid. עֲתִדִים sine Jod prioris, at 8, 13. עתודים Chethîb, עֲתִידִים Kerî. Masora parva ms. adnotat h. l.: עתִדים לית כתיב כן, H. accuratius: ב׳, דין חסר יו״ד קדמא, ותנינ׳ כתיב ו״ו וקרי יו״ד.

3, 15 הָרָצִים h. l. cum Rebia in codd. et veteribus edd., 8,14 cum Gerschajim. E. 1. addit hancce notam: כן ברוטנבורק, הרצים

מִפּוּרְעָנוּת נִנְחַת וְאוֹתוֹ מִמָּרְדְּכַי גֵרְשַׁיִם h. e. ita in Codice Rotenburgensi (vide de eo Praef. ad Duodecim Proph. p. VI): הָרָצִים propter supplicium habet accentum incumbentem (Rebia), מָרְדְּכַי autem accentum Gerschajim.

3, 15 שׁוּשָׁן kamezatum in codd. et veteribus edd. aeque ac בְּשׁוּשָׁן 9, 15. 18. Sola in formula שׁוּשַׁן הַבִּירָה atque 1 Reg. 7, 19. Ps. 60, 1. Schin secundum Masoram pathachatur.

4, 1 וַיִּזְעַק cum Sakef, duce E. 1.

4, 5 לַהֲתָךְ, Ven. 1518. 1521 cum nonnullis codd. literae Thav subdit Pathach: לַהֲתַךְ, item in v. 6. הֲתַךְ. At F. H. J. patrocinantur editionibus quae in ponendo Kamez consentiunt.

4, 7 אֲשֶׁר אָמַר הָמָן Aliter Brixiensis interpungit: אֲשֶׁר אָמַר הָמָן.

Ibid. לִשְׁקוֹל cum Telischa magno in codd. veteribusque edd. idque recte ex Jekuthielis sententia.

Ibid. בַּיְּהוּדִיִּים cum Jod otioso extremae. Idem usuvenit 8, 1. 7. 13. 9, 15. 18.

4, 10 לַהֲתָךְ Aliter interpungit H.: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַהֲתָךְ.

Ibid. אֶל־מָרְדֳּכָי Masora parva adscribit מטעין ביה h. e. facile hic erraveris, nempe עַל־מרדכי scribendo sicut v. 5. Masora parva ms. aliud notat: ב' סוף פסוק h. e. bis in fine versus, scil. h. l. et v. 15.

4, 11 יֹדְעִים sine Vav in codd. et edd. veteribus, ex praecepto Masorae, quae hanc vocem solummodo Koh. 4, 17. 9, 5 (bis) et 2 Chr. 2, 7 plene scriptam esse declarat (Mas. fin. p. 35). Id quod Biblia rabbinica h. l. adscriptum continent: ד' מלאין alienum est, quippe ad 4, 11 non quadrans. E contrario Masora parva ms. adnotat כן כתיב חסר.

Ibid. אֶל־הַמֶּלֶךְ cum Telischa in Ven. 1518. 1521.

Ibid. שַׁרְבִיט Beth raphatum, teste *En hakore.*

Ibid. וַאֲנִי Ven. 1518. 1521: וַאֲנִי cum Kadma.

Ibid. נִקְרֵאתִי cum Alef quippe a v. קרא, contra 2 Sam. 1, 6. נִקְרֵיתִי cum Jod quippe a v. קרה. Masora parva ms., perspecto hoc discrimine, adnotat: ב' ומן ב' לישני חד כתיב י'.

Ibid. שְׁלוֹשִׁים plene cum Vav sicut 2 Chron. 16, 2., auctore Masora.

4, 16 וְאַל־תֹּאכְלוּ וְאַל־ pertinet ad eos versus, in quibus mediis unum idemque vocabulum cum Vav copulativo bis exstat, nonnisi uno vocabulo interjecto (Mas. fin. p. 28. col. 7). Falso igitur J. אַל־תֹּאכְלוּ.

4, 16 גַּם־אֲנִי Sic ubique in medio versu, exceptis quinque locis in quibus וְגַם־אני legitur (Mas. fin. p. 10. col. 4).

5, 2 כִּרְאוֹת Caf raphatum. Vide ad Gen. 19, 17.

5, 14 יַעֲשׂוּ cum Munach praeeunte J. cum edd. veteribus.

6, 1 וַיֹּאמֶר cum Rebia in Brix. Ven. 1518. 1521., id quod confirmant B. 1. C. 1. 2. E. 1. 2. 3. F. H. J.

Ibid. וַיִּהְיוּ Masora parva notat יפה h. e. ita recte. Etenim haec vox non pertinet ad undecim ויהיו cum Scheba, ut docet Masora ad Ex. 26, 24.

6, 9 וְהַרְכִּיבֻהוּ cum Jod secundae et sine Vav tertiae in codd. et edd. Masora: לית וכתיב כן. Norzii חסר י"וד mendum typographicum est, mutandum in חסר וי"ו. Sine Jod hiphilico scripta sunt tantummodo וַיַּרְכִּבֵם Ex. 4, 20. יַרְכִּבֵהוּ Deut. 32, 13. et וַיַּרְכִּבוּ omnia, exceptis 1 Chr. 13, 7. 2 Chr. 35, 24.

Ibid. בִּרְחוֹב Masora parva ms.: כלהון מלא בר מן חד חסר h. e. ubique plene excepto uno Jud. 19, 15.

6, 10 הַיּוֹשֵׁב plene.

6, 13 וַיֹּאמְרוּ Milel uti et Jud. 18, 19, teste Punctatore Jekuthiel in *En hakore* ad Gen. 19, 5. לּוֹ dagessatum est, poscente Masora ad Gen. 19, 2. Dan. 5, 11. Id quoque testatur Jekuthiel in *En hakore*, Moses Punctator in דרכי הנקוד p. 25. Ben Bilam in טעמי המקרא cap. 2. Cf. Prov. p. XIV. §. 7. Mirum est, Kimchium in *Michlol* 88. 91[b] לוֹ non dagessatum legere.

7, 3 תִּנָּתֶן־לִי makkephatum in F. H. et edd. veteribus, adsentiente *En hakore*.

7, 4 לַהֲרוֹג pertinet ad quattuor plene scribenda (Mas. fin. p. 25).

Ibid. וְאִלּוּ Milra sicut Koh. 6, 6.

Ibid. הַצָּר Zade kamezatum sicut Sach. 8, 10 secundum Masoram, teste *Michlol* 205[b]. 191[b] (ubi שבעה mendum est, deest in codd.).

Ibid. בְּנֵזֶק segolatum, teste Kimchio in Libro Radicum et *Et sofer*.

7, 6 צַר pathachatum, teste *Michlol* 205[b].

Ibid. נִבְעַת Ajin kamezatum in H. itemque 1 Chr. 21, 30 cum nota בָּ; etiam F. ibi Kamez habet cum nota בָּ.

7, 7 וְהַמֶּלֶךְ In Bibliis rabbinicis exstat adnotatio: י"ט פסוקין דמיין, quae mutila est et ita supplenda; ט' פסוקין דמיין בכתובים h. e. novem versus Hagiographorum eodem vocabulo terminantur quo ordiuntur. Vide ad Ez. 10, 11.

7, 8 נְפָ֣ל cum Rebia in codd. veteribusque edd. Vide *Mischpetê hateamim* 35. *Thorath emeth* 67.

Ibid. לִכְבּ֤וֹשׁ plene, contra 2 Chr. 28, 10 defective.

7, 9 חַ֠רְבוֹנָ֠ה h. l. in He exiens, sed 1, 10 in Alef.

7, 9 הָמָ֟ן unus sedecim locorum, in quibus Pazer magnum (קרני פרה) adhibetur. Vide ad Ez. 48, 21. Neh. 1, 6.

8, 1 נָתַ֞ן H. נָתַ֨ן cum Kadma.

8, 3 לְהַעֲבִ֗יר Brixiensis: לְהַעֲבִ֞יר cum Gerschajim.

8, 5 אֶת־הַיְּהוּדִ֔ים Masora: ב' בספרא h. e. bis in l. Esther, scil. h. l. et 9, 3. In errore igitur versantur ii codd., qui אֶת־כָּל־ היהודים exhibent.

8, 6 אֵיכָכָ֥ה utrumque hujus versus accentum in ultima habet. Differt Cant. 5, 3., ubi Milel.

Ibid. בְּאָבְדַ֖ן Daleth pathachatum (*Michlol* 17).

8, 9 וַיִּקָּרְא֣וּ Hic versus maximus est in Hagiographis, constat enim 43 vocabulis et 192 literis. Cf. ad Jer. 21, 7.

Ibid. בָּעֵ֣ת munachatum, non makkephatum. Recte Brixiensis.

Ibid. כְּכָל־ cum Gaja, teste Masora parva ms. Vide 3, 12.

Ibid. וְאֶל־הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים makkephatum in Brixiensi ad fidem codicum.

Ibid. כִּלְשֹׁנָ֑ם h. l. sine Vav medio.

8, 11 לַיְּהוּדִ֣ים ׀ אֲשֶׁ֣ר ׀ בְּכָל־עִ֣יר his cum accentibus in codd. omnibusque edd. veteribus.

Ibid. וְלַעֲמֹ֣ד defective teste Masora ad Num. 16, 9. Quod Biblia rabbinica h. l. adnotant falsum est et expungi debet.

Ibid. וְלַהֲרֹ֣ג h. l. cum Vav copulativo in omnibus emendatis libris convenienter Masorae, quae hanc vocem in catalogo ב' מלין נסבין ו"ו ולית להון זוגא adducit (Mas. fin. p. 28), itemque in catalogo singularum vocum a ול incipientium (Mas. fin. p. 40[b]). Jekuthiel affert Masoram: לית דסמיך, ושארא להרוג ולאבד.

8, 13 וְלִהְי֨וֹת sicut 2 Chron. 29, 11.

8, 17 מִֽתְיַהֲדִ֔ים cum Gaja.

9, 2 לִפְנֵיהֶ֔ם Ita recte secundum Masoram Soncin. Compl. Ven. 1518. 1521. Basil. 1536. Hutter. et inter codices nostros B. 1. C. 2. E. 1. 2. 3. F. H. P. S. In H. h. l. ad עָמַד לִפְנֵיהֶם notatum est לית דסמיך h. e. haec vocum conjunctio singularis est. Rursus Jos. 21, 42 ad בִּפְנֵיהֶם in F. et in Masora parva ms. haecce nota adscripta est: ב' ונקטו h. e. bis obvium, h. l. et Ez. 6, 9. Itaque

in l. Esther לִפְנֵיהֶם translaticia lectio est. Vide etiam comm. criticum Norzii.

9, 4 הוֹלֵךְ bis hoc in versu plene. Masora parva: ב׳ מלאין בספרא ובפסוק. Vide etiam ad Cant. 7, 10. Koh. 12, 5.

9, 6 אִישׁ Post hoc vocabulum usque ad עֲשֶׂרֶת (v. 10) ea quae intra hos fines continentur undecim lineas efficiunt atque ita disposita sunt, ut singulas lineas nomen filii Hamanis inchoet atque, spatio interjecto, וְאֵת singulas claudat, tantum quod locum vocis ואת in ultima linea עֲשֶׂרֶת occupat, secundum eam disponendi rationem, quae אריח על גבי אריח ולבנה על גבי לבנה nominatur. Ita praecipit Masora ad h. l. et *Megilla* 16 b.

9, 7 וְאֵת ׀ cum subsequente Pasek, verum absque Gaja. Sic omnino omnes. E. 1. diserte et plene dicit: פסק ובלא געיא, כן כולם.

Ibid. פַּרְשַׁנְדָּתָא Thav minusculum; item Schin in פַּרְמַשְׁתָּא et Zajin in וַיְזָתָא v. 9. Vide *Dikduke hateamim* §. 61.

9, 9 אֲרִידַי cum medio Jod in E. 2. F. H. J. omnibusque veteribus edd. Masora parva ms. adnotat: אריסי לית. ארידי לית (utrumque nomen semel obvium et plene scriptum).

Ibid. וַיְזָתָא Vav majusculum. Masora parva: ו״ו אריכא. C. 1.: לית ו׳ זקופי. Vide in Talmude *Megilla* 16 b.

9, 14 וַתִּנָּתֵן cum accentu ultimae in E. 1. H. J., adsentiente *En hakore.* Hoc ותנתן et יִנָּתֵן versus praecedentis in l. Esther formae niphalicae verbi נתן eae sunt, quae solae cum accentu in ultima pronuntiandae sunt; reliquae omnes accentum in penultima habent. Vide ad 3, 14.

9, 15 בְּיוֹם Ven. 1518. 1521 בְּיוֹם cum Kadma habet sicut F. J., quod quidem regulae consentaneum (vide *Mischpetê hateamim* 25), sed Masorae non item. Etenim Masora ad Deut. 28, 8 in C. 4. docet, h. l. citra regulam Munach adhibitum esse. Adnotatio masoretica (fere ad verbum consona cum *Dikduke hateamim* §. 23) sic se habet: סמן, כל שלש תבות שהטעם אחר האות הראשון שבתבה, כמות יְצַו יְיָ אתך, יהיה הטעם למעלה, כל הקריאה על זה המנהג, בר מן חד, גם בְּיוֹם ארבעה עשר דויקהלו דמגלה.

9, 19 הַפְּרוּזִים Chethîb Vav continet quod tolli oportet. Simile est ביעורים Ez. 34, 25. Vide ad h. l.

Ibid. וּמִשְׁלֹחַ F. H. et Masora parva ms. adnotant ב׳ וחסר h. e.

bis obvium et sine Vav scribendum, scil. h. l. et v. 22. Vere, nam nonnisi tres hujus verbi formae plene scribuntur: וְנִשְׁלוֹחַ 3, 13. מִשְׁלוֹחַ Jes. 11, 14. et וְשָׁלוֹחַ 2 Chr. 36, 15.

9, 23 וְקִבֵּל Sic h. l. teste Masora: לית. Contra v. 27. וְקִבְּלוּ ut Ezr. 8, 30.

Ibid. אֲלֵיהֶם J. et aliquod alii exhibent עֲלֵיהֶם.

9, 26 עַל־כֵּן Masora notat ה׳ ר״פ בטעם h. e. quinquies cum accentu Paser in initio versus, scil. h. l. Gen. 32, 33. 1 Sam. 5, 5. Jes. 5, 25. 16, 9.

Ibid. פּוּרִים h. l. et v. 28 (הַפּוּרִים) plene.

9, 27 וְקִבֵּל Keri: וְקִבְּלוּ. Simile est וַיֹּאמֶר 1 Sam. 12, 10. Cf. Masora ad 1 Reg. 1, 1. Mas. fin. p. 7. *Ochla* 119.

Ibid. ׀ היהודים pone hanc vocem Pasek in B. 1. H. Recte, quum hic locus referatur ad illos octo, in quibus post Telîscha parvum Pasek collocatur, ut docet Masora ad 1 Sam. 12, 3. 2 Chr. 35, 21. Idem observat Jekuthiel Punctator in *En hakore:* היהודים ׀ ח׳ פסוקין תלשין ופסקין, brevius B. 1: ח׳ פסק ותלשא.

Ibid. ׀ עליהם Hic quoque Pasek poni oportet. Catalogus ms. locorum pasekatorum id ipsum sic indicat: קימו וקבלו, ב׳ בר.

9, 29 וַתִּכְתֹּב Thav majusculum.

9, 30 אֶל־כָּל־הַיְּהוּדִים Masora parva ms. adnotat ג׳ (ter hae voces ita conjunctae exstant), et Masora magna ms. id ipsum explicat: אל־כל־היהודים ג׳ וסמן, אל כל היהודים הישבים בארץ מצרים הישבים במגדל (Jer. 44, 1), וישלח ספרים אל כל היהודים (Est. 9, 20) וחברו (9, 30). Consentit Masora fin. p. 35.

9, 31 לְקַיֵּם Sic in omnibus libris emendatis uti v. 21 et 29. Nonnullae editiones aetate minores falso exhibent לְקַיֵּים.

10, 1 ׀ אֲחַשְׁרֹשׁ Sic Chethîb cujus Kerî est אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ cum accentu Darga propter sequens Pasek. Vide *Dikduke hateamîm* §. 19. extr.

10, 3 לְרֹב defective in Codd., adtestante Lombroso et Norzio. Tantummodo 1 Chr. 4, 38. 2 Chr. 30, 10 haec vox secundum Masoram plene scripta est.

II.

חלופי חמש מגלות

שבין בני מערבאי ובין בני מדנחאי.

Scripturae Quinque Voluminum inter Occidentales et Orientales controversae.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
לְסוּסָתִי מלא	לְסֻסָתִי חסר	Cant. 1, 9.
עֹמֵד חסר [1]	עוֹמֵד מלא	2, 9.
וַאֲסֹבְבָה חסר [2]	וַאֲסוֹבְבָה מלא ו"ו	3, 2.
לִבַּבְתִּינִי תנינא מלא [3]	לִבַּבְתִּנִי תרוידהון חסרין	4, 9.
מַעֲשֵׂי ביו"ד [4]	מַעֲשֵׂה בה"א	7, 2.
ותקום הוא כתיב, ותקם היא קרי	ותקם היא	Ruth 1, 6.
ותשאנה מלא אל"ף	ותשנה חסר אל"ף	1, 14.
ותבא ותעמד חסרין [5]	ותבוא ותעמוד מלאין	2, 7.
אֶת־כל אשר עשית קרי, ולא כתיב אֶת [6]	כֹּל אשר עשית	2, 11.
קרֹב לנו חסר [7]	קרוב לנו, מלא ו"ו	2, 20.
את כֹּל אשר תאמרי כתיב, ולא קרי את [8]	כֹּל אשר תאמרי	3, 5.

---

[1] Duce Mas. magna in F. ad Ex. 3, 5.

[2] Ex P. Etiam ad Ps. 26, 6 in P. haecce exstat nota masoretica: ב׳ חד חסר וחד מלא למערבאי.

[3] Ex P. tantum quod ibi varietas scriptionis inversa est.

[4] Eodem modo differunt in Thr. 4, 2. Koh. 4, 5. Mi. 5, 12. Ps. 8, 4. Iob. 14, 15.

[5] Sic dupliciter differunt teste F.

[6] Ita recte, cf. *Nedarim* 37[b].

[7] Ex P.

[8] Ita recte in F.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
כנפֶיךָ מלא	כנפֶךָ חסר יו"ד	Ruth 3, 9.
לִינִי למ"ד רבתי [1]	לִינִי נו"ן רבתי	3, 13.
הָבִי מלעיל [2]	הָבִי מלרע	3, 15.
לִגְאוֹל מלא [3]	כי לא אוכל לִגְאֹל חסר ו"ו	4, 6.
תּוֹלְדֹת חסר ו"ו בתרא [4]	תּוֹלְדוֹת מלא דמלא	4, 18.
כָּמוֹנִי מלא [5]	כָּמֹנִי חסר	Threni 1, 21.
ומדוחִים מלא	ומדוחִם חסר י"וד	2, 14.
רחמָו כתיב חסר יו"ד, רחמָיו קרי	רחמָיו כתיב וקרי	3, 22.
חסדָו כתיב חסר יו"ד, חסדָיו קרי [6]	חסדָיו כתיב וקרי	3, 33.
כצפּוֹר מלא	כצפֹּר חסר	3, 52.
מעשֵׂי ביו"ד [7]	מעשֵׂה בה"א	4, 2.
יְכְלוּ חסר	יוּכְלוּ מלא	4, 14.
עודינו כתיב וקרי	עודינָה כתיב, עודינו קרי	4, 17.
שֶׁשָּׁמֵם כתיב וקרי [8]	שֶׁהשָּׁמֵם כתיב שֶׁשָּׁמֵם קרי	5, 18.
השיבנו אֲדֹנָי, שם ודאי	השיבנו יְהֹוָה, שם הוי'	5, 21.
ונשובָה כתיב וקרי [9]	ונשוב כתיב, ונשובָה קרי	Ibid.

[1] Sic in H. et in Masora parva ms. Vide Argumenta.

[2] Teste Mas. parva ad h. l. et Mas. magna ad Jer. 39, 9. Occidentales illam formam pro imper. decurtato Hiphil verbi בוא, Orientales autem pro imper. Kal verbi יהב habent.

[3] Ex P., ubi vero per errorem לגאל לי scriptum est, ut crederis, varietatem spectare ad prius לגאול ejus versus. F. recte scribit לגאֹל. Vide Argumenta.

[4] Ita recte in F. P. Cf. Midrasch ad Gen. 2, 4. et Ex. 21, 1.

[5] Vide Argumenta.

[6] Ex P. Vide etiam Norzium.

[7] Ex P.

[8] Vide Argumenta ad h. l. et ad Eccles. 6, 10.

[9] Ex S.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
אֶל כל אשר [1]	עַל כל אשר	Eccles. 1, 13.
הָעוֹשֶׂה מלא [2]	הָעֹשֶׂה חסר	3, 9.
הָעוֹלָם מלא [3]	הָעֹלָם חסר	3, 11.
העֲשֻׁקִים תרויהון חסר [4]	העשוּקים תנינא מלא	4, 1.
מעשֵׂי ביו"ד	מעשֵׂה בה"א	5, 5.
שֶׁתַּקִּיף כתיב וקרי [5]	שֶׁהתַּקִּיף כתיב שֶׁתַּקִּיף קרי	6, 10.
המִשתה כתיב מִשתה קרי [6]	מִשתה כתיב וקרי	7, 2.
שְׁמוֹר מלא [7]	שְׁמֹר חסר	8, 2.
היא כתיב הוּא קרי [8]	כי הוּא חלקך	9, 9.
לוֹ פנים בו"ו [9]	לֹא פנים באל"ף	10, 10.
עַל בית	אֶל בית	12, 5.
עֹלָמוֹ חסר [10]	עוֹלָמוֹ מלא	Ibid.
מהמה כתיב מֵהֶם קרי [11]	מֵהֵמָּה כתיב וקרי	12, 12.
שְׁמֹר חסר [12]	שְׁמוֹר מלא	12, 13.

[1] E Tschufutk. No. 2. Vide ad Esth. 3, 9.

[2] Sic etiam in Mas. parva, S. P. Vide Argumenta.

[3] Ex P. ubi notatur: ב׳ חסר למערבאי, itaque plene apud Orientales.

[4] Sic in Tschufutk. No. 2, No. 18 et E. 3. In Tschufutk. No. 7 differentia perspicue exponitur: והנה דמעת העשוקים למערב׳ מלא, למדנח׳ העשֻׁקים חסר.

[5] In P. Etiam Mas. magna adnotat: פליגא עליה. Vide etiam Thren. 5, 18.

[6] Sic in P. Contra in Tschufutk. No. 116 scriptum est: למדנחאי משתה כתיב הַמִּשתה קרי.

[7] Sic in P. Tschufutk. No. 116, sed inverso ordine. Vide 12, 13.

[8] Sic in P. Tschufutk. No. 18.

[9] Sic in Tschufutk. No. 114.

[10] Vide Argumenta.

[11] Sic in P.

[12] In P. ordo inversus. Cf. Masoram.

Orientales (Babylonii):	Occidentales (Palaestinenses):	
עַל יד	אֶל יד שעשגז	Esther 2, 14.
אֶל ידי [1]	אשקול עַל ידי	3, 9.
אחשורוֹשׁ מלא	בימים ההם . . . אחשורשׁ חסר ו"ו בתרא	2, 21.
אחשורוֹשׁ מלא	ויקראו ספרי קדמא . . אחשורשׁ ח"ו בתרא	3, 12.
אחשורוֹשׁ מלא	ויאמר המלך אחשורשׁ ח"ו בת"א	8, 7.
אחשורוֹשׁ מלא [2]	ויכתב בשם המלך אחשורשׁ ח"ו בתרא	8, 10.
אחשֵׁרוֹשׁ כתיב וקרי ומלא	וישם המלך אחשרש כתיב חסר ב' ווי"ן, וקרי אחשֵׁרשׁ	10, 1.
שרבִיט מלא [3]	ויושט המלך לאסתר את שרבִט, חסר	8, 4.
ובבאָהׄ ה"א רפי [4]	ובבאָהּ ה"א מפיק	9, 25.

[1] Sic in Tschufutk. No. 2.

[2] Hi duo loci in catalogis Differentiarum impressis negligentia praetermissi sunt, reperiuntur vero in manuscriptis. P. omnem dubitationem tollit: למערבאי ה' כתיבי אחשורש וחסר רש, למדנחאי כלהון מלאין.

[3] Ex P. ubi notatur: לית חסר למערבאי.

[4] Secundum Masoram in Cod. Babyl. ad Ez. 33, 33.

III.

חלופי נקוד של חמש מגלות
בין בן אשר ובין בן נפתלי.

Loci Quinque Voluminum a Ben-Ascher et Ben-Naphtali diverse punctis signati.

(Omnes varietates asterisco distinctae depromptae sunt e libro ms. עדת דבורים. Vide *Dikduke hateamim* p. XXXII).

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
וּרְאֶינָה [1]	וּרֲאֶינָה	Cant. 3,11.*
שֶׁעִטְּרָה לּוֹ	שֶׁעִטְּרָה־לּוֹ	Ibid.
הָרַחְצָה קמץ [2]	הָרַחְצָה פתח	4, 2.
מֶרְקָחִים פתח [3]	מֶרְקָחִים קמץ	5, 13.*
אֶמְצָאֲךָ	אֶמְצָאֲךָ	8, 1.
אֶנְהָגְךָ [4]	אֶנְהָגְךָ	8, 2.
וּמַה־תְּעֹרְרוּ	וּמַה־תְּעֹרְרוּ	8, 4.*
שַׁלְהֶבֶת יָהּ ב׳ מלין [5]	שַׁלְהֶבֶתְיָה מלה אחת	8, 6.
הַנַּעֲרָה	הַנַּעֲרָה	Ruth 2, 5.
אֵת־אֲשֶׁר עָשְׂתָה [6]	אֵת אֲשֶׁר־עָשְׂתָה	2, 19.*
עַד־כְּלוֹת קְצִיר הַשְּׂעֹרִים	עַד־כְּלוֹת קְצִיר־ הַשְּׂעֹרִים	2, 23.
הֲלֹא בֹעַז	הֲלֹא־בֹעַז	3, 2.
אַל־תִּוָּדְעִי	אַל־תִּוָּדְעִי	3, 3.
קְנֵה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים מונח [7]	קְנֵה נֶגֶד הַיֹּשְׁבִים מרכא	4, 4.*

[1] Ben-Ascher legit Resch cum Chatef Pathach propter sequentem gutturalem, Ben-Naphtali cum Scheba simplice. Similiter Ps. 28, 9.

[2] Norzi hujus differentiae mentionem facit.

[3] Vide etiam *Dikduke hateamim* p. 84.

[4] Similiter Gen. 32, 7.

[5] Ben-Naphtali haec separat ac proinde יָהּ cum Mappik scribit, Ben-Ascher copulat ac proinde Mappik ejicit. Masora ut semper stat a partibus Ben-Ascheri (Mas. magna ad Ex. 17, 16).

[6] Vide ad Iob. 1, 3.

[7] Vide Masoram ad Ex. 6, 6. *Dikduke hateamim* p. 23.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
יִתֵּ֫ן יְיָ֫ אֶת־הָֽאִשָּׁ֫ה [1]	יִתֵּ֫ן יְיָ֫ אֶת־הָֽאִשָּׁ֫ה	Ruth 4, 11.
אֲשֶֽׁר־אֲהֵֽבַתֶ֫ךְ [2]	אֲשֶׁר־אֲהֵבַ֫תֶךְ	4, 15.*
וְֽהַבִּ֫יטָה [3]	וְהַבִּ֫יטָה	Threni 1, 11.
בְּהִתְעַטְּפָם	בְּהִֽתְעַטְּפָם	2, 12.
אַשְׁוֶה־לָּ֫ךְ [4]	אַשְׁוֶה־לָּ֫ךְ	2, 13.*
וַֽיַּחַרְקוּ שֵׁ֫ן געיא [5]	וַיַּֽחַרְקוּ שֵׁ֫ן	2, 16.*
וְֽנַחְקֹרָה [6]	וְנַחְקֹ֫רָה	3, 40.
אַל־תַּעְלֵם	אַל־תַּעְלֵם	3, 56.
וְֽאֵינָ֫ם [7]	וְאֵינָ֫ם	5, 7.*
וְֽנָשׁוּבָה	וְנָשׁוּבָה	5, 21.*
שֶׁיַּעֲמֹל [8]	שֶׁיַּעֲמֹל	Eccles. 1, 3.*
זוֹרֵחַ הוּא [9]	זוֹרֵחַ הוּא, יאריך החי"ת	1, 5.*
ומה־שֶׁנַּעֲשָׂה	ומה־שֶׁנַּֽעֲשָׂה	1, 9.*
שֶׁנַּעֲשׂוּ	שֶׁנַּֽעֲשׂוּ	1, 14.*
בְּכָל־מַעֲשַׂי [10]	בְּכָל־מַֽעֲשַׂי	2, 11.
כִּיתְרוֹן [11]	כִּיתְרוֹן	2, 13.
בְּשֶׁכְּבָר	בְּשֶׁכְּבָר	2, 16.*
הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה	הַֽמַּֽעֲשֶׂה שֶׁנַּֽעֲשָׂה	2, 17.

[1] Sic eos differre ait S.

[2] Similiter Eccles. 9, 9. Gen. 6, 7. 22, 2. Deut. 9, 7. 21, 8. Vide etiam *Likute kadmonioth* p. 29.

[3] Item 3, 40. 5, 7. 21. Vide *Metheg-Setzung* §. 39. not.

[4] Vide *Metheg-Setzung* §. 28. not.

[5] Cf. ad Jes. 40, 18.

[6] Ita differunt. Norzi in errore versatur.

[7] Pariter atque Jer. 10, 20.

[8] Ben-Naphtali literae Ajin Scheba quiescens impertit. Item v. 9. 14. 2, 11. 17. 4, 3. 5, 15. al. Vide ad Ps. 19, 11.

[9] Cf. *Metheg-Setzung* §. 43. Heidenheimii *Meor enajim* Praef. p. VII.

[10] Ben-Naphtali etiam apud Kamez correptum Gaja non repudiat, Ben-Ascher repudiat. Vide *Metheg-Setzung* §. 27.

[11] Similia sunt 5, 8. 7, 12. 8, 10. 10, 10. Vide ad Gen. 27, 28. Ps. 45, 10. Prov. 30, 17.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
כִּֽי־יֵ֣שׁ אָדָ֗ם [1]	כִּֽי יֵֽשׁ־אָדָ֗ם	Eccles. 2, 21.*
כֵּ֣ן מ֣וֹת	כֵּ֣ן־מ֣וֹת	3, 19.*
אֶֽת־הַֽמַּעֲשֶׂ֣ה	אֶת־הַֽמַּֽעֲשֶׂ֣ה	4, 3.*
אִֽם־יִשְׁכְּב֖וּ	אִם־יִשְׁכְּב֖וּ	4, 11.
וְֽיִתְר֣וֹן	וְיִתְר֣וֹן	5, 8. 7, 12. 10, 10.
שֶֽׁיַּעֲמֹ֔ל	שֶׁיַּֽעֲמֹ֔ל	5, 15.*
שֶֽׁיַּעֲמֹ֣ל	שֶֽׁיַּֽעֲמֹ֣ל	5, 17.*
וְאֵינֶ֨נּוּ חָסֵ֣ר אזלא [2]	וְאֵינֶ֫נּוּ חָסֵ֖ר מרכא	6, 2.*
יֹֽאכְלֶ֑נּוּ [3]	יֹֽאכֲלֶ֑נּוּ	Ibid.
וְֽיִשְׁתַּכְּח֖וּ	וְיִשְׁתַּכְּח֖וּ	8, 10.
אֶֽת־כָּֽל־מַעֲשֵׂ֣ה	אֶת־כָּל־מַֽעֲשֵׂ֣ה	8, 17.
אֶת־הַֽמַּעֲשֶׂה֙	אֶת־הַֽמַּֽעֲשֶׂה֙	Ibid.
אֲשֶׁר־אָהַ֔בְתָּ [4]	אֲשֶׁר־אָהַ֔בְתָּ	9, 9.
וְֽכַצִּפֳּרִ֔ים [5]	וְֽכַצִּפֳּרִ֔ים	9, 12.
אֶֽת־מַעֲשֵׂ֣ה	אֶת־מַֽעֲשֵׂ֣ה	11, 5.
כֹּ֥ל שֶׁבָּ֖א	כָּל־שֶׁבָּ֖א	11, 8.*
הַטֹּֽחֲנוֹת֙ [6]	הַטֹּֽחֲנוֹת֙	12, 3.
לִמַּ֣ד דַּ֔עַת [7]	לִמַּד־דַּ֔עַת	12, 9.
וּֽכְמַשְׂמְר֖וֹת	וּכְמַשְׂמְר֖וֹת	12, 11.
אֶֽת־כָּֽל־מַעֲשֶׂ֗ה	אֶת־כָּל־מַֽעֲשֶׂ֗ה	12, 14.
הַֽנִּמְצְאִ֣ים [8]	הַנִּֽמְצְאִ֣ים	Esther 1, 5.

[1] Simile est Ruth 2, 19. Vox שעמלו quae in catalogo impresso adponitur ad hanc ipsam differentiam spectat.

[2] Vide Argumenta ad h. l. et Ez. 8, 6.

[3] Vide ad Gen. 3, 17.

[4] Vide ad Ruth 4, 15 et Gen. 22, 2.

[5] Vide ad Dan. 8, 22.

[6] Consulas *Metheg-Setzung* §. 26. 27.

[7] Similiter Num. 24, 7. Prov. 12, 11.

[8] Eodem modo 4, 16. Catalogus in Bibliis rabbinicis differentias ad 1, 5 et 1, 20 notatas praetermittit, is vero qui in Ven. 1518 exstat utramque commemorat.

Ben-Naphtali:	Ben-Ascher:	
רִצְפַּת דגש [1]	רִצְפַת רפי	Esther 1, 6.
לְמִגָּדוֹל	לְמִגָּדוֹל	1, 20.
וְהַנַּעֲרָה	וְהַנַּעֲרָה	2, 7.
הַנַּעֲרָה	הַנַּעֲרָה	2, 9.
אֲשֶׁר לָקַח לוֹ [2]	אֲשֶׁר לָקַח־לוֹ	2, 15.*
וַיֶּאֱהַב [3]	וַיֶּאֱהַב	2, 17.
וְאֶת־מַאֲמַר	וְאֶת־מַאֲמַר	2, 20.
כְּתָב הַדָּת	כְּתָב־הַדָּת	4, 8.
לְהִתְחַנֶּן לוֹ [4]	לְהִתְחַנֶּן־לוֹ	Ibid.
אִם־הַחֲרֵשׁ	אִם־הַחֲרֵשׁ	4, 14.
הַנִּמְצְאִים	הַנִּמְצְאִים	4, 16.
וַיְהִי כִּרְאוֹת דגש [5]	וַיְהִי כִרְאוֹת רפי	5, 2.
אֶת־הָמָן	אֶת־הָמָן	5, 5. 6, 14. 7, 10.
אֶת־מָרְדֳּכַי	אֶת־מָרְדֳּכַי	5, 13.
מַה־לַּעֲשׂוֹת	מַה־לַּעֲשׂוֹת	6, 6.
וְרָאִיתִי [6]	וְרָאִיתִי	8, 6.
עַל־הַיְּהוּדִים	עַל־הַיְּהוּדִים	8, 8.*
אֶל־הַיְּהוּדִים	אֶל־הַיְּהוּדִים	8, 9.*
וְאֶל־הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים	וְאֶל־הָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים	Ibid.
לְהִקָּהֵל	לְהִקָּהֵל	8, 11.
וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים	וְהָאֲחַשְׁדַּרְפְּנִים	9, 3.
וְכָל־מַעֲשֵׂה	וְכָל־מַעֲשֵׂה	10, 2.

[1] Vide ad Ez. 40, 17.

[2] Similiter Ruth 4, 11.

[3] Vide ad Gen. 13, 12. 34, 3. Ps. 19, 11.

[4] Vide ad Gen. 6, 9.

[5] Vide ad Gen. 19, 17. *Dikduke hateamim* p. 30.

[6] Utrumque versus. Vide Thr. 1, 11.

IV.

חלופי קריאה בחמש מגלות

Loci Quinque Voluminum consimiles qui facile confunduntur.

	Canticum
כִּי חולַת אהבה אני	2, 5 Primo
שֶׁחולַת אהבה אני. וסמן, כִּי שֶׁקר (Ps. 119, 118).	5, 8 Secundo
תחת לְראשי	2, 6 Primo
תחת ראשי. וסמן, למ״ד קדים לרי״ש.	8, 3 Secundo
אִם תעירו וְאִם תעוררו	2, 7 Primo et 3, 5 Secundo
מַה תעירו וּמַה תעוררו	8, 4 Tertio
דּוֹמֶה דודִי לצבי	2, 9 Primo
דְּמֵה לְךָ דודִי לצבי	2, 17 Secundo
וּדְמֵה לְךָ לצבי	8, 14 Tertio
על הרי בָתֶר	2, 17 Primo
על הרי בְשָׂמִים	8, 14 Secundo
בקשתִּיו ולא מצאתִיו	3, 2 Primo
בקשתִּיהוּ ולא מצאתִיהוּ	5, 6 Secundo
מֵהַר גִּלעד	4, 1 Primo
מִן־הַגִּלעד וסמן, ויעש גל ויאכלו שם על הַגל (Gen. 31, 26).	6, 5 Secundo
כעדר הַקְּצוּבוֹת	4, 2 Primo
כעדר הָרְחֵלִים	6, 6 Secundo
תְּאוֹמי צביה	5, 6 Primo
תָּאֳמֵי צביה וסמן, תְּתָאר (Num. 34, 7).	7, 4 Secundo
כַּערוּגַת הבשם	5, 13 Primo
לַערגוֹת הבשם	6, 2 Secundo
הֲפרחה הגפן	6, 11 Primo
אִם־פרחה הגפן	7, 13 Secundo
לַנּטרים	8, 11 Primo
לְנטרים, וסמן לַילה לְיום (Iob. 17, 13).	8, 12 Secundo

4, 11 Cant.	שַׁלְמוֹתַיִךְ
3, 3 Ruth	שִׂמְלֹתַיִךְ, וסמן ל״ם.
5, 11 Cant.	כָּעוֹרֵב
83, 2 Psalm	כְּעֹרֵב
Ruth	
1, 2 Primo	וַיִּהְיוּ שם
1, 4 Secundo	וַיֵּשְׁבוּ שם
1, 8 Primo	לֵכְנָה שֹּׁבְנָה
1, 12 Secundo	שֹׁבְנָה בנותי לֵכְןָ
2, 22 Primo	כי תצאי ···· עִם נערותיו
3, 2 Secundo	אשר היית ···· אֶת נערותיו
3, 15 Primo	וימד שש שְׂעֹרים
3, 17 Secundo	ותאמר שש הַשְּׂעֹרים
Threni	
1, 4 Primo	שעריה שוממִין
1, 16 Secundo	בני שוממִים, וסמן ד״ן ע״ם.
1, 9 Primo	ראה יי אֶת־עָנְיִי
1, 11 Secundo 2, 8 et Tertio	ראה יי וְהַבִּיטָה
1, 28 Primo	בתולתי ובחורי הָלְכוּ בַשֶּׁבִי
2, 21 Secundo	בתולתי ובחורי נָפְלוּ בֶחָרֶב
2, 21 Primo	טָבַחְתָּ לא חמלת
3, 43 Secundo	הָרַגְתָּ לא חמלת
3, 36 Primo	לעות ···· אדני לא רָאָה
3, 37 Secundo	מי זה ···· אדני לא צִוָּה, וסמן, ראו צויתי אתכם (Jos. 8, 8).
3, 43 Primo	סכתה בָאַף
3, 44 Secundo	סכתה בֶעָנָן
3, 60 Primo	כל מחשבתם לִי
3, 61 Secundo	כל מחשבתם עָלָי, וסמן מאין לִי ··· יבכו עָלַי (Num. 11, 13).
5, 19 Threni	אַתָּה יי לעולם תשב כִּסְאֲךָ לדור ודור
102, 13 Psalmi	וְאַתָּה יי לעולם תשב וְזִכְרְךָ לדר ודר, וסמן א״ך ר״ו.

	Ecclesiastes
הבל הבלים אמר קֹהלת הֲבֵל הֲבָלִים הכל הבל	1, 2 Primo
הבל הבלים אמר הַקּוהלת הכל הבל	12, 8 Secundo
בכל עמלו שֶׁיַּעֲמֹל תחת השמש	1, 3 Primo et 5, 17 Tertio
בכל עמלו וּבְרַעְיוֹן לִבּוֹ שֶׁהוּא עָמֵל תחת השמש	2, 22 Secundo
וְנָתַתִּי את לבי	1, 13 Primo
וְנָתוֹן את לבי	8, 9 Secundo
וְהִנֵּה הכל הבל ורעות רוח	1, 14 Primo et 2, 11 Secundo
כִּי הכל הבל ורעות רוח	2, 17 Tertio
הִגְדַּלְתִּי והוספתי	1, 16 Primo
וְגָדַלְתִּי והוספתי	2, 9 Secundo
אֲשֶׁר הָיָה לפני עַל ירושלם	1, 16 Primo
שֶׁהָיוּ לפני בִּירוּשלם	2, 7 Secundo
שֶׁהָיָה לפני בִּירושלם	2, 9 Tertio
הוֹלֵלוֹת וְשִׂכְלוּת	1, 17 Primo
וְהוֹלֵלוֹת וְסִכְלוּת	2, 12 Secundo
וְהַסִּכְלוּת הוֹלֵלוֹת	7, 25 Tertio
אָמַרְתִּי אני בלבי	2, 1 Primo et 3, 17 Tertio et 3, 18 Quarto
וְאָמַרְתִּי אני בלבי	2, 15 Secundo
הַמַּעֲשֶׂה שֶׁנַּעֲשָׂה תחת השמש	2, 17 Primo
לְכָל־מעשה אֲשֶׁר נעשה תחת השמש	8, 9 Secundo
אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר נעשה תחת השמש	8, 17 Tertio
שעמלתי וְשֶׁחָכַמְתִּי תחת השמש	2, 19 Primo
שעמלתי תחת השמש	2, 20 Secundo
הכל הולך אל מקום אחד	3, 20 Primo
אל מקום אחד הכל הולך	6, 6 Secundo
יֶלֶד מסכן וְחָכָם	4, 13 Primo
אִישׁ מסכן חָכָם	9, 15 Secundo

יש רעה חוֹלָה ראיתי תחת השמש	5, 12 Primo
יש רעה אֲשֶׁר ראיתי תחת השמש	6, 1 Secundo
יש רעה ראיתי תחת השמש	10, 5 Tertio
לאכול ולשתות וְלִרְאוֹת טוֹבָה	5, 17 Primo
לאכול ולשתות וְלִשְׂמוֹחַ	8, 15 Secundo
את הַכֹּל ראיתי	7, 15 Primo
את כָּל־זֶה ראיתי	8, 9 Secundo
אל תנח אֶת־ידך	7, 18 Primo
אל תנח ידך	11, 6 Secundo
ראה זה מצאתי	7, 27 Primo
לְבַד ראה זה מצאתי	7, 29 Secundo

Esther

בֵּית המלכות	1, 9 Primo
בְּבֵית המלכות	5, 1 Secundo
חרבוֹנָא באל״ף	1, 10 Primo
חרבוֹנָה בה״א, וסמן אל״ף קדים לה״א.	7, 9 Secundo
אֲשֶׁר ביד הסריסים	1, 12 Primo
ביד הסריסים	1, 15 Secundo
אם על המלך טוֹב ראש פסוק רביע	1, 19 Primo
אם על המלך טֹוב ראש פסוק זקף, וסמן ר״ז	3, 9 Secundo
וייטב הדבר בְּעֵינֵי הַמֶּלֶךְ	1, 21 Primo et 2, 4 Secundo
וייטב הדבר לִפְנֵי הָמָן	5, 14 Tertio
אֶל מדינה ומדינה	1, 22 Primo
עַל מדינה ומדינה	3, 12 Secundo
וְאֶל עַם ועם כלשונו	1, 22 Primo
וְעַם ועם כלשונו	3, 12 Secundo 8, 9 et Tertio
אחר֙ הדברים האֵלה זקף	2, 1 Primo
אחַר ׀ הדברים האלה רביע, סמן ז״ר	3, 1 Secundo
ויאמרו נַעֲרֵי המלך	2, 2 Primo et 6, 3 Tertio et 6, 5 Quarto
ויאמרו עַבְדֵי המלך, וסמן משנה משונה.	3, 3 Secundo

2, 3 Primo	אל יד הֵגֶא
2, 8 Secundo et Tertio	אל יד הֵגַי
2, 8 Primo	ותלקח אסתר אל בֵּית המלך
2, 16 Secundo	ותלקח אסתר אל המלך אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
2, 12 Primo	וּבְהַגִּיעַ תֹּר נערה, פזר
2, 15 Secundo	וּבְהַגִּיעַ תֹּר־אסתר, מונח.
2, 12 Primo	לָבוא אל המלך אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ
2, 15 Secundo	לָבוא אל המלך
3, 5 Primo	וימלא המן חמה
5, 9 Secundo	וימלא המן על מָרְדֳּכַי חמה
3, 6 Primo	להשמיד את כָּל־היהודים
3, 13 Secundo	להשמיד לַהֲרֹג וּלְאַבֵּד את כָּל־היהודִים
8, 5 Tertio	לְאַבֵּד את היהודים
3, 7 Primo	שנים עשר הוא חדש אדר
3, 13 Secundo	שנים עשר הוא חדש אדר ושללם לבוז
8, 12 Tertio	שנים עשר הוא חדש אדר
3, 9 Primo	להביא ··· אֶל גנזי
4, 7 Secundo	לשקול ···· עַל גנזי. וסמן אֶל ירמיהו הנביא עַל (Jer. 46, 1).
3, 10 Primo	ויסר המלך את טבעתו מֵעַל יָדוֹ ויתנה
8, 2 Secundo	ויסר המלך את טבעתו אֲשֶׁר הֶעֱבִיר מֵהָמָן ויתנה
3, 12 Primo	וַיִּקָּרְאוּ ספרי המלך, תלשא
8, 9 Secundo	וַיִּקָּרְאוּ ספרי־המלך, מונח
3, 12 Primo	וְנֶחְתָּם בטבעת המלך
8, 8 Secundo	וְנַחְתּוֹם בטבעת המלך
3, 13 Primo et 7, 4 Secundo	להשמיד לַהרוג ולאבד
8, 11 Tertio	להשמיד וְלַהרג ולאבד
3, 14 Primo	לִהיות עתִדים ליום הזה
8, 13 Secundo	וְלִהיות הַיְּהוּדִיים עתודים ליום הזה
3, 15 Primo	הרצים יצאו
8, 14 Secundo	הרצים רֹכְבֵי הָרֶכֶשׁ הָאֲחַשְׁתְּרָנִים יצאו

דְחוּפִים בדבר המלך	3, 15 Primo
מְבֹהָלִים וּדְחוּפִים בדבר המלך	8, 14 Secundo
ובכל מדינָה ומדינָה, רביע	4, 3 Primo
ובכל מדינָה ומדינָה טרס, וסמן ר״ט.	8, 17 Secundo
ותצוהו עַל מרדכי	4, 5 Primo
ותצוהו אֶל מרדכי. וסמן עַל הכפרת, אֶל הכפרת (Exod. 25, 20).	4, 10 Secundo
עד חצי המלכות וְיִנָּתֵן לָךְ	5, 3 Primo
עד חצי המלכות וְתֵעָשׂ	5, 6 Secundo 7, 2 et Tertio
מה שאלתך וְיִנָּתֵן לך	5, 6 Primo
מה שאלתך אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה וְתִנָּתֵן לך	7, 2 Secundo
וּמה שאלתך וְיִנָּתֵן לך	9, 12 Tertio
כי נפל פחד הַיְּהוּדִים עליהם	8, 17 Primo
כי נפל פחד מָרְדֳּכַי עליהם, וסמן, מזרע היהודים מרדכי (6, 3).	9, 3 Secundo
עַל־כֵּן היהודים ראש פסוק, טרס	9, 19 Primo
עַל־כֵּן קראו ראש פסוק, פזר. וסמן ט״ת	9, 26 Secundo
וּמשלח מנות איש לְרֵעֵהוּ: סוף פסוק	9, 19 Primo
וּמשלח מנות איש לרעהו וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים	9, 22 Secundo
וְקִבֵּל היהודים	9, 23 Primo
קִיְּמוּ וקבל היהודים כתיב, וְקִבְּלוּ קרי	9, 27 Secundo

V.

פתחין באתנח וסוף פסוק בחמש מגלות

Loci Quinque Voluminum vocalem non productam in pausa retinentes.

וכרמינו סמדַר	Cant.	2, 15.
על הקוצרים ויאמַר	Ruth	2, 6.
ותשבע ותתַר		2, 14.
ותהי לו לאמֶנת		4, 16.
וכל אלימֶלֶךְ דכוותה.		

היתה לַמַּס	Thren.	1, 1.
מימי קֶדֶם		1, 7.
חדש ימינו כְּקֶדֶם		5, 21.
חיים עֲדֶנָה	Eccles.	4, 2.
אמרה קֹהֶלֶת		7, 27.
ועז פניו יְשֻׁנֶּא	Eccles.	8, 1.
מקומך אל תַּנַּח		10, 4.
לקחה מרדכי לו לְבַת	Esther	2, 7.
ותען אסתר ותאמַר		5, 7.
משמרי הַסַּף		6, 2.
מכל אשר דִּבַּרְתָּ		6, 10.
וכל המֶּלֶך דכוותה		

VI.

פסקתא בחמש מגלות

Loci Quinque Voluminum lineola Pasek notati.

המר ׀ דודי	Cant.	1, 13.
הכפר ׀ דודי		1, 14.
תעירו ׀ ואם		2, 7.
ותחברו		3, 5.
והגפנים ׀ סמדר		2, 13.
צאנה ׀ וראינה		3, 11.
גן ׀ נעול		4, 12.
תעירו ׀ ומה		8, 4.
כרחל ׀ וכלאה	Ruth	4, 11.
אבירי ׀ אדני	Thren.	1, 15.
עיני ׀ עיני		1, 16.
באפו ׀ אדני		2, 1.
אדני ׀ כאויב		2, 5.
יהוה ׀ בציון		2, 6.

אדני ׀ מזבחו Thren. 2, 7.
יהוה ׀ להשחית 2, 8.
יהוה ׀ אליך 5, 21.
סובב ׀ סבב Eccles. 1, 6.
ועמק ׀ עמק 7, 24.
אביחיל ׀ דד Esther 2, 15.
מיום ׀ ליום 3, 7.
ואת ׀ פרשנדתא, 9, 7.
וכל ואת ׀ דאחוהי. 8. 9.
היהודים ׀ עליהם ׀ ועל, ב׳ בו 9, 27.
אחשרש ׀ מס 10, 1.

VII.

סדרים בחמש מגלות

*Sectiones Quinque Voluminum masoreticae.**

סדרים של קהלת ד׳, וסמניהון

דברי קהלת Eccles. 1, 1.
ידעתי כי כל, דבתר וגם כל האדם 3, 14.
טוב שם משמן טוב 7, 1.
לך אכל בשמחה לחמך 9, 7.

סדרים של אסתר ה׳, וסמניהון

ויהי בימי Esther 1, 1.
איש יהודי היה 2, 5.
ויאמר המן למלך ישנו עם 3, 8.
ויקח המן את הלבוש 6, 11.
ליהודים היתה אורה 8, 16.

* Masora nonnisi Ecclesiasten et l. Esther ita dispertit; sectiones reliquorum Voluminum (Cant., Ruth, Thren.) non commemorantur, nempe casu, non consulto.

VIII.

Conspectus notarum masoreticarum.

A. *Varietas scriptionis et lectionis* (כתיב וקרי).

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Cant. 1, 17.	רָחִיטֵנוּ (cum Cheth)	רָהִיטֵנוּ (cum He)
2, 11.	הסתו (h. e. הַסְּתָו)	הַסְּתָיו
2, 13.	לכי (h. e. לֵכִי)	לָךְ
2, 14.	ומראיך (h. e. וּמַרְאַיִךְ)	וּמַרְאֵךְ
4, 9.	באחד (h. e. בְּאַחַד)	בְּאַחַת
Ruth 1, 8.	יעשה (h. e. יַעֲשֶׂה)	יַעַשׂ
2, 1.	מידע (h. e. מְיֻדָּע)	מוֹדַע
3, 2.	שמלתך (h. e. שִׂמְלָתֵךְ)	שִׂמְלֹתַיִךְ
ibid.	וירדתי (h. e. וְיָרַדְתִּי)	וְיָרַדְתְּ
3, 4.	ושכבתי (h. e. וְשָׁכָבְתִּי)	וְשָׁכָבְתְּ
3, 14.	מרגלתו (h. e. מַרְגְּלֹתָו)	מַרְגְּלֹתָיו
ibid.	בטרום (h. e. בִּטְרוֹם)	בְּטֶרֶם
4, 4.	ואדע (h. e. וְאֵדַע)	וְאֵדְעָה
4, 5.	קניתי (h. e. קָנִיתִי)	קָנִיתָ
4, 6.	לגאול (h. e. לִגְאוֹל)	לִגְאָל
Thren. 1, 6.	מן בת (h. e. מִן בַּת)	מִבַּת
1, 11.	מחמודיהם (h. e. מַחֲמוּדֵיהֶם)	מַחֲמַדֵּיהֶם
1, 18.	עמים (h. e. עַמִּים)	הָעַמִּים
2, 2.	לא (h. e. לֹא)	וְלֹא
2, 13.	אעודך (h. e. אֲעוּדֵךְ)	אֲעִידֵךְ
2, 14.	שביתך (h. e. שְׁבִיתֵךְ)	שְׁבוּתֵךְ
2, 19.	בליל (h. e. בַּלֵּיל)	בַּלַּיְלָה
3, 10.	אריה (h. e. אַרְיֵה)	אֲרִי
3, 20.	ותשיח (h. e. וְתָשִׁיחַ)	וְתָשׁוֹחַ
3, 25.	לקוו (h. e. לְקֹוו)	לְקֹוָיו

		כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Thren.	3, 39.	חטאו (h. e. חֶטְאוֹ)	חֲטָאָיו
	4, 3.	תנין (h. e. תַּנִּין)	תַּנִּים
	ibid.	כי ענים (h. e. כִּי עְנִים)	כַּיְעֵנִים
	4, 12.	וכל (h. e. וְכֹל)	כֹּל
	4, 16.	זקנים (h. e. זְקֵנִים)	וּזְקֵנִים
	4, 17.	עודינה (h. e. עוֹדֶינָה)	עוֹדֵינוּ
	4, 21.	יושבתי (h. e. יוֹשַׁבְתִּי)	יוֹשֶׁבֶת
	5, 1.	הביט (h. e. הַבֵּיט)	הַבִּיטָה
	5, 3.	אין (h. e. אֵין)	וְאֵין
	5, 5.	לא (h. e. לֹא)	וְלֹא
	5, 7.	אינם (h. e. אֵינָם)	וְאֵינָם
	ibid.	אנחנו (h. e. אֲנַחְנוּ)	וַאֲנַחְנוּ
	5, 18.	שהשמם (h. e. שֶׁהַשָּׁמֵם)	שֶׁשָּׁמֵם
	5, 21.	ונשוב (h. e. וְנָשׁוּב)	וְנָשׁוּבָה
Eccles.	4, 8.	עיניו (h. e. עֵינָיו)	עֵינוֹ
	4, 17.	רגליך (h. e. רַגְלֶיךָ)	רַגְלְךָ
	5, 8.	היא (h. e. הִיא)	הוּא
	5, 10.	ראית (h. e. רְאִית)	רְאוּת
	5, 17.	חיו (h. e. חַיָּו)	חַיָּיו
	6, 10.	שהתקיף (h. e. שֶׁהַתַּקִּיף)	שֶׁתַּקִּיף
	7, 22.	את (h. e. אַתְּ)	אַתָּה
	9, 4.	יבחר (h. e. יְבֻחַר)	יְחֻבַּר
	10, 3.	כשהסכל (h. e. כְּשֶׁהַסָּכָל)	כְּשֶׁסָּכָל
	10, 20.	הכנפים (h. e. הַכְּנָפַיִם)	כְּנָפַיִם
	11, 9.	ובמראי (cum Jod)	ובמראה (cum He)
	12, 6.	ירחק (h. e. יֵרָחֵק)	יֵרָתֵק
Esther	1, 16.	מומכן (h. e. מוּמְכָן)	מְמוּכָן
	3, 4.	בְּאמרם (cum Beth)	כְּאמרם (cum Caf)
	4, 4.	ותבואינה (h. e. וַתְּבוֹאֶינָה)	וַתָּבוֹאנָה
	4, 7. 8, 7.	ביהודיים (h. e. בַּיְהוּדִיִּים)	בַּיְּהוּדִים

	כְּתִיב Scriptum:	קְרִי Legendum:
Esther 8, 1. 8, 13. 9, 15. 9, 18.	היהודיים (h. e. הַיְּהוּדִיִּים)	הַיְּהוּדִים
8, 13.	עתודים (h. e. עֲתוּדִים)	עֲתִידִים
9, 19.	הפרוזים (h. e. הַפְּרוּזִים)	הַפְּרָזִים
9, 26.	וקבל (h. e. וְקִבֵּל)	וְקִבְּלוּ
10, 1.	אחשרש (h. e. אֲחַשְׁרֹשׁ)	אֲחַשְׁוֵרוֹשׁ

B. *Notae masoreticae.*

א׳ בִּמְקוֹם ה׳ Aleph pro He. Ruth 1, 20.

בְּרֹאשׁ הַדַּף In capite columnae (collocandum). Est. 9, 16.

דָּגֵשׁ אַחַר שׁוּרֶק Dagesch post Schurek. Ruth 4, 7. Pred. 10, 8. Est. 1, 4. 6, 3.

ה׳ רָפָה He sine Mappik. Ruth 2, 14.

ו׳ אֲרִיכָא Vav longum. Est. 9, 9.

ז׳ זְעֵירָא Zajin minusculum. Est. 9, 9.

ח׳ רַבְּתָא Cheth majusculum. Est. 1, 6.

ט׳ זְעֵירָא Teth minusculum. Thren. 2, 9.

ט׳ רַבְּתָא Teth majusculum. Eccles. 7, 1.

יַתִּיר ה׳ Superfluum He. Eccles. 10, 20.

יַתִּיר ו׳ Superfluum Vav. Ruth 4, 6. Thren. 1, 11. Est. 9, 19.

יַתִּיר י׳ Superfluum Jod. Cant. 2, 14. 4, 3. Thren. 4, 21. Eccl. 4, 17. Est. 4, 4. 7. 8, 1. 7. 13. 9, 15. 18.

ל׳ דָּגוּשׁ Lamed dagessatum. Est. 6, 13.

ל׳ זְעֵירָא Lamed minusculum. Thren. 1, 12.

נ׳ זְעֵירָא Nun minusculum. Thren. 4, 14.

נ׳ רַבְּתָא Nun majusculum. Ruth 3, 13.

ס׳ רַבְּתָא Samech majusculum. Eccles. 12, 13.

סֶגוֹל בְּאַתְנַח Segol apud Athnach. Eccles. 7, 27.

סֶגוֹל בְּס״פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Segol in fine versus. Ruth 4, 16.

ע' זְעֵירָא Ajin minusculum. Thren. 3, 36.

פַּתַח בְּס"פ (בְּסוֹף פָּסוּק) Pathach in fine versus. Cant. 2, 15. Ruth 2, 14. Thr. 1, 1.

קָמֵץ בִּזְקֵף Kamez (pausae) apud Sakef. Cant. 2, 4. Ruth 3, 13. 4, 4. 18. 22. Thren. 2, 8. 3, 16. 22. 35. 39. 53. 4, 3. 6. 5, 5. Eccles. 3, 19. 11, 9. Est. 3, 12. 4, 12. 7, 6.

קָמֵץ בְּטִפְחָא Kamez apud Tiphcha. Est. 3, 12.

קָמֵץ בְּפַשְׁטָא Kamez apud Paschta. Eccles. 11, 6.

קָמֵץ בִּרְבִיעַ Kamez apud Rebia. Thren. 2, 17.

רֵישׁ בִּדְגֵשׁ Resch cum Dagesch. Cant. 5, 2.

ש' זְעֵירָא Schin minusculum. Est. 9, 9.

ש' רַבְּתָא Schin majusculum. Cant. 1, 1.

ת' זְעֵירָא Tav minusculum. Est. 9, 7.

ת' רַבְּתָא Tav majusculum. Est. 9, 29.

C. *Clausulae masoreticae.*

Summa versuum Cantici Canticorum centum et septendecim, signum עַל טוֹב (ע=70, ל=30, ט=9, ו=6, ב=2); medius eorum est versus 4, 14.

סְכוּם פְּסוּקֵי שִׁיר הַשִּׁירִים מֵאָה וְשִׁבְעָה עָשָׂר, וְסִמָּן עַ"ל טוֹ"ב. וְחֶצְיָן נֵרְדְּ וְכַרְכֹּם׃

Summa versuum libri Ruth octoginta quinque, signum פֹּה (פ = 80, ה = 5); medius eorum est versus 2, 21.

סְכוּם פְּסוּקֵי רוּת שְׁמֹנִים וַחֲמִשָּׁה, וְסִמָּן פֹּה. וְחֶצְיָן וַתֹּאמֶר רוּת הַמּוֹאֲבִיָּה׃

Summa versuum Threnorum centum et quinquaginta quattuor, signum קָדִים (ק=100, ד=4, י=10, ם = 40); medius eorum est versus 3, 34.

סְכוּם פְּסוּקֵי קִינוֹת מֵאָה וַחֲמִשִּׁים וְאַרְבָּעָה, וְסִמָּן קָדִי"ם. וְחֶצְיָן לְדַכֵּא תַּחַת רַגְלָיו׃

Summa versuum Ecclesiastae ducenti et viginti duo, signum כְּבָ"ר (כ=20, ב=2, ר=200). Medius eorum est versus 6, 10. Sectiones ejus sunt quattuor, signum אָבָא (א = 1, ב = 2, א = 1).

סְכוּם פְּסוּקֵי קֹהֶלֶת מָאתַיִם וְעֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם, וְסִמָּן כְּבָר. וְחֶצְיָן מַה שֶּׁהָיָה כְּבָר נִקְרָא שְׁמוֹ. וּסְדָרָיו אַרְבָּעָה, וְסִמָּן אָבָ"א׃

Summa versuum voluminis Esther centum et sexaginta septem, signum פְּנוּאֵל (פ=80, נ=50, ו=6, א=1, ל=30). Medius eorum est versus 5, 7. et sectiones sunt quinque, signum גַּ"ב (ג=3, ב=2).

סְכוּם פְּסוּקֵי מְגִלַּת אֶסְתֵּר מֵאָה
וְשִׁשִּׁים וְשִׁבְעָה, וְסִמָּן פְּנוּאֵ"ל.
וְחֶצְיָן וַתַּעַן אֶסְתֵּר וַתֹּאמַר.
וְהַסְּדָרִים חֲמִשָּׁה, וְסִמָּן גַּ"ב:

Summa versuum omnium quinque voluminum septingenti et quadraginta et quinque, signum מִשְׁתֶּ"ה (מ=40, ש=300, ת=400, ה=5).

סְכוּם הַפְּסוּקִים שֶׁל־כָּל־חָמֵשׁ
הַמְּגִלּוֹת שְׁבַע מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים
וַחֲמִשָּׁה, וְסִמָּן מִשְׁתֶּ"ה.

INDEX

OMNIUM QUAE HAEC LIBRI EDITIO CONTINET.